

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2023.

„A” RÉSZ

AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

Intézményünk bemutatása	5
Pedagógiai alapelveink (pedagógiai hitvallás)	7
A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai	10
Egyes művészeti tevékenységek oktatásának cél és feladatrendszere	14
Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	14
Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	22
Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcs. fel.	25
A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítása	29
A pedagógusok helyi intézményi feladatai	33
Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	36
A kiemelt figyelmet igénylő tanulók (SNI, BTMN-s, tehetséges stb.)	47
A tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyak.	75
Az intézmény partneri kapcsolattartásának formái	75
Az iskola vezetésének és közösségének külső kapcsolatai	79
Tanulmányok alatti vizsgák szabályai	80
A tanulók felvételének és átvételének rendje	82
Elsősegély-nyújtási alapismeretek	85
Az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozása a NAT alapján	87
Kulcskompetenciák	94
A kompetencia alapú oktató-nevelő munka alapelvei, céljai...	104
Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek	109

„B” RÉSZ

HELYI TANTERV

Általános dolgok	111
Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható foglalkozások és azok óraszámjai	112
SNI óraszámok	113
Tantárgyi rendszerünk és heti óraszámaink a NAT 2020 szerint	115
Az oktatásban alkalmazható tankönyvek stb. kiválasztásának elvei	116
A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának sz.	117
Választható tantárgyak, foglalkozások	119
A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módjai, formái	120

Magasabb évfolyamba lépés feltételei	123
Iskolai egészségnevelési program	125
Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	127
Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása	129
Esélyegyenlőség megteremtését kiváltó okok és feladatok	129
IPR	132
Iskolai hagyományok rendszere	134
Mindennapos testnevelés, testmozgás	138
A mindennapos testedzés formái	140
Iskolai környezeti nevelési program	142
Közlekedési nevelés	143
Társadalmi bűnmegelőzés	143
Konfliktuskezelő technikák	143
Egyes tanszakok általános fejlesztési követelményei (zene, képző, néptánc)	144
Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének formái	146
A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményei	149
A magatartás értékelésének és minősítésének formái	151
A szorgalom értékelésének és minősítésének formái	153
A tanulók jutalmazásának elvei és formái	154
A tanulók fegyelmező intézkedésének formái	155
A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	157
Az otthoni napközis felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása	157
A tanulók fizikai állapotának mérése	157
A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	158
Záradékok	161

MELLÉKLET

1. sz. Lázár Ervin Program
2. A 2020-as NAT-hoz tartozó tartalmi szabályozók
3. Kerettanterv 2020
4. sz. Javítóvizsga követelménye
5. sz. Alapfokú művészetoktatás tanterve

„A” RÉSZ

ISKOLAI NEVELÉSI PROGRAM

Az intézményünk bemutatása

Intézményünk jellegzetes rétközi iskola, a település egyetlen alsófokú közoktatási intézménye. A megyeszékhelytől 30 km-re található község 2000 fő körüli. Aktív lakosai számára munkahelyet a környező városok biztosítanak, ill. a helyiek mezőgazdasági próbálkozásai jelentik a megélhetés forrásait.

A község családjainak az anyagi, szociokulturális helyzete jelentős százalékban problémás. Az ebből adódó társadalmi jelenségek az iskola életében is megjelennek. Egyre több tanuló szorul segítségre, támogatásra, melyek megoldására rendkívüli erőfeszítéseket tesz az önkormányzat, valamint az oktatási intézmény egyaránt.

Nevelőtestületünk 16 kinevezett pedagógussal, óraadókkal, áttanítókkal (gyógytestnevelő, logopédus, gyógypedagógus, kémia, fizika, ének, informatika, szomatopedagógus), 2 állandó takarítóval, 1 karbantartóval, 1 iskolatitkárral próbálja megvalósítani az iskolában folyó munkát.

Jelenlegi **tanulólétszámunk 160** fő körül mozog. (az évközi mozgásnak megfelelően – 10 % eltéréssel).

Intézményünkben nevelünk enyhe értelmi fogyatékos, pszichés funkciók zavaraival küzdő tanulókat, valamint tanulási nehézséggel küzdő (BTMN-s) gyerekeket. Ezek a mutatók behatárolják nevelő-oktató-képző tevékenységeinket. Tanulóink 70 %-a reggeltől estig az iskolában tartózkodik: egész napos oktatásban, napközis, tanulószobai csoportban. Délután zajlanak a tömegsport programjai, szakkörök, sportkör.

A délután sokszínű foglalkoztatásával gondoskodunk a tanulók szabadidejének hasznos eltöltéséről.

Intézményünk épületében van 1 informatika terem, ahol internet elérhetőséget biztosítunk diákjainknak, korszerű konyha és ebédlő, mely a tanulók komfortérzetét minőségben jelentősen javítja. A fentiek erősségeink közé tartoznak.

A sportolás feltételeit a tornaterem és a sportpálya biztosítja. Úszásoktatásra Kemecseire visszük busszal tanulóinkat.

Iskolánkban működik a **DÖK**, melynek segítő nevelője jól készíti fel a gyerekeket életük szervezésére, irányítására és döntésekre. Megtanulják jogaikat és kötelességeiket, egymás segítségét. Az iskolagyűlések a demokratikus gondolkodás és cselekvés lehetőségét biztosítják tanulóinknak.

8.osztályos tanulóinknak magyarból és matematikából **felvételi előkészítőt** szervezünk, hogy sikeresen szerepeljenek a központi felvételi írásbelin, valamint rendszerezik az elmúlt években tanultakat.

A néptanító szívét vasból alkotta az Isten, hogy elbírja azt a sok kegyetlen lábat, amivel a sors meggázolja.”

/ Gárdonyi Géza/

Tantestületünk vállalkozó szellemű, állandó megújulással, tanulással igyekszik gyarapítani a szellemi tőkénket.

Az elmúlt években **tantestületünk módszertani képzéseken vett részt:** drámapedagógia, kooperatív technika, projektmódszer, differenciálás. Ezen kívül tanultunk konfliktuskezelést, egyéni fejlesztési tervek készítését, óvoda-iskola átmenetet elősegítő tevékenységeket.

Több éve szervezzük nagy sikerrel az **Iskolába csalogató** programunkat a leendő 1. osztályosainknak. A foglalkozásokon játékos keretek között ismerkednek a tanító nénik a nagycsoportos gyerekekkel, valamint az ovisok az iskolával.

Úgy gondoljuk, hogy a jelenkori oktatási rendszerünk sarkalatos pontja a módszertani megújuláson alapuló nevelő-oktató tevékenység.

Mottó: " Az iskola dolga,
hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
hogy megtaníttson bennünket a jól végzett munka örömére
és az alkotás izgalmára,
hogy megtaníttson szeretni, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni."
/Szent-Györgyi Albert/

A KÉKI PETŐFI SÁNDOR ÁLTALÁNOS ISKOLA, ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

NEVELÉSI PROGRAMJA

Pedagógiai feladataink: a NAT -ban és a kerettantervekben rögzített egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás. Azt a célt szolgálja, hogy tanulóink: a különböző szintű adottságaikkal, az eltérő mértékű fejlődésükkel, az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel, szervezett ismeretközvetítéssel, spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A nevelési program és a helyi tanterv szoros egységet alkot. A nevelési programban meghatározott nevelési alapelveket, a kitűzött célokat és feladatokat elsősorban a tanítás - tanulás folyamatában a helyi tanterv megvalósításával és a tanórán kívüli tevékenységgel éri el az iskola.

A különböző ismeretek elsajátítása során törekszünk a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti cselekvési motívumainak, képességeinek a kialakítására, fejlesztésére. Képzésünk tartalma az emberre, társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztással, elrendezéssel.

A tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók: műveltségét, világszemléletük, világképük formálódását, társas kapcsolatát, eligazodásukat saját testükön, lelki világukban, tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

- iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása -

A Kéki Petőfi Sándor Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő - oktató munkájukban az alábbi felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni:

Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- gyermekszereteten alapuló, gyermeki jogokat tiszteletben tartó, gyermekközpontú pedagógia megvalósítása,
- biztosítjuk és működtetjük a demokratikus fórumokat, melyeken a tanuló szabadon véleményt nyilváníthat,
- minden tanuló számára biztosítjuk, hogy egyéni képességeiknek megfelelően felkészítjük a következő iskolafokra.
- hangsúlyozzuk a kötelességek és a jogok egyensúlyának fontosságát,

- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulati segítségére, tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- a tanulók kompetenciájának fejlesztése
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
  - * tanuló és tanuló
  - * tanuló és nevelő
  - * szülő és nevelő
  - * nevelő és nevelő között.
- Iskolánk minden tanuló számára biztosítani kívánja az esélyegyenlőséget.
- Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:
  - humánus,
  - erkölcsös,
  - fegyelmezett,
  - művelt,
  - kötelességtudó,
  - érdeklődő, nyitott,
  - kreatív, alkotó,
  - becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
  - képes a problémák érzékelésére és megoldására,
  - gyakorlatias,
  - képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
  - jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban),
  - van elképzelése a jövőjét illetően,
  - becsüli a tudást,
  - öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
  - ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
  - képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
  - tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
  - képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
  - a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
  - ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
    - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
    - a természet, a környezet értékeit,
    - más népek értékeit, hagyományait,
    - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
  - a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
  - ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
  - ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
  - ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
  - viselkedése udvarias,
  - beszéde kulturált,
  - társaival együttműködik,
  - szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
  - képes szeretetet adni és kapni,
  - szereti hazáját,

- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolat, gondozott.

Tudjuk, hogy ezen tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében.

Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbbepíthető alpműveltséget nyújt
- iskolánk olyan - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó - ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben
- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák, az egyéni és csoportos tanulás módszereit
- szeretnék elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet
- a tanulók olyan tudást szerezhessenek, amelyeket a mindennapi életben jól hasznosíthatnak.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

A nevelés és az oktatás nem választható el egymástól, nem állítható szembe egymással. Az oktatás a nevelés része.

Alapelvek:

- A pedagógiai munka lényege: a szabadságra nevelés. Az irodalom tanításával, a nyelvek oktatásával, a zenei neveléssel, a matematika, fizika, történelem oktatásával, a sporttal, technikával és informatikával a fiatal ember személyes szabadságát kell szolgálni.
- Segíteni kell a gyermeket egyéni képességeinek kibontakozásában, kompetenciái fejlesztésében.
- Tiszteletben kell tartani a tanulók személyiségét, figyelembe venni egyéni képességeiket. Törekedni kell arra, hogy egyetlen tehetség se kallódjon el.
- Diákokkal előre meg kell ismertetni a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják a velük szembeni elvárást.
- A fiatalokat a felelős állampolgári létre, az egymásért való felelősségre, a család, haza, munka szeretetére és megbecsülésre kell nevelni.
- Az értelem fejlesztésével együtt fontos az érzelmi és akarati élet formálása.
- Meg kell tanítani a kudarcot is elviselni, feldolgozni és értékelni.
- A nevelésen és az oktatáson sugározzon át a természethez való megváltozott viszony, az ökológiai szempontok előtérbe kerülése, az élet és a természet szeretete, a természeti kincsek és az épített örökség megbecsülése.
- Tervszerű és következetes nevelő-oktató munkával fejleszteni kell a tanulók alapképességeit.
- Erősíteni kell a tanulók iskolához való kötődését. Ennek érdekében olyan légkört kell megteremteni, hogy az iskolában otthon érezhessék magukat a gyerekek.
- Az iskolában olyan, - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a tudományokra vonatkozó – ismereteket kell közölni, melyek megalapozzák a tanulók széleskörű műveltségét, elősegítik az értelmi, erkölcsi eligazodásukat az őket körülvevő világban.
- Erkölcsileg, szellemileg és testileg egészséges nemzedéket kell nevelni.
- Fontos a pontosság, fegyelem és az önfegyelem gyakorlása.
- A tanulónak érezniük kell a felelősséget a Föld globális problémái iránt, és tudatosítani kell bennük, hogy a mindennapi életben is figyeljenek környezetünk megóvására.
- Törekedni kell a szociális hátránnyal, tanulási nehézséggel vagy beilleszkedési-, magatartási zavarral küzdő gyerekek hátrányának leküzdésére.
- Fontos a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, valamint aktív részvétel a lakóhelyünk életében.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai

Célok, feladatok:

- Az iskolában folyó oktató-nevelő munkának tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogatnia kell az egyéni képességek kibontakozását.
- A Nat-ban meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése.

- Olyan légkör biztosítása, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát:
  - ✓ Az egyéni szükségletekhez igazított differenciált képességfejlesztést alkalmazunk.
  - ✓ Stimuláló tanulási környezetet biztosítunk, ami a közös tanulásra is ösztönzőleg hat.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a belső partnerség kialakítására és az egymástól tanulás erősítésére.
  - ✓ Kiemelt figyelmet fordítunk a nevelőtestületen, illetve a feladatellátási helyen belül a partneri, szakmai együttműködések, valamint az ezeket támogató gyakorlatok feltárására és rögzítésére.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel, családokkal való partneri kapcsolatok kialakítására, fejlesztésére a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében.
  - ✓ Kiemelt figyelmet fordítunk a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók családjainak feltérképezésére, megismerésre.
  - ✓ A szülőket partnernek tekintjük és partnerként kezeljük a korai iskolaelhagyással kapcsolatos konkrét esetek megoldása során.
- A tanulási/tanítási folyamatok szervezése és irányítása a hatékonyság, eredményesség és méltányosság szempontjainak együttes figyelembevételével zajlik.
  - ✓ Differenciált tanulásszervezést vezetünk be alsó és felső tagozatban egyaránt az eredményesség folyamatos mérésével, a differenciált folyamatok folyamatos igazításával.

Gondoskodni kell:

- az általános és széles alapműveltség biztosításáról minden tanulónál,
- tanulási kudarcok megelőzéséről,
- a sikeres beilleszkedés elősegítéséről,
- a szociális hátrányokból adódó hátrányok kompenzálásáról,
- önismeret fejlesztéséről,
- önellátásra való képesség és igény kialakításáról a napi szükségletek kielégítésében (tisztálkodás, öltözködés, iskolai felszerelés stb.),
- a testi nevelésről, mely a tanórákon, kirándulásokon és túrákon, különféle sportrendezvényeken, sportköri foglalkozásokon valósul meg,
- a tanuláshoz szükséges szövegértési és szövegalkotási képességek fejlesztéséről,
- arról, hogy a tanulók rászokjanak a tanórák alatti munkafegyelemre, a házi feladatok elkészítésére, az iskola házirendjének megtartására, valamint az utcán, a közlekedésben való fegyelmezett viselkedésre.

Fontos:

- a család tiszteletére, a szülők, nagyszülők megbecsülésére, szeretetére, udvariasságra, figyelmességre, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartására nevelés,
- az esztétikai nevelésben a képzőművészetek, a zenei kultúra oktatása, valamint a beszéd, a viselkedés, az öltözködés és a környezet kultúrájának elsajátítása.
- Magyarország megismerése, szeretete és megóvása,
- a nemzeti kultúra ápolása, hazaszeretetre nevelés, hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése
- A tanulók legyenek képesek:
- az idejüket önállóan és hatékonyan beosztani,

- saját képességeiknek megfelelő szinten teljesíteni a tanulmányi követelményeket.

Értékek

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az általános **emberi és a nemzeti értékek** tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos **alábbi értékeket** tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

- Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
- Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).
- Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
- Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
- A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
- A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
- A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség - és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.

- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.
- Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.
- Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.
- Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:
  - Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
  - Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	<ul style="list-style-type: none"> - Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés. 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	<ul style="list-style-type: none"> - Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása. 	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	<ul style="list-style-type: none"> - Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája. 	<ul style="list-style-type: none"> - Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Egyes művészeti tevékenység oktatásának cél és feladatrendszere

Célok:

- a tanítási-tanulási folyamat során strukturált tudást közvetítünk: az ismeretek megszerzésének, a megértés, az alkalmazás, a magasabb művészeti szintű illetve új körülményekhez való alkalmazkodás képességének kialakításával (kreativitás)
- pedagógiai munkánk középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése áll, hogy tovább fejlesszük minden egyes gyermekben személyiségének saját értékeit
- törekszünk arra, hogy növendékeinkben kialakuljon a reális önértékelés képessége, a teljesítmény és sikerorientált beállítódás, az egészséges önbizalom
- alapvető célunk, hogy növendékeink képesek legyenek a művészetek befogadására, értésére és művelésére, minél több művészeti ág iránti érdeklődésre, nyitottságra.

Feladatok:

- fejleszteni kell a növendékek felelősségtudatát, a kitartás képességét és az érzelmvilág gazdagodását
- erősíteni kell a humánus magatartásmintákat, szokásokat, a jellem formálásával szolgálni a gyermek személyiségének érését
- ki kell alakítani növendékeinkben a közösségi magatartás elemi szabályait
- fogékonyra kell tenni gyermekeinket saját környezetük, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt
- erősíteni kell az Európához való tartozás tudatát és egyetemes értelemben is készíteni más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére.

SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A NAT-ban képviselt értékek, az egységes, alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A tanulók erkölcsi nevelése.

Feladata: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

2. A tanulók értelmi nevelése.

Feladata: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

3. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.

Feladata: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

4. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.

Feladata: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

5. A tanulók akaratí nevelése.

Feladata: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

6. A tanulók nemzeti nevelése.

Feladata: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

7. A tanulók állampolgári nevelése.

Feladata: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvétellel.

8. A tanulók munkára nevelése.

Feladata: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

9. A tanulók egészséges életmódra történő nevelése.

Feladata: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

- a) Az intézményben színes, sokoldalú iskolai életnek, játéknak és munkának kell folynia:
- b) Változatos pedagógiai módszereknek, széles tevékenységkínálatnak kell lennie, amiken keresztül a tanuló lehetőséget kap a személyiségjegyekkel összehangolt egyéni tanulási módszerek, eljárások kialakítására.
- c) Fejleszteni kell a gyermekek önismeretét, együttműködési készségüket, edzeni az akaratukat.
- d) Figyelmet kell fordítani:
  - a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítására,

- az önismeret fejlesztésére (osztályfőnöki vagy önismereti órákon, iskolán kívüli lehetőségek formájában),
  - az egészséges, edzett személyiség kialakítására,
  - az egészségnek, mint alapértéknek elfogadtatására, az egészségmegőrzés igényének felkeltésére, az egészségkárosító szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzésére.
- e) Hozzá kell járulni az életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez:
- a környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítására,
  - a nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetésére, emlékeinek tiszteletére, ápolására, megbecsülésére,
  - az alapvető állampolgári jogok megismertetésére.
- f) A pedagógusnak, mint modellközvetítőnek, a személyiségformálás egyik legfontosabb eszközének kell lennie.
- g) A pedagógiai munka középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek, az egész személyiség fejlődésének, fejlesztésének kell állnia.
- h) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok oktató-nevelő munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.**

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

A személyiségfejlesztés kiemelt alapelvei, céljai, feladatai, eljárásai, eszközei

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat Nagy József nyomán az alábbi négy területre bonthatjuk:

- az értelem kiművelése (kognitív kompetencia)
- segítő életmódra nevelés (szociális kompetencia)
- egészséges és kulturált életmódra nevelés (személyes kompetencia)
- a szakmai képzés alapozása (speciális kompetencia)

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
Nevelő - oktató munkánk során komplex személyiségfejlesztésre törekszünk. Ezért megismerjük tanítványaink szükségleteit, motivációs bázisát. Az iskolai élet szervezésének és a pedagógiai	Az iskolai tevékenységrend szer minden eleme segítse a tanulók testi, értelmi, érzelmi, akarati és jellembeli tulajdonságainak harmonikus fejlődését!	Támogassuk a fiatalokat a reális önismeret kialakításában, az erkölcsi és jellembeli tulajdonságok felismerésében és tudatos formálásában! Teremtsük meg a feltételeit tanulóink szükségleteinek	Folyamatosan megismerjük, követjük és elősegítjük személyiségük fejlődését. Tapasztalatainkat megosztjuk a kollégákkal és a szülőkkel. Alkalmazzuk a tanuló megismerési technikákat.	Tesztek, tréningek, dramatikus játékok, önmegvalósítási lehetőségek, szereplési alkalmak teremtésével segítjük tanítványainkat saját személyiségük megismerésében

hatásrendszer alakításának meghatározó szempontja a tanulói szükségletek mind teljesebb kielégítése.		kielégítéséhez: biológiai; biztonságérzet, a közösséghez tartozás, az intellektuális-esztétikai és az önmegvalósítás.		és fejlesztésében..
Igyekszünk megismerni minden tanítványunk személyiség szerkezetét, s elősegítjük a reális önismeretük alakítását, formáljuk az önmagukhoz és társaikhoz fűződő (szociális) viszonyukat (attitűdjüket). Az ember személyiségét tükrözi viszonyulásainak rendszere: az önmagához, a szűkebb - tágabb emberi- és természeti környezetéhez, a munkájához való viszonya.	A fiataloknak legyen áttekintése saját személyisége összetevőiről, képességei és tehetsége határaitól és lehetőségeiről, legyen betekintése a viselkedése hátterébe, motívumrendszerébe, helyesen ítélje meg az emberi kapcsolatokban játszott szerepét, hatását!	Segítsük felfedezni és fejleszteni minden gyermekben / fiatalban a személyiségének saját értékeit; keressük minden gyerekben az egyedit, a megismételhetlent, támogassuk őket önmaguk kiteljesítésében! „A gyerek nem edény, amit meg kell tölteni, hanem fáklya, amit lánggra kell lobbantani.”	Reális önértékelésre készítjük a tanulókat. Valós élethelyzetek teremtésével segítjük az önálló, aktív, felelősségteljes személyiség kialakulását. A valós állapotból kiindulva fogalmazzunk meg egyénre szóló személyiségfejlesztő programot!	Követjük a tanítványaink magatartásában megnyilvánuló SZEK kompetenciaelemek fejlődését! Folyamatos visszacsatolás a reális énkép alakítása érdekében „szociális tükör” révén. Mind az alacsony, mind a túl magas önértékelés esetén a realitással való szembesítésre, a reális önkritika / kritika kialakítására törekszünk.
Az életkori pszichikus sajátosságokhoz alkalmazkodunk.	Az egyes életkori fejlődési szakaszok: latencia kor (6-8 év); prepubertás kor (9-11 év); pubertás kor (12-16 év) jellemzőit vegyük figyelembe (terhelhetőség, motiváció, viselkedési sajátosságok,	Az érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet és gondolkodás pszichikus funkcióit tudatosan fejlesszük a nevelési - oktatási folyamatokban! Ezzel	Valamennyi pszichikus funkció működését fejlesszük, de a serdülő korban már a produktív (konvergens és divergens) gondolkodásra helyezük a hangsúlyt. Ezzel alapozzuk meg a kreatív	A kreatív személyiség-beállítódást erősítjük, az ismeretszerzés induktív és deduktív útját egyaránt alkalmazzuk. A tágan értelmezett tanulási folyamatokban a az aktivizáló

	társas kapcsolatok stb.)!	megalapozzuk a tanuláshoz szükséges alapkészségeket.	személyiségjegyek kialakulását.	módszereket részesítjük előnyben.
A pedagógus személyisége alapvető motivációs tényező, közvetett módon meghatározója a tanulói teljesítménynek, a tantárgy iránti érdeklődésnek, a személyes kapcsolatok minőségének (magatartási modell, irányító személy).	Lehetőleg alakítsunk ki minden tanulóban sikerorientált beállítódást, ennek érdekében alkalmazzon minden pedagógus hatékony tanítási stratégiákat, nevelési stílusa legyen integratív felismerhető együttműködéssel!	A pedagógus várta fel magát a professzionális szakmai-módszertani tudás elemeivel, a tanuló személyiségének megismeréséhez szükséges tudással, a tanári-tanulói interakciós és kommunikációs készségekkel, a konfliktusok kezeléséhez és megoldásához szükséges képességekkel	A szociális befolyásolás folyamatai közül a behódolás, az azonosulás és interiorizáció közül az utóbbira törekszünk, amelyet nem a hatalmi tekintéllyel, hanem a vonzerővel, hitelességgel és értékeink vállalásával kívánunk elérni.	A tanulókkal a „megszólíthatóság” közelségében élnek a pedagógusok. Demokratikus együtt-működési készséget tanúsítanak korlátozottan tekintélyelvű nevelési gyakorlatot folytatnak.
A kompetencia-alapú oktatás részprogramjait is magába foglaló pedagógiai programunk össze-állításánál elsődleges szempont a nevelés - oktatás személyiségfejlesztő hatásának érvényesítése.	Az iskola pedagógiai gyakorlata adjon teret: a színes sokoldalú iskolai életnek, az egyéni és csoportos tanuláshoz, játéknak, munkának; fejlessze a tanulókat önismeretét, együttműködési készségét, eddigi akaratát!	Az értelem kiműveléséhez kapcsolódó tanulási motívumok és tanulási módok, a megismerési vágy fejlesztése, a játék-szeretet és az alkotás vágy fejlesztése, a tanulási teljesítmény optimalizálását segítő személyiségjegyek erősítése minden pedagógus napi feladata.	Kognitív képességek fejlesztése: kognitív rutinok (műveletek), kognitív kommunikáció, problémamegoldás, a tanulási életforma kialakítása a pedagógusok és szülők együttműködése révén. Az egyéni (önálló) tanulási stratégiák és módszerek kialakítása a tanulásmódszertan epocha beépítésével a tanrendbe.	A kompetencia-területekre készített tanulói eszközök (tankönyvek, munkafüzetek, feladatsorok, fejlesztő programok, demonstrációs anyagok és mérőeszközök stb.) célszerű alkalmazása.
Megalapozzuk a szociális (társas)	A tanulók ismerjék meg és	Olyan iskolai életrend	Az iskolai társas szituációk az	Élményszerű, pozitív minták

<p>kompetencia, a pozitív szociális szokások, kialakulását. Tudatosan fejlesztjük tanítványaink társas hatékonyságát (szociális penetrancia). A pedagógusok - a segítő életmódra nevelés - sikere érdekében rendszeresen pozitív mintákat nyújtanak a segítő együttműködés változatos formáival.</p>	<p>sajátítsák el a szociális viselkedés alapvető szabályait, alakítsuk ki bennük az egyéni szociális értékrendet, a döntési szabadság és felelősség összhangját. Formáljuk tanítványainkat belső kontrollos, asszertív személyiségekké ! Legyenek tisztában a mindenkori szociális státusukkal.</p>	<p>kialakítása, működtetése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak. Tudják higgadtan kezelni a konfliktusos szituációkat is.</p>	<p>iskolai / osztály közösség mindennapi életében „terepgyakorlatként” szolgálnak a tanulóknak az egyének és csoportok kölcsönös megértésének, együttérzésének, segítőkészségének élményszerű megtapasztalásához; a pozitív és negatív érzelmi viszonyulások kezeléséhez (szimpátia – antipátia kapcsolatok).</p>	<p>felkínálása, szociális szokások, attitűdök bemutatása, meggyőződések, értékítéletek, ismeretek és készségek nyújtása, személyes példamutatás, történelmi személyiségek, irodalmi, drámai hősök tetteinek, magatartásának átélési lehetőségeivel, a negatív, antiszociális minták pusztító hatásának csökkentése, fékezése.</p>
<p>A személyes kompetencia fejlesztésével az egészséges és kulturált életmódra nevelést szolgáljuk. A harmonikusan fejlett személyiség szükségleteit meghatározó életfilozófia részévé válik. Kiepítjük és az egyéni életélési kultúra részévé tesszük a pozitív tartalmú viszonyulásokat (attitűd), szükségleteket (igényszint), motívumokat</p>	<p>Személyes képességek fejlesztése: önkiszolgálás, önellátás, önkifejezés, önvédelmi (egészségvédő, identitásvédő, önreflexív képességek (önértékelő, önmegismerő, önfejlesztő képesség). A tanuló legyen tisztában a személyiséget veszélyeztető negatív hatásokkal (negatív hatású társas viszonyok, káros szenvedélyek -</p>	<p>A tanuló tudatosan alakítsa a saját pozitív életfilozófiáját, egészséges életmódját, szokásrendszerét ! A tanuló személyiségébe építsük be a jóléti modell központi kategóriáit. - egészség, - önmegvalósítás -alkotás, - minőség mindenben, - egyéni életélési kultúrája,</p>	<p>Az önellátó és identitásvédő képesség, tevékenységformáinak gyakoroltatása az életkori sajátosságoknak megfelelően a SZÉK program szerint. A személyiség egészséges önérvényesítéséhez, ugyanakkor a függőségi relációk megtapasztalásához a is alkalmas szituációk teremtése.</p>	<p>Beszélgetés, vita, véleménycseré, élethelyzetek, szituációk eljátszása, azok elemzése, kiselőadások, prezentációk, jelenetek bemutatása, dramatizálás, színjátás, pszichodráma, riportok készítése - elemzése, kiállítások, vetélkedők, irodalmi - zenei - képzőművészeti alkotások, tablók, sajtófigyelés, videofilmek, bábozás, tematikus gyűjtőmunka, fénykép-</p>

(cselekvésre készítő belső hajtóerő), szokásokat (sztereotíp módon működő cselekvések).	drog, alkohol, dohányzás, elégtelen táplálkozás, mozgásszegény életmód stb.)!			és videofelvételek, riportok stb.
Az iskola szakmai profiljának megfelelő speciális szakmai kompetenciák fejlesztését, az alkotó képesség kibontakoztatását vállaljuk.	Az értelmi és érzelmi intelligencia fejlesztése mellett a pozitív tartalmú jellem és akarati tulajdonságok személyiségbe ágyazása. Az önkifejezés gazdag és igényes tárházának bemutatása, befogadó- és alkotó képesség, improvizációs képesség, verbális és nem verbális, valamint vizuális kifejező képesség.	Az önfejlesztő képesség alapozásával, a saját adottságok, képességek és tehetségük felmérésevel segítsük tanulóinkat megtalálni erősségeiket! Indirekt módon segítsük a saját önfejlesztő stratégiáik kialakítását!	Minden korosztály jusson hozzá az életkornak megfelelő művészeti: zenei, vizuális esztétikai befogadás és megismerés lehetőségéhez, és kapjon inspirációkat a művészi önkifejezésre. Az iskola esztétikus külső és belső környezete fejleszti ízlésüket, igényességüket.	A testi - lelki jó komfort-érzés érdekében a sport-foglalkozások, vetélkedők, szervezett játékok, kulturális programok, versenyek, képesség-fejlesztő és ismereti foglalkozások szervezése. Legyen boldogságélmény forrása a kacagás, a kocogás.

<p>A pedagógus tekintélyét a szakmai - emberi autoritásra alapozzuk. A pedagógus személyisége alkotó művészetté nemesíti a professzionális szakmai munkáját.</p>	<p>Korlátozottan tekintélyelvű és magas szintű demokratizmusra épülő nevelési stílusra törekszünk, a pedagógusok bánásmódja, kontrollmódszerei a nevelés folyamán, alkalmazkodjanak a gyerekek életkorához, alkatahoz, reakciómódjaihoz!</p>	<p>A szociális befolyásolás fokozatait a helyzetnek megfelelően alkalmazni: behódolás (alapja a hatalom), azonosulás (alapja a vonzerő) és interiorizáció (alapja a hitelesség).</p>	<p>Változatos, a szituációkhoz adekvát módon megválasztott nevelési eljárásokat és módszereket alkalmazunk.</p>	<p>A bevezetőben vázolt valamennyi nevelési módszernek létjogosultsága lehet, de annak eldöntése, hogy mikor, melyik megoldást alkalmazza a pedagógus, az kizárólag a nevelő döntésének a függvénye. Az építő és esetleges romboló következményeit egyaránt vállalnia kell.</p>
<p>Az iskolánkban folyó pedagógiai tevékenység alapja a tanuló, nevelő, szülő együttműködése</p>	<p>A pedagógus bánásmódja és nevelési stílusa legyen szociál-integratív!</p>	<p>Formáljunk sokoldalú társas kapcsolatokra képes, környezettudatos, egészséges életmódot közvetítő, kialakító személyiségeket valamennyi tantárgy tanítása során, kiemelten az osztályfőnöki órák témakörének körültekintő megválasztásával.</p>	<p>Az ember és társadalomismeret, etika modul keretében összehangoltan az osztályfőnöki témákkal, valamint az egészségnevelési modul tartalmával.</p>	<p>Sokféle ismerethordozó, médiaanyag, demonstrációs eszköz, infokommunikációs technika rendelkezésünkre áll. Ezeket az egyéni és csoportos ismeret-elsajátítás szolgálatába állítjuk.</p>
<p>Tanulóink személyiségébe építjük a szociális (társas) kapcsolatokat, a konstruktív életvezetést, és az emberi-természeti-társadalmi</p>	<p>A következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben</p>	<p>Az önálló képesség, viselkedés tevékenységformáinak megismerése, gyakoroltatása, tudatosítása változatos formákban az</p>	<p>Egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, testápolás, rendszeret, a lakás és az osztályterem berendezéseinek rendben tartási igénye, az</p>	<p>A formális és informális szerepek értelmezése, elemzése, (szimulatív-játékos) gyakoroltatása, a szerepkonfliktusok „megélése”,</p>

környezet alakításának képességét.	megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem és igazságosság.	életkori sajátosságoknak megfelelően.	önkiszolgáló munkák, a közlekedés, és a vásárlás szokásai, mintái, készségei.	feloldásuk lehetőségeinek feltárása.
A különböző érdeklődésű, értelmi, érzelmi, testi fejlettségű és motivációjú gyermekeket felkészítjük a tovább tanulásra	Az empátiaképesség kialakításával növelni a másság elfogadásának, a toleranciának a fokát. A társadalmi együttélési normák és formák kölcsönös alakítása.	A harmonikus együttélés szabályainak és napi gyakorlatának befogadása, követése.	A formális és informális emberi-közösségi kapcsolatokat építő fórumok, rendezvények, programok szervezése.	A különböző kompetencia-területek programcsomagjai, a hozzájuk készült tanulói és tanári eszközök, demonstrációs anyagok.

Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Jogs. háttér: 20/2012.EMMI rendelet 128.§

„A legjobb orvosok: dr. Elégedettség, dr. Higgadtság és dr. Jókedély.”
(C.H. Spurgeon)

A teljes körű egészségfejlesztés során három egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését értjük, amelyet minden tanulóval, a teljes tantestület és a szülők bevonásával, szakmai ellenőrzés és megfelelő finanszírozás mellett végezzük.

Ezek:

1. egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termeléshelyi fogyasztás összekapcsolásával);
2. mindennapi testnevelés/testedzés minden gyermeknek (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt jól végzett tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);
3. a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (énekek, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.)

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma. (biológia-egészségtan tanóra)
- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk. (osztályfőnöki óra)
- A környezet egészsége. (biológia-egészségtan tanóra)

- Az egészséget befolyásoló tényezők.(testnevelés és sport tanóra)
- Szájhygiénia.(biológia tanóra)
- A jó egészségi állapot megőrzése. (biológia, testnevelés tanóra)
- A betegség fogalma. (biológia tanóra)
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.(biológia, kémia tanóra)
- Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása. (technika, életvitel és gyakorlat óra)
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.(testnevelés tanóra)
- Az egészséghez szükséges testmozgás.(testnevelés tanóra)
- A szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában.(testnevelés tanóra)
- Gerincvédelem, gerinckímélet. (gyógytorna)
- Balesetek, baleset-megelőzés. (osztályfőnöki óra)
- A lelki egészség. (osztályfőnöki, biológia tanóra)
- Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítésében.(osztályfőnöki tanóra)
- A társas kapcsolatok. (osztályfőnöki)
- A nő szerepei.(osztályfőnöki óra)
- A férfi szerepei.(osztályfőnöki óra)
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs. (erkölcsstan)
- A családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek. (osztályfőnöki, erkölcsstan)
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játék-szenvedély, internet- és tv-függés). (osztályfőnöki, biológia óra)
- Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja. (technika, életvitel és gyakorlat óra)
- Fogyasztóvédelem (technika, életvitel és gyakorlat óra)
- Az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás. (biológia, osztályfőnöki óra)
- Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóknak segítése.(etika, osztályfőnöki)
- Otthoni betegápolás. (osztályfőnöki óra)

A teljes-körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését:

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;

- bűnmegelőzés;
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodó készség , a stresszkezelés, a problémamegoldás javulása;
- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek) elsődleges megelőzése;
- a társadalmi tőke növelése.

A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása

- *Feladata:* Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében

- *Feladata:* A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

Az önkormányzás képességének kialakítása

- *Feladata:* A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése

- *Feladata:* A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

- *Feladata:* A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

Kiemelt figyelem fordítása a belső partnerség kialakítására és az egymástól tanulás erősítésére:

- Külön anyagi ráfordítást nem igénylő közösségfejlesztést és közvetve a lemorzsolódás megelőzését is szolgáló tevékenységeket tervezünk, a módszereket leírjuk és a mindennapi gyakorlatba ültetjük. Pl: mikrocsoportokat működtetünk, akiknek dedikált feladata a közösségfejlesztés, mind humán, mind szakmai oldalról.

Kiemelt figyelmet fordítunk a nevelőtestületünk tagjainak az iskolai lemorzsolódás megelőzését támogató szervezetfejlesztésben való személyes elköteleződésének növelésére.

- Közösségfejlesztő eseményeket (nevelőtestületi nap, családi nap, partnerek napja) és műhelyeket (témafeldolgozó, módszertani, kapcsolatépítő) tervezünk és valósítunk meg rendszeresen.

A közösségfejlesztés színterei

- tantestület
- alsó tagozat tanítók, gyerekek, asszisztens, fizikai dolgozók)
- felső tagozat (tanárok, tanulók, technikai dolgozók)
- szakmai munkaközösségek
- osztályközösségek
- szakkörök
- csoportok

Az egyes szintereken alkalmazott feladatok

TANTESTÜLET

Az alapfeladatok ellátásához iskolánkat hozzáértő iskolavezetés és tantestület alkotja, melyre jellemző, a gyermekközpontúság, az aktivitás, az új iránti fogékonyság, a célokkal való azonosulási képesség. A szervezeti felépítésnek köszönhetően jó az információáramlás, az egyes közösségek közötti koordináció. Kiemelt feladat, fő fejlesztési irány: mentálhigiénás feladatok (hangulat, személyiségfejlesztés) az empátias képességek fejlesztése, az őszinte, nyílt kritikai szemlélet alakítása közösségi programokkal, kirándulásokkal, személyiségfejlesztő tréningekkel, a minőségbiztosítás módszereivel. Egymás munkájának megbecsülése, elismerése.

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen személyes kapcsolata valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

ALAPOZÓ SZAKASZ 1 – 6. ÉVFOLYAM

Alapfeladataink: Családias légkör kialakítása, szokásrendek kialakítása, a Házi rend szabályainak folyamatos megismertetése, betartása, az osztályközösség kiépítésének megkezdése (felelősi rendszer) saját szabályok létrehozása, betartása, szülőkkel való kapcsolattartás, önkiszolgálás megszervezése, szabadidős tevékenységek szervezése, a személyközi kapcsolatok figyelése, alakítása;

Kiemelt feladatok: Az osztály aktív magjának feltérképezése, az önkormányzó képesség kialakítása 4. osztályra bekapcsolódás a DÖK munkájába a szakasz végén, a közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása;

Fő fejlesztési irányok: az elkülönült évfolyamközösségek egymáshoz közelebbi kapcsolatba hozása, ügyelet (3-4.o.) újrászervezése;

7 – 8. ÉVFOLYAM

Alapfeladatok: Az osztály aktív magjának továbbfejlesztése, osztálytanács létrehozása, az önkormányzás képességének kialakítása, aktív részvétel a DÖK munkájában, a közösség

egyéni arculatának hagyományok ápolása, ügyeleti rendszer kiépítése, viselkedési normák betartása (Házirend), vitakészség fejlesztése;

Kiemelt feladatok: Ismerje és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat, a család, az iskola, a társadalom együttélési szabályainak ismerete. Segítségnyújtás a kamaszkori testi, lelki problémák megoldásához; Multikulturális képességek fejlesztése. A tolerancia képességének fejlesztése, a másság elfogadására nevelés.

Fő fejlesztési irányok: A kulturált beszéd, magatartás csiszolása. Az összetartást erősítő normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

Testi-lelki fejlesztést szolgáló feladatok: Életvezetési ismeretek tanítása, felvilágosító előadások (drog, alkohol, cigaretta) a káros szenvedélyek elleni védekezés módjainak megismertetése (védőnői, iskolaorvosi, szakszolgálat) szakemberek bevonásával; A sporttevékenység széleskörű elterjesztése (foci, atlétika) környezetvédelem tanítása, iskolaorvosi, iskolafogászati rendszeres ellátás, kirándulások, kerékpártúrák, táborozások.

SAKMAI MUNKAKÖZÖSSÉGEK

Vezetője a munkaközösség-vezető, aki az iskolavezetés tagja. Szakmai és módszertani kérdésekben ad segítséget az iskolai nevelő-oktató munka tervezéséhez, szervezéséhez, ellenőrzéséhez. Saját éves munkaterv szerint dolgozik. Szervezi az adott szaktárgyak versenyeit, szakmai vitákat tart, továbbképzéseket szervez, irányt mutat a továbblépéshez. Törekszik az egységes eljárások és módszerek, az értékelés, osztályozás egységes módszereinek megtalálására.

OSZTÁLYKÖZÖSSÉGEK

A gyermek neveltségének fontos eleme a közösségben a közösségekért végzett munka. A közösségi nevelés fontos része az önkormányzó képesség kialakítása, fejlesztése. Közös tevékenységek szervezése, amelyek együttes élményt adnak, az együvé tartozás érzését erősítik. Cél: jó csoportlégkörben az együtt megválasztott közeli és távoli célok érdekében közös munkálkodás. Fontos az önállóság lehetővé tétele. Közös szabályok, normák alkotása, azok betartása. Közben kialakulnak a megfelelő személyközi viszonyok, mélyül a föl- és alárendelt pozíciókban a tanuló helyes önértékelése.

SAKKÖRÖK

A különböző szakkörök a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálják. Jellegüket tekintve lehetnek szaktárgyiak, művészeti, technikaiak, de szerveződhetnek közös érdeklődési kör, hobby alapján is. A felmerülő igényeknek megfelelően a lehetőségek figyelembe vételével a szakkörök indításáról minden tanév elején a tantestület dönt. A részvétel feltétele, az adott tárgy iránti érdeklődés. A jelentkezéssel a tanuló vállalja, hogy rendszeresen látogatja azt.

CSOPORTOK

A felnőttek és a gyerekek között egyaránt létrejönnek egy-egy rövidebb vagy hosszabb időszakra szóló, egy adott feladat megoldására létrejövő csoportosulások, csoportok. Szerveződhetnek közös érdeklődési kör alapján, vagy konkrét feladat megoldására. Igen értékesek ezek a csoportok a közösségfejlesztés szempontjából, hiszen alulról szerveződnek. Jelenlétük és segítségük igen fontos az iskolai munkában.

A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGI RENDSZER ÉS SZERVEZETI FORMÁK

1. A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A **motiválás** célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.
- b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c) **Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás,** vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

Az egységes alapokra épülő differenciálás

Intézményünk pedagógiai tevékenysége teret enged a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának; fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési képességét, akaratát; hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, értékekkel való azonosulásuk fokozatos kialakításához, megalapozásához.

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési céloknak megfelelő tanítási folyamat, tanulási tevékenység.

A tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése.

A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontokra kell figyelemmel lenni:

- Olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.

- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportmunkában, a tanulók páros és egyéni oktatásában) a tanulók tevékenységét, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldását, alkotóképességét kell előtérbe állítani.
- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulóhoz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.

2. Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi egyéb (tanítási órán kívüli) tevékenységek segítik:

a) Hagyományőrző tevékenységek

- Fontos feladat az iskola névadójának, Petőfi Sándor emlékének ápolása. Ezt szolgálja az évenként szervezett Petőfi-hét.
- Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: 1956. október 23-a, 1848. március 15-e évfordulóján, karácsonykor, illetve a 8. osztályosok ballagásakor.
- Minden tanév folyamán az osztályok megemlékezést tartanak október 6-án, a magyar kultúra napján, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapján, a költészet napján, a holokauszt áldozatainak emléknapján, és a Nemzeti Összetartozás Napján.
- Családi nap, jótekonysági est szervezése

b) **Diákönkormányzat.** A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 4-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola intézményvezetője által megbízott pedagógus segíti.

c) **Diákétkeztetés.** A tanulók számára – igény esetén – napi háromszori étkezést (tízórai, ebéd, uzsonna) vagy ebédet (menzát) biztosít az intézmény. Az étkezési térítési díjakat minden hónap 10-ig kell befizetni.

d) **Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.** Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére felzárkóztató órát szervezünk.
- A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére felvételi előkészítőt tartunk heti 2 órában magyar és matematika tantárgyakból.

- További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

e) **Képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés.**

Az iskola – amennyiben a feltételek adottak a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló miniszteri rendeletben szereplő előírásoknak – a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányainak ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést szervez.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés keretei között a tanulók

- egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása,
- fejlődésének elősegítése,
- a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

f) **Szakkörök.** A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

g) **Versenyek, vetélkedők, bemutatók.** A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

h) **Témahetek, témanapok (projekthetek, projektnapok).** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást (témaheteket, témanapokat) szerveznek. A projektoktatás egy iskolai napon legalább három órát meghaladó foglalkozás vagy több iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A hosszabb (több napos, egy hetes) témahetet (projekthetet) a tanulócsoporthoz – ismereteket összegző vagy művészeti – bemutatója zárja. A hosszabb (több napos, egy hetes) témaheteken feldolgozásra kerülő ismereteket a nevelők szakmai munkaközösségei az iskola éves munkatervében határozzák meg.

i) **Tanulmányi kirándulások.** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára gyalogos vagy kerékpáros tanulmányi kirándulásokat szerveznek a lakóhely és környékének természeti, történelmi, kulturális értékeinek megismerése céljából.

j) **Osztálykirándulások.** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal osztálykirándulást szerveznek a tanév befejezése utáni héten (június 15 után). Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

- k) **Szabadidős foglalkozások.** A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.
- l) **Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.** A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.
- m) **Hit- és vallásoktatás.** Fakultatív hittan órát az egyházak nem tartanak, a kötelező hit- és erkölcsstan órákat tartják az egyházak képviselői 1-8. évfolyamon. A hit- és vallásoktatáson való részvételről - a jogszabálynak megfelelően- a szülők nyilatkoznak május 20-ig.

A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI

1. A pedagógusok alapvető feladatai

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátásával töltse.
- Heti teljes munkaidejének ötvenöt-hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felüli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

2. A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.

3. A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

4. A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése.
- Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

5. A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színházlátogatás, kirándulás).
- Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdélután, karácsonyi ünnepség).
- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok. pl: családi nap

6. Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

- Az iskolai diákönkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
- Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.
- Iskolai szintű kirándulások, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon.

7. Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri köteleességek teljesítése.
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.

- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
  - Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.
- 8. Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében**
- Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.
  - Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
  - Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
  - Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.
- 9. Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés**
- Továbbképzéseken való részvétel.
  - A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.
- 10. Az iskolai munka feltételeinek javítása**
- Pályázatokon való részvétel.
  - Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
  - Az iskolai alapítvány működésének segítése.
  - Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).
  - Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
  - Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.
- 11. Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában**
- Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
  - Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
  - Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.
- 12. Aktív részvétel a tantestület életében**
- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
  - Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
  - Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényeiken.
- 13. Az iskola képvisellete**
- Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
  - Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
  - A település rendezvényein, eseményein való részvétel.
  - Aktív részvétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

14. A vezetői feladatok ellátása

- Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
- Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
- A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

15. Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
- Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.
- Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI

1. Az osztályfőnök feladatai

- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diák-önkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítását és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színházlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább 2 havonta – tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.

- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervzetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet).
- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Kitölti és vezeti az osztálynaplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.
- **A családokat rendszeresen, az éves első intézményi szülői értekezleten tájékoztatjuk az ILMT alapú intézményfejlesztés céljaival, intézkedéseivel kapcsolatban.**

2. Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

- a) A tanév elején összeállított munkaterv
  - Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
  - Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
  - Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
  - Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
  - Tervezett fogadóórák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
  - Az osztály diákközösségének vezetői.
  - Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.
- b) Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán
  - Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
  - Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
  - Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

3. Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról

- Tanulók száma, ebből leány
- Állami nevelt (gondozott)
- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló
- Sajátos nevelési igényű tanuló
- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló
- Az étkezőkből csak ebédelő, illetve háromszor étkező tanuló
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló (magántanuló)
- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók
- Más településről bejáró tanuló
- Nem magyar állampolgár
- Évfolyamismétlő

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Osztályozott tanulók száma
- Osztályozatlan tanulók száma
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga
- Az osztály tanulmányi átlaga
- Kitűnő tanulók száma és aránya
- Szaktárgyi dicsérek száma tantárgyanként a tanév végén
- Példamutató magatartásért adott dicsérek száma a tanév végén
- Példamutató szorgalomért adott dicsérek száma a tanév végén
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Két tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Három vagy több tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- A bukások száma tantárgyanként

- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
- Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői
  - A középiskolai felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán elért eredmények (magyar, matematika)
  - Középiskolai felvétel a tanulók választása alapján
  - A választott középiskolák közül az elsőként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
  - A választott középiskolák közül a másodikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
  - A választott középiskolák közül a harmadikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
  - Továbbtanulás iskolatípusok szerint, jelölve hátrányos helyzetű, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számát és arányát
  - Gimnáziumba felvett tanulók száma és aránya
  - Szakközépiskolába felvett tanulók száma és aránya
  - Szakiskolába (szakmunkásképzőbe) felvett tanulók száma és aránya
  - Egyik középiskolába sem felvett tanulók száma és aránya

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).
- Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
  - Milyen változások történtek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
  - Milyen új problémák jelentkeztek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
  - A problémák megoldásának érdekében milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

4. Az osztályfőnöki órák témái

a) **Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák a tanév legelső osztályfőnöki óráin**

- A házirend szabályainak megbeszélése.
- Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése.
- Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakérdezése.
- Az osztályközösség gyermekvezetőinek megválasztása.
- Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése.
- Az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.

b) **Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák**

- Félévente egy alkalommal egészségvédelmi téma (helyes táplálkozás; az alkohol- és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a szexuális fejlődés) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vételével.
- Elsősegély-nyújtási alapismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja.
- Félévente egy alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele.
- Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén.
- Megemlékezés nemzeti ünnepeinkről október 23-án és március 15-én.
- Megemlékezés a magyar kultúra napjáról, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapjáról, a költészet napjáról, a holokauszt áldozatainak emléknapjáról, a Föld napjáról és a Nemzeti Összetartozás Napjáról.
- Megemlékezés az iskola névadójáról.
- Osztálykirándulás előkészítése.

c) **Az osztályfőnöki órák tananyaga, tematikája évfolyamonként:**

5. évfolyam

Tananyag: Tanuljunk tanulni Ötödikbe léptünk, házirend, tisztségek. A tanulást is tanulni kell. Nehéz és könnyű tantárgyak. Eredményes tanulás az 5. osztályban.

Követelmény: A tanulás kötelesség. Gazdálkodás az idővel. A tanulást is tanulni kell. Ami érdekel, amit szívesen csinálók.

Tananyag: Személyiségünk Önismeret, öntudat, önbizalom. Az ember értéke. Szokás, szenvedély.

Követelmény: Önismeret fejlesztése, osztálytársak közti bizalom, a támogató légkör megerősítése. A dohányzás szenvedélybetegség jellegének tudatosítása.

Tananyag: Test és lélek Az egészség értéke életünkben. Hogyan élhetünk egészségese. Testkultúra (testedzés, pihenés, öltözködés). Életrend, életritmus. Szabadidő helyes felhasználásáról.

Követelmény: Testünk iránti felelősségünk. Testi-lelki egészség legfontosabb összefüggései.

Tananyag: **Tudni illik** Az étkezés illemtana. Öltözködés, kultúrája. Szórakozás illemtana: színház, mozi, hangverseny, diszkó, kirándulás, sport, játék, strand.

Követelmény: Alapvető viselkedési normák gyakoroltatása, betartása, megkövetelése.

Tananyag: **Családi élet** Alkalmazkodás a családban. Egymás iránti figyelem a családban (hétköznapiak, ünnepek).

Követelmény: A család életre szóló érzelmi háttér, erőforrás szerepének tudatosítása. Az egymásra figyelés fontosságának hangsúlyozása.

Tananyag: **Közlekedés** Gyalogos közlekedés kisebb, nagyobb településen. Tömegközlekedési lehetőségek. Kerékpáros közlekedés. Idénybalesetek.

Követelmény: Kövesse a közlekedés helyes magtartási szokásait! Ismerje a városi és vidéki közlekedésben lévő különbségeket! Ismerje a gyalogos és tömegközlekedés szabályait!

6. évfolyam

Tananyag: **Gondolkodás, kommunikáció, tanulás** Problémamegoldás, tanulás, emlékezet. Intelligencia, okosság, bölcsesség. Megismerés, tudás.

Követelmény: A beszéd és a gondolkodás összefüggései. Értékelje a tudást, a lelkiert, és az egyéb szellemi képességeket!

Tananyag: **Személyiségünk** Ember voltunk általános vonásai, egyediségünk. Örökletes adottságok: testi alkat, ösztönök, temperamentum, képességek, tehetség. Szokás és szenvedély: jó és rossz szokásaink.

Követelmény: Képesség a másik ember személyiségének tiszteletére és megértésére, a helyes önismeret kialakítására, önmaga felvállalására, mások bírálatának segítségként való elfogadására. Legyen képes felismerni az örökletes tényezők szerepét a jellem kialakulásában!

Tananyag: **Test és lélek** Test és lélek egysége. Egészséges életmód, testkultúra, mentálhigiéniá. Növekszem, változom.

Követelmény: Helyezze el önmagát a saját korcsoportjában, felismerve ebből adódó jellemzőit! Ismerje az ember életszakaszainak főbb általános jellemzőit.

Tananyag: **Tudni illik** Találkozás, üdvözlés. Megszólítás, bemutatkozás, társalgás. Telefonálás illemtana. Vendégségben, vendéglátás. Pontosság, pontatlanság.

Követelmény: Alapvető magatartási normák ismerete.

Tananyag: **Családi élet** Személyi higiénia: testápolás, bőrápolás, ruha váltása. Nemi érés, nemi higiénia. Környezet tisztántartása: otthon, osztályban. Állatokkal a lakásban.

Követelmény: Tudja önmagát, környezetét tisztán tartani! Tudja, hogy a tisztaság az egészséges élet alapfeltétele!

Tananyag: **Közlekedés** Kerékpáros közlekedés korábban megismert szabályainak bővítése. Közlekedési jelzések, továbbhaladási algoritmusok leírása. Tömegközlekedés (országúti, vasúti, városi).

Követelmény: Ismerje az alapvető közlekedési szabályokat. Ismerje a kerékpár biztonsági felszereléseit!

7. évfolyam

Tananyag: **Test és lélek** Egészség, betegség, fogyatékoság. Egészséges életmód testkultúra, mentálhigiéna. Veszélyeztető tényezők. Az egyén és a drogok. A drogok és a médiák. A reklám hatása.

Követelmény: Ismerje fel a test és lélek összefüggéseit! Legyenek ismeretei a káros szenvedélyek veszélyeiről és elkerülésük módjáról!

Tananyag: **Személyiségünk** Örökletes adottságok: testi alkat, ösztönök, temperamentum, képességek, tehetség. A tanulás szerepe: sajátos szokások, ismeretek, világlátás, hobbik, örömök, félelmek. A nevelés szerepe: példaképek, jutalmazások, büntetések.

Követelmény: Tudja, hogy minden ember egyedi, hogy énünk egyes összetevői örökölték, mások megszerzték! Ismerje fel a tanulás jelentőségét a jellem alakulásában!

Tananyag: **A tanulás tanítása** Tanulási szokások formálása, hatékony tanulási módszerek elsajátítása

Követelmény: A hatékony tanulási módszerek használatának szokássá kell érlelődnie.

Tananyag: **Pályaorientáció** Képességek: térbeli gondolkodás, nyelvi kifejezőképesség, számolási képesség, fizikai teherbírás, kez ügyesség, ötletgazdagság, kapcsolatteremtés. Képesség és teljesítmény összefüggése. Önismeret testi, lelki, szociális és szellemi szempontjai. Munkahelyi ártalmak és a stressz. A munkanélküliség állapota, folyamata, az átképzés. Pályaválasztási alapfogalmak: pálya, szakma, foglalkozás, beosztás, munkakör, képesítés, képzettség. Érdeklődés, érzelem, motiváció a pályaválasztásban. Szabadban dolgozni, testi erőt kifejteni, technikai feladatokat ellátni, tiszta környezetben dolgozni, szellemi munkát végezni stb.

Követelmény: A tanulók tudják: Felsorolni a képességek fő jellemzőit. Felismerni a képességek és a pályák kapcsolatát. Megadni saját képességeik szintjeit. Azonosítani a testi adottságok, a szociális körülmény és a tárgyi tudás szerepét az eredményes munkavégzésben. Felismerni a munkahelyi ártalmakat. Magyarázni a munkanélküliség állapotát, az átképzés szükségességét. Értelmezni a pályaválasztási alapfogalmakat. Azonosítani az érdeklődési területeket és elmondani azok szerepét a pályaválasztásban. Bemutatni a motiváció szerepét a pályaválasztásban.

Tananyag: **Közlekedés** A KRESZ szabályai. Az elsősegélynyújtás szabályai. Veszélyhelyzetek kialakulása.

Követelmény: Előrelátással hárítsa el a veszélyhelyzetek kialakulását! Alkalmazza a KRESZ szabályait különös tekintettel: rendőri karjelzések, behajtani tilos, kerékpárút, főútvonal!

Tananyag: **Tudni illik** Fiúk és lányok, megismerkedés, udvarlás. Társalgás illemtana. Hogyan? Miről? Kamaszszerelem.

Követelmény: Helyes viselkedési formák tudatosítása.

8. évfolyam

Tananyag: Személyiségünk Önmegfigyelés, önismeret, önnevelés: tapasztalat önmagamról és másokról. Elismerés, bírálat, építő, romboló. Érdeklődés, célok, akarat, éniideal, értékek. Önérték, önbizalom, önszeretet, szégyen, kisebbségi érzés. Önfegyelem, akaraterő, felelősség. Különbözőségek és hasonlóságok. A másik egyediségének, máságának elismerése, tisztelete. A másik megismerése. Kommunikáció. Vitatkozás, versengés, kompromisszumok. Jellem-lelki tulajdonságok. Szokások, tudás, erkölcs, világnézet. Intelligencia, okosság, bölcsesség, kreativitás. Büszkeség, gőg, méltóság, önzés, önzetlenség. Nyitottság, kíváncsiság. Az ember, mint értékelő lény. Az értékelés szempontjai. Az értékelés nehézségei. A legfontosabbnak tartott értékek. Az ember, mint erkölcsi lény. Választás és döntés, szándék és tett. A rossz, a hibázás és a bűn. Az erkölcsös cselekedet (jót jól). Mozgatóink. Meghatározottságaink, gyökereink. Vágy, szükséglet, lehetőség, igény. Érdekek, értékek, normák. Beállítódás, magatartás és viselkedés. Empátia, tolerancia. Az egyes ember fejlődése. Életkorok jellemzői.

Követelmény: Tudjon érvelni az önuralom, önnevelés, önismeret fontossága mellett! Legyen képes érvelni a másik személyiségének tisztelete mellett! Legyen nyitott az értékek felismerésére és elfogadására! Legyen képes a meggondolt véleményalkotásra, mások józan, igazságos megítélésére! Legyen képes fontos helyzetekben a választási lehetőségek mérlegelésére, indokolni mások és önmaga hibás és jó döntéseit! Legyen képes felfedezni a különböző viselkedések és döntések mögött meghúzódó mozgatókat! Ismerje az egyes életszakaszok főbb jellemzőit!

Tananyag: A tanulás tanítása: A tanulás belső feltételei (önértékelés, önismeret, önbizalom, motiváció, érdeklődés, tudásvágy, akaraterő)

Követelmény: Ismerje meg a tanulás belső feltételeit.

Tananyag: Pályaorientáció Képességek, munkahely, munkanélküliség. Térbeli gondolkodás, nyelvi kifejezőképesség. Számolási képesség, fizikai teherbírás, kezűgyesség, ötletgazdagság és kapcsolatteremtési képesség. A képesség és teljesítmény összefüggése. Az önismeret testi, lelki, szociális és szellemi szempontjai. A munkahelyi ártalmak és a stressz. A munkanélküliség állapota, folyamata, az átképzés. Megbeszélés, vita, szituációs gyakorlatok, kérdőív, gyűjtőmunka.

Követelmény: A tanulók tudják: Felsorolni a képességek fő jellemzőit. Felismerni a képességek és a pályák kapcsolatát. Megadni saját képességeik szintjeit. Azonosítani a testi adottságok, a szociális körülmény és a tárgyi tudás szerepét az eredményes munkavégzésben. Felismerni a munkahelyi ártalmakat. Magyarázni a munkanélküliség állapotát, az átképzés szükségességét.

Tananyag: Pályák megismerése, pályaválasztási dokumentumok A pályák megismerésének lehetőségei: Pályaképek, pályatükrök, pályaismertetések, foglalkozás leírások. Pályaszintek, egymást helyettesítő pályaaajánlatok. Pályaalkalmasság, továbbtanulási lehetőségek. A pályaválasztás dokumentumai, ismeretforrások. Videofelvételek elemzése, pályatabló készítése, riportok készítése, elemzése. Érdeklődés, érzelem, motiváció a pályaválasztásban. Érdeklődési területek: Szabadban dolgozni, növényekkel, állatokkal foglalkozni, emberek között dolgozni. testi erőt kifejteni, formákkal, vonalakkal dolgozni, kézi erővel, szerszámmal dolgozni. Technikai feladatokat ellátni, irodában dolgozni, embereken segíteni, eladni, vásárolni. Tiszta környezetben dolgozni, gépeket szerelni és javítani, elektromos készülékekkel dolgozni, építőiparban,

laboratóriumban dolgozni. Érzelmi viszonyulás és a motiváció szerepe a pályaválasztásban. Megbeszélés, vita, szituációs gyakorlatok, öndefiníciós folyamatok támogatása.

Követelmény: A tanuló tudja: Azonosítani az érdeklődési területek és elmondani azok szerepét a pályaválasztásban. Bemutatni a motiváció szerepét a pályaválasztásban.

Tananyag: **Családi élet** Családtervezés, házasság, családi célkitűzések. Generációk kapcsolata, egymás segítése. Családi szabadidő szervezés.

Követelmény: Legyen képes életvitele tudatos alakítására! Legyen fegyelmezett, segítőkész! Tudja szabadidejét kulturáltan hasznosítani! Legyen tájékozott nemzeti, vallási, családi ünnepekről! Tudjon ezek hagyományainak megfelelően viselkedni!

d) Választható témák az osztály összetételétől, neveltségi szintjétől függően

- A tanulást is tanulni kell
- Tanulást segítő tevékenységek
- Egészséges életrend
- A helyes napirend kialakítása
- A család: a nagyszülők, a szülők és a gyerekek közössége
- Ünnepek a családban
- Az ünnepek szerepe az emberek életében
- Ismerem-e önmagam?
- A megismerés forrásai
- Baráti kapcsolatok
- Részvétel a házi munkában
- A nyári szünidő tervezése
- A tanulási szokások, a gazdaságos tanulás
- Fiúk és lányok barátsága
- A helyes viselkedés, a helyes beszéd, az udvariasság
- Igazmondás, hazugság
- A serdülők biológiai és higiéniai problémái
- Fejlesztő játékok tanulása
- Tudni illik, hogy mi illik
- Illemtan a gyakorlatban
- Lakásunk kultúrája
- Pályaválasztásra készülünk
- Önállóság a tanulásban
- Konfliktusok az osztályban
- Igaz barátok az osztályban
- A kulturált magatartás szabályai
- Viselkedés ünnepi alkalmakkor
- Bíráló, önbíráló
- A család funkciói
- Konfliktus a családban
- Fizikai és szellemi munka
- A pénz szerepe életünkben
- Ápolt, divatos megjelenés
- Hogyan rendezném be otthonomat?
- A vendéglátás illemtana
- A határainkon túl élő magyarság
- Testápolás, szépségápolás a serdülőkorban
- Az étkezési kultúra

- Az iskolaválasztás gondja
- A család pályaválasztási elképzelései
- Diákönkormányzat az osztályban és az iskolában
- Törekvés a harmonikus életre
- Jövönkre készülünk
- Harcba önmagunkkal
- Bizonytalankodók az iskola- és a pályaválasztásban
- Ügyintézés a mindennapokban
- Barátság, szerelem, szexualitás
- Házasság és család, a felbomló család
- Hétköznapiak és ünnepek a családban
- Korunk jellemző betegségei
- A fiatalkori bűnözés
- A hivatalos helyen való viselkedés illemtana
- Különböző tanulási módszerek
- A jó időbeosztás, a helyes napirend
- Közösségfejlesztő játékok
- A kulturált viselkedés alapjai, illem
- Ismerős, haver, barát
- Kapcsolatok a másik nemmel, a nemi érettség tudatosítása
- Árulkodás, becsület, "betyárbecsület"
- Hazugság, elhallgatás, igazmondás, becsületesség
- Közlekedési szabályok, utazási illemtan
- Színházlátogatás: viselkedés az előadáson, az élmények megbeszélése
- Megjelenés, öltözködés
- A sport szerepe az egészséges fejlődésben
- Helyem a családban, szüleink tisztelete
- Egészséges életmód rend, tisztaság, higiénia, korszerű táplálkozás
- Veszélyes anyagok (alkohol, dohányzás stb. egészségkárosító hatása)
- Az olvasás szerepe, fontossága, az olvasás élménye
- A televízió műsorok, a videó-filmek helyes megválasztása
- Ünnepek, az ünnepnapok szükségessége
- Iskolai hagyományok megismerés
- Fiú-lány kapcsolat, barátság, szerelem, a férfi, és a női szerepek.
- Szerelem és házasság
- Generációk együttélése, szüleink, nagyszüleink.
- Az idős emberek tisztelete, segítése, a kötelességtudat fejlesztése
- Családi hagyományok, ünnepek
- A vallások szerepe életünkben, sokfélék vagyunk, tolerancia
- Viselkedés iskolában a tanórán, iskolai rendezvényeken, utcán, közlekedési eszközökön, színházban, étteremben, szórakozóhelyen
- A munka az ember alapvető létformája, a munka értelme, megbecsülése
- Megélhetés, gazdálkodás, jólét
- Vitakultúra fejlesztése, a véleményalkotás szabadsága
- Nemzeti azonosságtudat, nemzeti hagyományaink, történelmünk, jelképeink
- Helyünk Európában
- Miért tanulunk? Pályaválasztás, szakmák, foglalkozások, hivatások
- Az információszerzés lehetőségei
- Családi munkamegosztás, segítség otthon
- A családi költségvetés ismerete, az előrelátó pénzgazdálkodás

- Szabadidő értelmes, hasznos eltöltése (olvasás, rendszeres sportolás, zenetanulás, tánc, képzőművészet stb.)
- Környezetünk kulturáltsága, növények, állatok gondozása
- Egészség, betegség. Egészségünk iránti felelősség kialakítása

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDEJE

1. Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Biztosítjuk az intézmény szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést

- ✓ ***A tanulók körében szorgalmazzuk, hogy ismerjék meg és éljenek azokkal a kulturális és technikai lehetőségekkel, amelyeket intézményünk biztosítani tud.***

2. Munkánk során kiemelten kezeljük
  - a sajátos nevelési igényű;
  - a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
  - a kiemelten tehetséges;
  - a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

1. Sajátos nevelési igényű tanulók

- Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.
- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus vezetésével – habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:
  - gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
  - az Irányelvek figyelembevételével készített eltérő tanterv része az iskola helyi tantervének,
  - a tanulók képességeinek megfelelő differenciált foglalkoztatás,
  - speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök,
  - képességfejlesztő játékok, eszközök,
  - számítógépek fejlesztő programokkal.

Sajátos nevelési igényű tanulók:

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:

„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,

autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,”

A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában a Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapidokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek.

A sajátos nevelési igény nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

Célok és feladatok:

- A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékból, több fogyatékból együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékból, autizmus spektrum zavarból vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

A köznevelési törvény értelmében a sajátos nevelési igényű tanulók számára olyan többlétszolgáltatásokat fogalmaz meg, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára.

Ezek:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

Integrált nevelés, oktatás:

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Sikerkritériumok:

- a tanulók beilleszkedése,
- önmagához mért fejlődése,
- a többi tanulóval való együtt haladása.

Ezeknek az eléréséhez szükséges:

- a pedagógusok részvétele az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

- a pedagógusok, egyéb dolgozók, gyermekek és szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- az egyes gyermek vagy csoport igényeihez igazodó pedagógiai – egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazása.

Pedagógusok elvárható kompetenciái:

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus:

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait,
- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus – konduktív nevelés esetén konduktor
- együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából,
- individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktor-tanító, terapeuta

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- javaslatot tesz a fogyatékosság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a szerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;

- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához igénybe vesszük az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak. Az enyhe fokú értelmi fogyatékoság (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. A tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét.

- a. A nevelésükhöz szükséges feltételek
- b. a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, gyógypedagógus foglalkoztatása,
- c. speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- d. a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakszolgáltatások biztosítása.
- e. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés, oktatás és terápia hatására a mentális képességek területén is számottevő lehet.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

Alapfokú nevelés – oktatás szakasza

a. alsó tagozat: 1–4. évfolyam

Ezen a tagozaton a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek.

Nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

b. felső tagozat: 5–8. évfolyam

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Segítő eljárások, amelyek az eredményes integráció feltételei:

- az egyéni képességekhez igazodó, differenciált tanórai munka szervezése;
- a tanulókat önmagukhoz képest mérten értékeljük;
- diagnózisnak megfelelő rehabilitációs, rehabilitációs, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztató foglalkozás szervezése;
- tanuló párok kialakítása,
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon, (tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája)
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés, egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

Azok a tanulók tartoznak ide, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,

- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartás jellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást.

A fejlesztés alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni szükséges a további célkitűzések megtervezését megelőzően.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat;

- indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályorientáció folyamatát is.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkúlia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek.

Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együttjárás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia

Az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői:

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége,
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége,
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége,
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása,
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál,
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén.

A fejlesztés célja:

- alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- b) a rövid távú emlékezet fejlesztése,
- c) az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- d) a testséma biztonságának kialakítása,
- e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analízis-szintetizáló módszerrel,
- f) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- k) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia

– a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak.

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonémafeldolgozás zavara,
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngéesség mentén),
- helyesírási hibák halmozódása,
- a tollbamondás utáni írás hibái.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia – az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzői:

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,
- rossz csukló, -kéz,- ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja:

A tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő íráskészséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),

- e) a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- f) sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia – a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
- helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
- számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei,
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja:

A fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen.

Képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- b) matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- c) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- d) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- e) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,

- f) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- g) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- h) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- i) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- j) a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- k) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek.

A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői:

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, harag-reakciók,
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése,
- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja:

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.

A fejlesztés feladatai:

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a szocio-adaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák, amelyek az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A fejlesztés célja:

A közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Eszközei lehetnek:

- a) kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- b) pszichoterápia,
- c) a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- d) a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- e) önértékelési képesség fejlesztése,
- f) sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- g) együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- h) a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Az első tanévben:

- az intenzív prevenció,
- a szakszerű funkciófejlesztés,
- a pszichés gondozás,
- a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka,
- a gyógypedagógiai korrekciós – kompenzáló - terápiás módszerek alkalmazásával.

A NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

A NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációsnak is kiemelt

A beszédfigyelmetes tanulók iskolai fejlesztése

A beszéd fogyatékos tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik.

Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd fogyatékoság jellegétől függ.

A beszéd fogyatékos tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján adott tantárgy (ak), tantárgyrész(ek) értékelése alól mentességben részesülhet.

A beszéd fogyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell:

- A pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszéd működés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.
- A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű, melynek során a beszéd állapotának felmérésétől az egyénre szabott terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés is megvalósul.
- A módszerek megválasztásakor az életkor, a kognitív készségek, a szocioadaptív viselkedés és a szociokulturális környezet sajátosságainak figyelembevétele szükséges.
- A fejlesztésében meghatározó a sokoldalú perzeptív fejlesztés, melynek során a kinestézis, a hallási, a látási, a beszédmotorikus benyomások egymást erősítve fejlődnek.
- Fontos a transzferhatások tudatos kihasználása. Mivel a nyelvi és kognitív képességek kölcsönhatásban állnak, komplex fejlesztéssel a terápia hatékonysága fokozható.
- A beszéd fogyatékos tanulók nevelése, oktatása az osztályban megvalósuló, szakmailag megalapozott, differenciált foglalkoztatás mellett megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.
- A súlyos beszéd fogyatékos tanulók fejlesztése intenzív, komplex és folyamatos fejlesztőmunka napi rendszerességgel.
- A fejlesztést a szülők támogató együttműködése segíti.

A terápiában – a minél gyorsabban automatizált jó beszéd szint elérése érdekében – a tanulóval kommunikáló valamennyi felnőtt legyen partner.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai:

A helyi tantervben a bevezető szakasz időtartamának megnövelése – általában az első évfolyam tananyagának két tanévre történő elosztásával – indokolt lehet.

A többségi iskolában történő együttnevelés:

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók integrált oktatását felvállaló iskolának inkluzív pedagógiai szemlélettel és a különleges nevelési, oktatási, fejlesztési igény személyi és tárgyi feltételeivel kell rendelkeznie.

Az inkluzív iskola biztosítja, hogy a beszéd fogyatékos gyermekek a szükségleteiknek megfelelően hozzájussanak azokhoz a pedagógiai többlétszolgáltatásokhoz, amelyek a hátrányok leküzdését segítik.

A gyermek harmonikus személyiségfejlődése érdekében a pedagógusok, a logopédus és a szülő szorosan együttműködik.

A terápia célja:

A nyelvi közlés feldolgozás és kifejezőkészség többszintű összetevőjének (beszédészlelés, és beszédmegértés, valamint a tiszta, pontos artikuláció, szókincs, nyelvtani rendszer, szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) sokoldalú, intenzív differenciált fejlesztése, amely specifikusan egyéniesített jellegű.

A logopédiai terápia feladata:

- a mozgások (beszédmozgások és finommotorika) speciális fejlesztése,
- grammatikai rendszer rendezése, fejlesztése, verbális munkamemória fejlesztése
- a beszédre irányuló figyelem és emlékezet fejlesztése,
- az aktív és a passzív szókincs bővítése,
- verbális és nonverbális kifejezőkészség fejlesztése,
- a gondolkodási stratégiák fejlesztése
- a beszédészlelés- és megértés fejlesztése,
- az olvasás/írás/helyesírás zavar megelőzése.

Olvasás/írás/helyesírás tanulási zavara (verbális tanulási zavar esetén)

Az intelligencia szinttől független gyenge olvasási és írásteljesítmény.

A logopédiai terápia célja:

- mozgáskoordináció és ritmusérzék fejlesztés
- iránydifferenciálás, téri észlelés fejlesztése
- beszédészlelés fejlesztése
- fonológiai tudatosság fejlesztése
- a tévesztett betűk differenciálása, a folyamatos olvasás automatizálása
- a beszédemlékezet és figyelem fejlesztése
- szövegértés fejlesztése: beszéd- és nyelvi fejlesztés
- grafomotoros készség fejlesztése, írás- és helyesírás-készség javítása

Számolás tanulási zavara (verbális tanulási zavar esetén)

Az intelligenciaszinttől független gyenge számolási teljesítmény.

A logopédiai terápia célja:

- képességfejlesztés (mozgás, észlelés, kognitív és tanulási funkciók fejlesztése)
- szám- és műveleti fogalmak kiépítése (számosság, számérzék, analóg mennyiség rendszer; alpműveletek)
- alapvető mennyiségi és matematikai ismeretek kialakítása
- matematikai fogalmak megértése és használata
- matematikai szimbólumok tartalmi azonosítása
- matematikai szövegértés fejlesztése
- geometriai alapismeretek
- idői tájékozódás

Sajátos nevelési igényű tanulók felzárkóztatását segítő programok, az esélyegyenlőség megteremtését szolgáló feladataink

Kiemelt feladatként kell, hogy kezeljük a sajátos nevelési igényű tanulókkal történő foglalkozást, a tanulók felzárkóztatását.

Feladatunk, hogy a felzárkóztatás kiindulása mindig a tanulási nehézségek okainak feltárásával kezdődjön.

Ez nem csak az osztályfőnökök és a fejlesztő pedagógus feladatköre, hanem minden iskolánkban tanító pedagógus felelőssége. A felzárkóztatás alapja a **bizalom és az önbizalom erősítése**, a fokozott személyesség a munkakapcsolatban. Ezek nélkül nincs hatékony fejlesztés!

Személyre szabott feladatokkal segítünk a lemaradt tanulókon. Fontos, hogy **szintjükhöz mérjük a követelményt**. A **fokozatosság elve alapján** nehezülhetnek ezek a feladatok.

Programjaink:

- az egyéni képességekhez igazodó, differenciált tanórai munka szervezése;
- a tanulókat önmagukhoz képest mérten értékeljük;
- szükség esetén képességvizsgálatokra küldjük az érintett tanulókat;
- diagnózisnak megfelelő fejlesztő foglalkozás, felzárkóztató foglalkozás szervezése;
- a tanulási zavarral küzdő tanulókat segítik az önálló tanulás szokásainak, és a tanulási készségek kialakításában (szövegértés, olvasástechnika), s a tanulási technikák megismerésében, alkalmazásában,
- tanuló párok kialakítása,
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon, **(tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája)**
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés, egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása során a megfelelően kialakított, adaptált, akadálymentes környezet biztosítja az információhoz való hozzáférést, a tevékenységekben történő szabad és aktív részvételt, előmozdítva az esélyegyenlőséget.

A mozgáskorlátozott tanuló sajátos nevelési igényét a károsodás keletkezésének ideje, annak formája és elhelyezkedése, akadályozottságának mértéke egyedileg határozzák meg, a megfelelő különleges bánásmódot, a fejlesztés szakszerű feltételeit, formáját biztosítani kell.

2.2. A mozgáskorlátozott tanulók iskolai fejlesztése

2.2.1. A mozgáskorlátozott tanulók fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

2.2.1.1. Alapelvek

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása, képességeik tervszerű fejlesztése során az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, az individuális szükségletekhez kell igazodni mind a pedagógiai tevékenységek, mind a környezeti adaptációk tervezése, megvalósítása során annak érdekében, hogy a tanulók mozgáskorlátozottként is meg tudják állni helyüket a szűkebb és tágabb környezetükben. A tanulók sérülésspecifikus ellátása csoportmunkában (team munkában) valósítható meg – a különböző szakemberek (pedagógus, gyógypedagógusok, ortopéd szakorvos, neurológus, gyermekgyógyász és egyéb szakemberek, a konduktív nevelés esetében a konduktív pedagógia kompetenciája szerinti konduktor stb.), illetve a család együttműködése, a közös célok kitűzése kölcsönös megerősítést, szinergista hatást válthat ki, amely nagymértékben támogatja a fejlesztő folyamatot.

A nevelés, oktatás, mozgásfejlesztés, az egészségügyi szükségletek ellátása és a gondozás (sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamat) során szükséges a folyamatos, tapasztalatszerzésre építő korrekciós szempontú fejlesztés, ezzel a sérülésből adódó hátrányos következmények csökkenthetők, ellensúlyozhatók.

Az önállóságra nevelés elvét mindig szem előtt tartva, az iskolában – a mozgáskorlátozott tanulók életkorának és mozgásállapotának megfelelően – biztosítani kell a megfelelő mozgás- és életteret, amely magában foglalja:

- a fizikai környezetet, amely egyrészt akadálymentes, másrészt valamennyi tanuló számára biztosítja az egészséges környezeti feltételeket,
- a személyre szabott (segéd) eszközök és egyéb, az oktatáshoz szükséges speciális eszközök (pl. megfelelő méretű asztal, szék, csúszásgátló, ceruzafogó stb.) meglétét és használatát,
- a befogadó, elfogadó, kölcsönös alkalmazkodást kívánó, a tágabb környezetre is hatással bíró személyi környezetet (integrált oktatásnál a tanulótársak, azok szülei, az iskola dolgozói részére a befogadást segítő ismeretek átadása),
- szükség szerint és indokolt esetben – amennyiben a mozgásos akadályozottság a különféle tevékenységek során a tevékeny és eredményes részvételt súlyosan akadályozza – a személyi segítő meglétét.

A sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamat olyan felkészülést, sajátos módszertani tudást kíván a pedagógusoktól és a pedagógiai munkát segítő személyzettől, amely biztosíthatja a komplex, minden sérült funkciót korrigáló-kompenzáló hatásokat, és lehetővé teszi a tanulók eredményes fejlődését.

2.2.1.2. Célok

A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának kiemelt célja az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése annak érdekében, hogy a mozgáskorlátozott gyermekek az iskolai tanulmányaik során felkészültsé váljanak az ismeretszerzésre és tanulásra, az önálló döntéshozatalra, képessé váljanak az önrendelkező életvitelre.

Ismerjék meg a mozgáskorlátozottságukból eredő egészségi teendőket és az egészségügyi ellátás lehetőségeit, a sajátos helyzetükből adódó jogukat, alakuljon ki bennük az önrendelkező életforma képessége, amely elősegíti jövőbeli felnőtt életüket, társadalmi beilleszkedésüket.

A mozgásállapot által meghatározott adottságok, korlátok figyelembevételével olyan belső motiváció teremtsé meg, amely által a mozgáskorlátozott tanuló aktívan kapcsolódhat be a fejlesztő folyamatba; alakuljon ki a fejlődés igénye önmagával szemben, az igény a sikeres továbbtanuláshoz, munkába álláshoz.

Fejlődjön ki a megfelelő életminőség megalapozása érdekében a megszerzett tudás és képességek birtokában a testi, lelki, pszichikai jól-lét és annak kialakítására irányuló igényesség.

2.2.1.3. Kiemelt feladatok

A pedagógiai feladatok meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy a mozgáskorlátozott tanulók többsége meg tud felelni a Nat-ban, illetve a kerettantervben megfogalmazott elvárásoknak.

Az egyéni igényekhez igazodó eljárások alkalmazása (tartalom módosítása, csökkentése az ismeretelsajátítás során, értékelés alóli mentesítés stb.) csak abban az esetben indokolt, ha az általános követelményeknek való megfelelés semmilyen módszertani, technikai segítségnyújtással, környezeti adaptációval nem érhető el. A sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamat során – pedagógiai tartalmak kitűzésekor, rehabilitációs célok, időbeli eltérések megfogalmazásakor – differenciálás és fokozatosság szükséges. Az individuális megsegítés olyan mértékű legyen, amennyi az eredményes egyéni fejlődéshez elengedhetetlen. A módszertani, technikai támogatás tervezéséhez, kivitelezéséhez a pedagógus segítséget kérhet a gyógypedagógustól, konduktív nevelés esetén a konduktortól, a pedagógiai szak- és szakmai szolgáltatók szakembereitől.

A mozgáskorlátozott tanuló iskolai tanulásának nehézségeit leginkább a mozgásszervi károsodás következtében a kommunikáció és a kognitív funkciók (figyelem, érzékelés-észlelés, emlékezet, gondolkodás) területén kialakult zavarai, illetve a mozgásteljesítményt igénylő feladatok kivitelezésének problémái jelentik, különös tekintettel a manipulációra. Ezek mindegyike befolyásolhatja az olvasás, írás, beszéd elsajátítását is, vagyis az iskolai teljesítmények alakulását.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

– A mozgásszervi diagnózistól és mozgásállapottól, az aktuális fejlettségi szinttől, valamint a személyiségtől függő speciális fejlesztési technikák, módszerek, eszközök alkalmazása, a megismerő tevékenységekhez szükséges kompetenciák (ismeretek, képességek, attitűdök)

kialakítása és fejlesztése, az elérhető legmagasabb szintű önállóság kialakítása, az önálló életre nevelés.

– Az iskolai fejlesztés teljes időtartama alatt kiemelt feladat a mozgásnevelés, mint komplex rehabilitációs hatásrendszer, amely ötvözi a sérült tartási és mozgási funkciók helyreállítását célzó, a gyógyító és a motoros képességek fejlesztését szolgáló pedagógiai eljárásokat, s e feladatokat integrálja a tanítás-tanulás folyamatába. A mozgásnevelés célját és feladatait elsődlegesen nem az életkor, hanem a tanuló mozgásszervi diagnózisa – annak végleges, javuló vagy romló volta –, továbbá a mozgásállapot súlyossága és klinikai tünetei, akadályozottságának mértéke és formája határozzák meg.

– Korszerű ismeretek átadásával, illetve a reális önismeret kialakításával a továbbtanulásra történő felkészítés nyújthat biztos alapot a későbbi önálló életvezetéshez.

– A mozgáskorlátozottság gyakori velejárója a beszélt és írott nyelv zavara, így a nevelés-oktatás során kiemelt feladat a beszéd- és kommunikációfejlesztés, súlyos esetben a beszéd- és logopédiai terápia, esetleg a technikai eszközökkel támogatott írásbeli kommunikáció kialakítása.

– A mozgáskorlátozott tanuló egyedi, speciális megsegítése során a kiindulás alapja fizikai adottsága, értelmi képessége, kommunikációjának formája, szintje és érzelmi állapota. Ennek megfelelően a tananyag, a követelmények, a számonkérés, értékelés egyéni fejlettségi szinthez történő igazítása, adaptálása szükséges, a fokozatosságot e téren is figyelembe véve (a tevékenységek kivitelezését, a részvételt biztosító (technikai jellegű, módszertani) segítségnyújtás formáját szükséges először megkeresni, az egyes tevékenységek, illetve az értékelés alóli mentesítés csak nagyon indokolt esetben ajánlott).

– A speciális módszerek, terápiák és technikák alkalmazása és a technikai segédeszközök igénybevétele segíti a mozgásbiztonságot, a mozgásreflexek célszerűségét és gyorsaságát, az író, rajzoló és eszközhasználó mozgást, a hallásra, beszédészlelésre támaszkodó tevékenységeket, a szűkebb és tágabb környezetbe történő beilleszkedéshez szükséges alapok megteremtését, a személyi függetlenség elérését.

– A mozgáskorlátozottság együtt járhat egyfajta fizikai függés kialakulásával, amely megnövelheti a deviáns csoportokhoz való sodródás kockázatát, fokozhatja az áldozattá válás esélyét, így a nevelés-oktatás során a prevenciós munka, illetve a már kialakult helyzetek kezelése kiemelt feladatot jelent. A tanulóknak meg kell tanulniuk egyrészt a kísértésre nemet mondani, másrészt olyan hasznos tevékenységeket kell elsajátítaniuk, amelyekkel értelmesen tölthetik ki szabadidejüket.

– A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatokat jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló mozgáskorlátozott tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogathatja a pályaaorientáció folyamatát is.

2.2.3. A többségi iskolában történő együttnevelés

Az integrált nevelés-oktatás során – függetlenül annak teljes vagy részleges formájától – különös figyelemmel kell lenni a következőkre.

– A mozgáskorlátozott tanulók együttnevelése során szükséges, hogy az intézmény felkészüljön a tanuló fogadására: kialakítja a megfelelő fizikai környezetet (akadálymentesítés), beszerezi azokat a segédeszközöket (gyógyászati és oktatási), amelyek a különböző tevékenységekben való részvételt segítik, felkészíti a befogadó személyi környezetet (diákok, iskolai dolgozók, szülők), előkészül a szakértői javaslatban megfogalmazott sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamat megvalósítására.

– Ha a mozgáskorlátozott tanuló fogadása az integráló iskola vezetésének és nevelőtestületének szándékával, döntésével összhangban történik, akkor nagyobb az esély arra, hogy az integráció eredményes lesz.

– Az együttnevelés teljes folyamatát gyógypedagógus, konduktív nevelés esetén konduktor kíséri, segíti. A pedagógus és gyógypedagógus/konduktor szakmai együttműködése, az intézményi együttműködések (egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, pedagógiai szakszolgálatok, pedagógiai-szakmai szolgáltatók), a társszakmák bevonása biztosíthatja a megfelelő ellátást. Egyéni előrehaladású képzés során meg kell valósítani az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációt, rehabilitációt, amely a tanórai gyakorlattal kölcsönösen egymásra épülve biztosítja az egyéni igényekhez igazodó feltételeket (adaptált tananyag, számonkérés, értékelés stb.) és a fejlődést.

– A mozgáskorlátozott tanulók integrált iskolai ellátása a pedagógusoktól speciális felkészülést kíván. Az együttnevelés megkezdése előtt kívánatos, hogy a befogadó pedagógus célirányos pedagógus-továbbképzésen vegyen részt.

– A mozgáskorlátozott tanuló optimális fejlődése érdekében a pedagógiai programban megfogalmazódnak a speciális elvárások és tennivalók (módszerek, eszközök, segédeszközök, segédletek, differenciálás, az értékelés, minősítés, a követelmény egyénre szabott formái stb.).

– Az alkalmazkodás, az adaptálás, a differenciálás során – igazodva az egyes gyermek fejlettségi szintjéhez, illetve a támogatás szükséges mértékéhez – módosulhat a tananyag elsajátításának tempója, módja, a számonkérés, a házi feladat formája, végső esetben a tananyag mennyisége.

– Mozgáskorlátozott tanuló esetében gyakoriak az egészségügyi beavatkozások (műtétek), a hosszú kezelések – ezekben az esetekben az egyénre szabott felzárkóztatást minden esetben meg kell szervezni, valamennyi pedagógus közreműködésével.

– Különösen jelentős az osztályfőnök/mentor és a segítő szakember szerepe az osztályban tanító pedagógusok tájékoztatásában a tanuló sajátos nevelési igényeiről.

– Az együttnevelés eredményes megvalósulását szolgálja az Irányelv 1.5. pontjában leírtak érvényesítése.

4. A hallássérült (siket, nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

4.1. A hallássérült tanuló

A hallássérült tanulónál – a hallás hiánya vagy csökkenése miatt – a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció (beszédértés, szövegértő olvasás szókinccs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.) fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és

a teljes személyiség fejlődése is megváltozhat. A tanuló nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel, mert ennek szintje általában nem korrelál életkorával, hallásállapotával – melytől pozitív és negatív irányú eltérés is lehet.

a) A siket tanulónál súlyos fokú hallásvesztés áll fenn (a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásvesztés 90 dB-nél nagyobb). Ennek következménye a hangzó beszéd spontán kialakulásának képtelensége, elsajátításának súlyos fokú nehezítettsége, valamint a nyelvi kommunikáció általános akadályozottsága. A hallásvesztés mértékétől, jellegétől, a környezeti hatásoktól és a szociokulturális háttértől függően módosulhat a megismerő tevékenység, a gondolkodás és a lelki élet egészének fejlődése.

b) A nagyothalló tanulónál (a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásvesztés 30–45 dB közötti; közepes nagyothallás: esetén a a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásvesztés 46–65 dB közötti; súlyos nagyothallásnál a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásvesztés 66–90 dB közötti) A nagyothalló tanulónál a hallás csökkenése akadályozottságot jelent a hangzó beszéd elsajátításában és értésében. Ennek mértéke a súlyos kommunikációs zavartól a normál nyelvhasználat megközelítésének szintjéig terjedhet.

c) A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlearis implantált) hallássérült tanulónál – egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után – fizikai értelemben közel ép beszédhallás mérhető. Fejleszhetőségük, fejlődési ütemük döntően függ attól, hogy a gyermek milyen életkorban volt a műtét elvégzésekor, intelligenciájától, illetve az esetleges pszichés fejlődési zavartól stb. A nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását a hallásjavító műtét előtti és utáni pedagógiai habilitációs és rehabilitációs, valamint az azzal párhuzamos pedomaudiológiai gondozás és az aktív szülői megsegítés eredményezi. A fejlesztés stratégiájának alapja döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazása. A beszédértés, a hangzó beszéd fejlődése hasonlóságot mutat az ép hallásúak beszédfejlődésével. A fejlesztés kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van szurdopedagógus jelenlétével, de az integrációjukra csak alapos pedagógiai diagnózis után kerülhet sor. Teljesítményüket a befogadó intézmény szakmai felkészültsége, nyitottsága, a szülők együttműködő készsége, valamint a gyermek kognitív és pszichés jellemzői és esetleges beszéd- és nyelv elsajátítási zavar (diszfázia) befolyásolja.

d) A hallássérültek, „diszfázia típusú” társuló tanulási zavara a halmozott fogyatékoság egy speciális változata. Összetett tüneti képe súlyosabb fokú nyelvi- és beszédfejlődési akadályozottságban, diszpraxiás és szenzomotoros integrációs zavarra utaló pszichomotoros jellemzőkben nyilvánul meg. A specifikus nyelvi zavar, valamint a kísérő pszichomotoros tünetek változatos formában, sajátos összetételben jelennek meg a hallási fogyatékoság enyhébb vagy súlyosabb mértéke mellett.

4.2. A hallássérült (siket, nagyothalló) tanulók fejlesztésének alapelvei

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, a fejlesztés megkezdésének ideje. A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül gyógypedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg. A komplex ellátás a korai fejlesztésre és óvodai nevelésre építkezve, döntően a szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával, megfelelő audiológiai ellátással, a jól beállított hallókészülékek és hatékony hangátviteli technikák használatával

és/vagy a legkorszerűbb műtéti technika alkalmazásával beépített cochleáris implantátumokkal történik. A felsoroltak együttesen határozzák meg a hallássérült tanuló eredményes nevelhetőségét, oktathatóságát.

A rendszeresen végzett mérési, speciális pedagógiai vizsgálati, megfigyelési, tapasztalati eredmények figyelembevétele, valamint az audiológus szakorvossal történő folyamatos kapcsolat elengedhetetlen feltétele az eredményes gyógypedagógiai és egészségügyi rehabilitációs és rehabilitációs tevékenységnek. A szakszerű pedagógiai munka végzéséhez mindezen ismeretek, valamint elemi technikai tudnivalók (hallókészülék stb. kezelésében tájékozottság) szükségesek a sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő-oktató pedagógus számára.

4.2.1. A hallássérült tanulók többségi iskolában történő együttnevelése

A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A többségi iskolában történő együttnevelés a szülő/gyógypedagógus/pedagógus közös döntését igényli az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembe vételével.

Az együttnevelés nem lehet formális, a befogadó iskolának szükséges változtatásokat végrehajtani a valódi befogadás érdekében, így pl. a módszer és eszközrendszerben (differenciálás, egyéni képességek figyelembe vétele stb.), az óraszervezésben, a probléma megoldásában, a teljes tantestület szemlélet változásában.

A gyógypedagógus partner a megoldásokban. Az iskola akkor válik valódi befogadóvá (inkluzív iskola), amennyiben a tanítási programok, a pedagógiai szemlélet és felkészültség, a szervezés, a tárgyi és személyi feltételek igazodnak a gyermek speciális szükségleteihez.

A hallássérült gyermekek együttnevelése halló társaikkal többféle formában lehetséges:

- egyéni teljes integráció, amelyben a gyermek az oktatás teljes időtartamában a befogadó csoportban van;
- a csoportos teljes integráció, amelyben a hallássérült csoport a befogadó iskola azonos osztályfokán tanul;
- részleges integráció, amikor a tanuló a tanórák egy részén vesz részt a többi tanulóval együtt, a többi időt gyógypedagógussal, csoportban tölti.

Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- Az adott tantestület pozitív hozzáállása, bevonódása és toleranciája fontos tényező.
- Az adott iskola pedagógiai programjának, illetve tantervének elkészítésekor figyelembe kell venni a hallássérült gyermek speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.

– Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkodásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségeinek leküzdéséhez.

– A többségi pedagógusnak az értékelésnél figyelembe kell vennie a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket, a szókincs esetleges elmaradását, a szóbeli, írásbeli kifejezőkészség gyengébb voltát, az abban előforduló grammatikai hibákat és kiejtési problémákat.

– Ne legyen az értékelés része olyan követelmény, mely a tanuló sérüléséből következően nem teljesíthető halló társaival azonos szinten vagy módon (hosszú memoriter, hangsúlyos, ritmusos versmondás, tollbamondás utáni esetleges hibák stb.) Értékelésüknél az egyéni fejlesztési terv követelményeit figyelembe kell venni.

Az együttműködés során a befogadó pedagógusközösség vállalja, hogy:

– segíti a gyermek beilleszkedését a közösségbe;

– konzultációs, hospitálási és osztálytermi együttműködési lehetőséget biztosít a gyógypedagógus számára;

– a jogszabályokban foglaltak érvényesítése során mindent megtesz a hallássérült gyermek sikeres integrációja érdekében;

– megszervezi a törvényben meghatározottak szerint a szükséges egyéni korrekciós órákat.

Az együttműködés során a szurdopedagógus/utazótanár vállalja, hogy:

– tájékoztatás nyújtásával segíti a befogadó pedagógus-, gyermek-, és szülői közösségek az intézmény többi pedagógusának felkészítését a hallássérült gyermek érkezése előtt, majd beilleszkedése során;

– konzultációval segíti a pedagógusok, az oktató/nevelő közösség munkáját a hallássérült gyermek sajátosságainak megértésében;

– hospitál a gyermek osztályában;

– segítséget nyújt a befogadó intézmény órai munkájához;

– nyomon követi a gyermek fejlődését;

– egyéni fejlesztés során fejleszti a gyermek kommunikációs kompetenciáját;

– esetlegesen koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő szakemberek munkáját;

– rendszeresen kapcsolatot tart a szülővel.

Az eredményesség érdekében szükség van a szülők aktív közreműködésére valamint a szülők és az iskola együttműködésére.

Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik (pl. audiológiai gondozás).

Ennek megszervezéséhez a szakértői javaslat, a fogyatékoság típusa szerint illetékes gyógypedagógiai módszertani intézmények részéről történő folyamatos tanácsadás nyújt segítséget.

4.2.2. A Nat és a választott kerettanterv alkalmazása a hallássérült (siket és nagyothalló) gyermekek nevelése-oktatásában

4.2.2.1. Kiemelt fejlesztési feladatok

A hallássérült tanulók nevelésében a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

Az alsó tagozatos (1.oszt.–4.oszt.) szakasz végéig átfogó feladat a nyelvi rendszer kiépítése. Megvalósítása elsődlegesen a Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület fejlesztési feladata. Általános cél, hogy ez a szakasz megalapozza egy olyan direkt kommunikációs szint elérését, amely alkalmas valamennyi műveltségi terület ismeretanyagának teljesebb körű elsajátítására (szókincs, nyelvalaki struktúrák stb. vonatkozásában). Alkalmazása, gyakorlása minden területen megvalósítandó fejlesztési feladat, beépíthető a szabadon választott és a rehabilitációs célú tanórák programjaiba.

Az első osztály végén szükséges a nyelvi kommunikációs fejlettségi szint mérése, mert ekkorra már megjelennek azok a nyelvi készségek, amelyek lehetővé teszik az értékelést.

Jelentősen eltérő fejlődési ütemű tanulók esetében – a szakértői bizottság bevonásával – javaslatot kell tenni a fejlesztés további formájára, módjára, szükség esetén iskolatípus változtatására.

A nyelvi kommunikáció építésének feladatai az általános iskolai oktatás egész időtartama alatt döntően befolyásolják a műveltségi területek tartalmainak feldolgozását.

A felső tagozatos (5.oszt.–8.oszt.) szakasz végére a nyelvi készségek olyan szintjére juttatható el a súlyos fokban hallássérült tanulók egy része, amely alkalmassá teszi őket az egyre önállóbb ismeretszerzésre, szövegalkotó műveletek végzésére, a korszerű műveltség iskolai tartalmának birtoklására. Ennek megfelelően valamennyi műveltségi területen megjelenik az anyanyelvi készségek intenzív fejlődése (szóbeli és írásbeli közlés gyarapodása, a beszéd- és szövegértés készségei, az aktív és passzív szókincs növekedése, a passzív szókincs aktivizálási folyamatának gyorsulása). Vannak azonban olyan tanulók is, akiknél a fenti készségek csak alacsonyabb szinten jelennek meg, akiknél az egyre önállóbb ismeretszerzés csak alacsonyabb szinten tapasztalható meg.

8. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

8.1. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanuló

8.1.1. Általános jellemzők

Az autizmus spektrum zavarok az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következményei. Az iskoláskor eléréseig – vagy tovább – kezeletlenül maradt fejlődési zavar és szélsőséges viselkedésformák gyógyító és fejlesztő célú ellátása a gyermek növekedésével egyre nehezebbé válhat, bár a nevelhetőség, taníthatóság időszaka belenyúlik a felnőttkorba, így sosem túl késő a fejlesztést elkezdeni. Az autizmus spektrum zavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulóra legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányosságai, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedés szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése és az egyenetlen képességprofil. Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul, ami azt jelenti, hogy jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett épp úgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva. A fejlődési zavar átlagos, vagy átlag feletti intelligencia esetében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését, ezért sérülés-specifikus fejlesztésre minden érintett gyermekeknek joga és szüksége van. Autizmusban a beszédfejlődés gyakran megkésik, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv. A központi probléma azonban nem a nyelv hiánya, vagy megkésített fejlődése, hanem a funkcionális, kölcsönös kommunikáció sérülése. Az alapvető problémák közé tartozhat a nyelvhasználat színvonalától függetlenül, hogy hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet.

Az alapvető gondolkodási és viselkedési képességek spontán elsajátításához szükséges képesség hiányok egész életen át jellemzően megmaradnak, de a speciális intenzív terápiás és pedagógiai ellátás segítségével jelentős fejlődés érhető el. A hiányzó/sérült képességek okozta elsődleges és másodlagos viselkedési tünetek az igen súlyostól a jól ellensúlyozott állapotokban csaknem tünet mentessé fejlődhetnek, változhatnak, és az élet különböző szakaszaiban különböző formákban jelentkezhetnek. Új helyzetben, váratlan események, körülmények hatására felerősödhetnek a típusos tünetek. A tünetek változatossága mellett a tanuló autizmusának súlyossága széles skálán szóródik.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók pedagógiai szempontú jellemzése

Gyakorlati célból a társas viselkedési készségek, szociális viselkedés szerint az autisztikus spektrumon elhelyezhető sokféle személyiségű és viselkedésű tanulók négy típusba sorolhatóak.

8.1.3.1. Izolált típus

Társas kapcsolatokat nem kezdeményező, a kezdeményezést, társas helyzeteket kerüli, elutasítja, nem érti. Általában értelmi fogyatékos, gyakoriak a szenzoros ingerfeldolgozási zavarai is. A legrosszabb prognózisú, legnehezebben tanítható alcsoport.

8.1.3.2. Passzív típus

Szociálisan nem kezdeményező, a közeledést passzívan elfogadja, gyakran jól irányítható. A legjobban tanítható, legjobb prognózisú a későbbi beilleszkedés lehetősége szempontjából is. Passzivitása, együttműködési készsége miatt nehéz észrevenni, amikor már nem követi a tananyagot, csak jelen van, illetve rugalmatlanul, formálisan „tanul”.

8.1.3.3. Aktív, bizarr típus

Szociálisan aktív. Viselkedése gyakran a helyzethez nem illő, szokatlan módon, esetleg sokat kezdeményező. Kapcsolatteremtése egyoldalú, a partner személyiségét, szándékát nem veszi tekintetbe, saját érdeklődési körbe tartozó témákra, kérdésekre szorítkozik.

8.1.3.4. Merev, formális típus

Főként a serdülő- és felnőttkorban, a legjobb értelmű és beszédszintű személyekben alakulhat ki a jellegzetes viselkedés, amelynek háttérében erős kompenzációs igyekezet áll.

A gyermekek fejlődésük során többször is típust válhatnak.

8.1.4. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók – a tanítás, illetve a hagyományos tanítási módszerek és tervezés módosítása szempontjából – kiemelkedő jelentőségű tulajdonságai

a) A másik személy szándékának, érzéseinek, gondolatainak, szempontjainak (pl. az információátadás szándékának) meg nem értése, az önmagára vonatkoztatás hiánya. Legsúlyosabb esetben képtelenség arra, hogy az embereket, mint a valóság egyéb elemeinél fontosabbakat megkülönböztesse.

b) A szociális megerősítés jutalomértékének hiánya, vagy az ezzel kapcsolatos öröm későbbi, direkt tanítás útján való kialakulása, illetve a belső motiváltság gyengesége – gyakran teljes – hiánya. Többnyire nagyon kevés vagy szokatlan dolog okoz számukra örömet.

c) A beszéd korlátozott megértése, még látszólag jó beszédprodukció mellett is, amelyet nehezebben a beszéd érzelmi, társas viselkedési sajátosságai, mint pl. a hanghordozás.

d) A beszéd vagy más kommunikációs eszköz spontán, funkcionális, rugalmas alkalmazásának sérülése.

e) Egyenetlen képességprofil, pl. a szigetszerű ismeretek, képességek és az önellátás vagy a mechanikus és a személyes memória közötti szakadékszerű különbség.

f) Hiányzó vagy korlátozott belátás, pl. saját tudásával, az ismeret forrásával, módjával, a szubjektív jelentőséggel kapcsolatban.

g) A változásokkal, újdonsággal kapcsolatos ellenállás, szorongás.

8.2. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók speciális fejlesztésének elvei, céljai, feladatai és módszerei

8.2.1. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésének általános céljai, feladatai

– A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.

– A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelése a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése érdekében. A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.

– Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása.

– A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt – a továbblépés előtt – külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos, problémamegoldási módszerek tanítása.

– A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség egész életen át megfelelő alkalmazhatósága. A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében a felesleges információkat szűrni kell, mert a tipikusan fejlődő gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek számára nehéz tananyagot jelent.

A fejlesztési célokat a fenti szempontok alapján fontossági sorrendben kell értelmezni, és e szerint kell az egyéni fejlesztési tervekbe iktatni.

A tanulók fejlesztési céljai hierarchikus rendben helyezkednek el abból a szempontból, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és önszabályozása kialakításához (az egyéni fejlettségének szintjén). A típusos egyenetlen fejlődés azt jelenti, hogy a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem építhetünk: minden egyes hiányzó részfunkció, illetve korábbi fejlődési szakaszból hiányzó alapozó funkció fejlesztését be kell illeszteni ebbe a hierarchiába. Pl. a veszélyeztető viselkedések kezelése, más, elfogadható viselkedések kialakításával, viselkedésterápiával a célok hierarchikus rendjében így alakul:

– az ön-(esetleg köz-)veszélyes viselkedések kezelése,

– a családi életet akadályozó viselkedések kezelése,

– a taníthatóság és a csoportba való beilleszkedés kialakítása,

– az iskolán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása.

8.2.2. Speciális módszerek az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésében

– A nevelés, fejlesztés tervezése a mért szociális alkalmazkodás, fejlettségi kor, illetve a mért intelligencia szintje és a kommunikációs színvonal alapján történik, az egyenetlen képességprofil, valamint tanulási képességek miatt egyénhez igazodó módon, a fejlődés erre alkalmas eszközzel (pl. fejlődési kérdőív) való folyamatos követésével.

- Protetikus környezet és eszköztár kialakítása (strukturált környezet biztosítása az időbeli és téri tájékozódás segítéséhez, vizuális információhordozók és augmentatív kommunikációt segítő eszközrendszer kialakítása).
- Speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítása.
- Vizuálisan segített kommunikációs rendszer, a speciális környezetben belül és személyek között: beleértve a gyermek felé irányuló minden kommunikációt.
- A szociális fogyatékkal összefüggő tanítási nehézség miatt keresni kell az információ átadására a gyermek megértési szintjének megfelelő és szociális vonatkozásaitól leginkább független módszereket és médiumokat (pl. írott utasítás, folyamatábra, számítógépes oktatás stb.). Ugyanakkor a tanítási helyzetek szociális vonatkozásainak elfogadása, illetve megértése fontos tanítási cél (pl. a csoportos, illetve „frontális” tanítási helyzetben való tanulás).
- A fejlesztésben, tanításban és a viselkedésszabályok kezelésében alapvető a kognitív-viselkedésterápia módszereinek alkalmazása.

8.4. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek integrációja

A tudatosan tervezett, és nem kényszermegoldásként alkalmazott integráció csak akkor indokolt, ha egyértelműen a gyermek javát szolgálja. Az integráció valamennyi formája (pl. lokális, szociális, fordított) alkalmazható egyénre szabottan. Az integráció szükségességének és lehetőségének megítéléséhez az alábbi tényezők alapos mérlegelése szükséges, úgy, hogy a feltételek együttesen és perspektívikusan legyenek adottak.

Teljes, funkcionális integráció a következő feltételek megléte esetén javasolható: a tanuló részéről átlagos vagy átlag feletti intelligencia, enyhe fokú autisztikus fogyatékkal, jól kompenzált, minimális viselkedésszabályok.

A családtagok részéről egyértelmű szándék a szakemberekkel való szoros együttműködésre és a gyermek intenzív támogatására.

Az iskola részéről

- a) a speciális módszertanban jártas pedagógus és asszisztens,
- b) jól előkészített, ütemezett egyéni fejlesztési terv,
- c) speciális eszközök, módszerek és környezet,
- d) együttműködés a családdal és/vagy a diáktal,
- e) a befogadó gyermekcsoport felkészítése a pozitív hozzáállásra, folyamatos támogatása,
- f) szakértői csoporttal való intenzív kapcsolattartás.

Szakértői csoport, amely rendelkezésre áll a szülők felvilágosításában, a pedagógusoknak nyújtandó szakmai tanácsadásban, problémakezelésben, a fejlesztés irányának kijelölésében, követésében.

Az integrált gyermek legyen elégedett az iskolai étellel, fontos, hogy jól érezze magát.

A fenti feltételek mellett is szükséges az integráció fokozatos megkezdése, a szociális, kommunikációs és kognitív deficitek figyelembevétele, az egyénre szabott mérés, tervezés, fejlesztés, a tananyag szűrése (egyes tantárgyakból, tananyagrészekből felmentés), továbbá a fogyatékoságot kompenzáló alternatív eszközök, módszerek igénybevétele egyéni szükségletek szerint (pl. kézírás helyett gép használata, szóbeli felelet helyett írásbeli beszámoló vagy fordítva).

2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

A családok egyre kevésbé tudják ellátni szocializáló, védő funkcióikat, emiatt nagyok a társadalmi elvárások az intézményes neveléssel szemben. A szokásrendszerek, a harmonikus személyiség, a pozitív énkép kialakulása a nyugodt és biztonságos családi háttérrel feltételezi. Zaklatott világunkban azonban már ezekben a korai életszakaszokban sem biztosítottak a testi, lelki fejlődés feltételeit.

A beilleszkedési és magatartási gondokkal küzdő tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a prevenció és a folyamatos gondozás.

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal;
  - az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
  - a felzárkóztató órák;
  - a napközi otthon;
  - a tanulószoba;
  - a felzárkóztató foglalkozások;
  - a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
  - a családlátogatások;
  - a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.
-
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
  - a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
  - iskolai sportkör, szakkörök;
  - a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
  - szabadidős foglalkozások (pl. színházlátogatások);
  - a tanulók szociális helyzetének javítása
  - a szülőkkel való együttműködés;
  - szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

3. A tehetség, a képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó tevékenységeket tud létrehozni.

Az iskolánkban célul kitűzött személyiségfejlesztés magas szintje csak akkor érvényesülhet, ha megfelelő eszköz- és tevékenységrendszer áll rendelkezésünkre. A tanulóknak tanítási órákon

és azon kívül szerepek sokaságát kell biztosítani ahhoz, hogy megismerhessék önmagukat, kibontakoztathassák tehetségüket.

Tevékenységrendszerünk potenciális tényezője az egyes művészeti ágak oktatása, ezen belül a próza- és versmondás, képzőművészet, furulyaoktatás.

Ezzel kapcsolatos tevékenységeink:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- szakkörök
- tehetséggondozó foglalkozások,
- tanulmányi versenyek a RISZ iskoláival
- levelezős versenyek
- kulturális rendezvények látogatása (hangverseny, mozi, színház, helytörténeti múzeum),
- sportversenyek,
- művészeti nevelés (zene, képzőművészet, tánc, drámajáték),
- könyvtár,
- kirándulások,
- ünnepi rendezvényeken való aktív részvétel
- számítógépes szaktanterem,
- díszoklevél odaítélése (jó tanuló, jó sportoló).
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör,

4. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek

- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés, mely a pedagógiai program mellékletét képező „Intézményi integrációs program” alapján folyik;
- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézménnyel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- a tanulók háromhavonkénti fejlesztő értékelése a szülőkkel közösen;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színházlátogatások);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (támogatás);
- a szülőkkel való együttműködés;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

1. A tanulók érdekeinek képviselőjére az iskolában diákönkormányzat működik.
2. A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.
3. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
4. A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselőtől részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:
  - a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
  - tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
  - sportélet;
  - túrák, kirándulások szervezése;
  - kulturális, szabadidős programok szervezése;
  - a tanulók tájékoztatása (faliújság, iskolai honlap).
5. Ezekben a kérdésekben
  - az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;
  - a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt az igazgatónak ki kell kérnie.
6. Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.
7. A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:
  - az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
  - a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
  - az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
  - a házirend elfogadása előtt.
8. A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzatot segítő nagykorú személy képviseli.

A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

1. Az iskola közösségeinek együttműködése

Az igazgatóság és a nevelőtestület együttműködése

1. A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével a megbízott pedagógusvezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.
2. Az együttműködés fórumai:
  - az iskolavezetőség ülései,
  - a különböző értekezletek,
  - megbeszélések,
3. Ezen fórumok időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg.
4. Az igazgatóság az aktuális feladatokról a nevelői szobában elhelyezett hirdetőtáblán, valamint

írásbeli tájékoztatókon keresztül értesíti a nevelőket.

5. Az iskolavezetőség tagjai kötelesek:
  - az iskolavezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
  - az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az igazgatóság, az iskolavezetőség felé.
6. A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatósággal, az iskola vezetőségével.

A szakmai munkaközösségek együttműködése

1. Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.
2. A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:
  - a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
  - iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
  - iskolán kívüli továbbképzések,
  - a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.
3. A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközségi gyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
  - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – az iskola igazgatóságához, az osztályfőnökhöz, az iskola nevelőihöz, a diákönkormányzathoz vagy az intézményi tanácshoz, illetve az iskolaszékhez fordulhatnak.
4. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az intézményi tanáccsal, illetve az iskolaszékkal.

A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

1. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább félévente egyszer az iskolai szintű szülői értekezleten,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

2. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) *Egyéni megbeszélések*

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

b) *Családlátogatás*

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

b) *Szülői értekezlet.*

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
  - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

c) *Fogadó óra.*

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) *Nyílt tanítási nap.*

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e) *Írásbeli tájékoztató. (e-mail, KRÉTA, levél)*

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

3. A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
4. A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.

5. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.
6. A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.
7. Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.
8. A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya megtekinthető:
  - az iskola honlapján;
  - az iskola irattárában;
  - az iskola nevelői szobájában;
  - az iskola igazgatójánál;
  - az iskola aulájában

Partnerkapcsolatok fejlesztése:

A korai iskolaelhagyással kapcsolatos konkrét esetek megoldásába bevonjuk a szükséges partnereket.

- ✓ A szülőket partnernek tekintjük és partnerként kezeljük a korai iskolaelhagyással kapcsolatos konkrét esetek megoldása során.
- ✓ A konkrét esetek megoldásában részt vevő pedagógus tájékoztatja az ILMT alapú intézményfejlesztést koordináló mikrocsoportot (pl. partnerkapcsolatok fejlesztéséért felelős mikrocsoporttagot) az esettel, annak megoldásával kapcsolatban.
- ✓ Minden eset kapcsán feltérképezzük a megoldásba bevonható lehetséges partnereket, a feltérképezett partnerek elérhetőségét nyilvántartjuk (pl. partneri adatbázis formájában), nyilvántartásunkat naprakészen tartjuk, folyamatosan frissítjük, rendszeresen felülvizsgáljuk (pl. tanévente).

Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel

1. Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:
  - Az **intézmény fenntartójával** és működtetőjével: Kisvárdai Tankerületi Központ – 4600 Kisvárdá, Kodály Zoltán utca 15/A
  - A **területileg illetékes önkormányzati képviselőtestülettel** és polgármesteri hivatallal: Kék Község Önkormányzata (4515 Kék, Kölcsey út 9)
  - POK Nyíregyháza: MPKKI (4400 Nyíregyháza, Egyház út)
  - A **helyi oktatási intézmény vezetőjével** és tantestületével:
    - Kéki Mesekert Óvoda (4515 Kék, Petőfi út 17, Kiss Zsuzsanna)
  - A **területileg illetékes pedagógiai szakszolgálattal**: (Kemece, Móricz Zs. út 47)

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az igazgató a felelős.

2. Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel, gazdálkodókkal:
  - Az iskolát támogató **A Kéki Gyermekekért Alapítvány** kuratóriumával.
  - Az alábbi társadalmi egyesületekkel: **Kék Madár Nyugdíjas Egyesület** (4515 Kék, Kölcsey út) **Asztalitenisz SE** (4515 Kék, Rákóczi út)A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgató felelős. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatot tartó nevelőket az iskola éves munkaterve rögzíti.
3. A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn Lehóczkiné Szerdi Ágnes védőnővel (4515 Kék, Petőfi út); Dr. Babossné Dr. Simon Enikő iskolaorvossal (4515 Kék, Petőfi u.) Dr. Békési Gábor fogorvossal (4515 Kék, Petőfi út), és segítségükkel megszervezi a tanulók **rendszeres egészségügyi** vizsgálatát.
4. A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn a (4515 Kék, Kölcsey út 34) **gyermekjóléti szolgálattal**. A munkakapcsolat felügyeletéért az igazgató a felelős.

A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

1. Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:
  - osztályozó vizsga,
  - pótló vizsga,
  - javítóvizsga.
2. ***Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak*** a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
  - a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
  - engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
  - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
  - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
3. ***Pótló vizsgát tehet a tanuló***, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
4. ***Javítóvizsgát tehet a tanuló***, ha a tanév végén – ***legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.***
  - az osztályozó vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik.
5. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.
6. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel
  - osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
  - javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.
7. Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.

Osztályozó vizsga követelményeit a Házirend tartalmazza, a javítóvizsga követelményét pedig a Ped. program 3.számú melléklete

8. A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
ALSÓ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/hit-és erkölcsstan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelvek	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/hit-és erkölcsstan		SZÓBELI	
Történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Természetismeret		SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia		SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Informatika			GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat		SZÓBELI	
Testnevelés és sport			GYAKORLATI

AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK ÉS ÁTVÉTELÉNEK ELVEI

Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai (különbözeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamisméltléssel).

A tankötelezettség megállapítása

1. A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelezetté válik. A tanköteles kort, vagyis a hatodik életévét elérő gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben maradásáról az Oktatási Hivatal dönt. Az Oktatási Hivatal döntése kötelező: amennyiben a szülő/gyám kérte, hogy gyermeke további egy nevelési évig óvodában maradjon, vagy, hogy tankötelezettsége teljesítését hatéves kora előtt kezdhesse meg, és ezt a kérelem, a benyújtott igazoló dokumentumok, és a szükség szerint kirendelésre kerülő szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az Oktatási Hivatal engedélyezi, utóbb a döntés kérelemre történő visszavonására nincs lehetőség.
2. A jogszabályok alapján nincs szükség arra, hogy a szülő vagy a gyám kérelmezze a tankötelezettség halasztását az Oktatási Hivatalnál, ha az illetékes pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága a sajátos nevelési igény, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség megállapításával összefüggésben, a kérelem benyújtására nyitva álló határidő lejártá előtt (azaz január 15. napjáig) kiállított szakvéleménye tartalmazza azt a javaslatot, hogy a gyermek maradjon további egy nevelési évig óvodai nevelésben. A szülőnek ilyen esetben a szakértői bizottság szakvéleményét a gyermek óvodájában mielőbb be kell mutatnia, amely alapján az óvoda a köznevelési információs rendszerben (a továbbiakban: KIR) rögzíti ezt a tényt, és a tankötelezettség egy évvel való elhalasztását.

Az adott évben tanköteles korba lépő sajátos nevelési igényű gyermeket a szülő a szakértői bizottság véleményében vagy a kormányhivatal jogerős határozatában megjelölt időpontig köteles beírni a kijelölt iskolába.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek:

- személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.
- születési anyakönyvi kivonatot
- ha van, a szakértői bizottság véleményét.

Az iskola igazgatója:

- a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy elutasító döntést hoz,
- értesíti a szülőt a döntést megalapozó indokolással,
- értesítésben felhívja a figyelmet a fellebbezés lehetőségére,
- átvétel esetén értesíti az előző iskola igazgatóját.

Az iskola igazgatója értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.

Tanulói jogviszony

A tanuló, **az egyéni munkarend** szerint tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik.

A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

Tanulói felvétel

Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található. A tanköteles korba lépő gyermeket a szülő március 1-je és április 30-a között köteles beíratni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

Az iskolába felvett gyermeket, tanulót, a magántanulót is az iskola tartja nyilván.

További felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon, legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására, rendelkezésre álló időszak első napja előtt nyilvánosságra kell hozni.

További felvételi, átvételi kérelmek esetén az intézmény köteles először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét teljesíteni.

1. A **halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül** előnyben kell részesíteni azokat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a településen van.
2. A **halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvétele után** a további felvételi kérelmek elbírálásánál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladatellátási helye található.
3. Ha az iskola a megadott sorrend szerint az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni.
4. A **halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló**, továbbá az a tanuló, akinek ezt **különleges helyzete indokolja**.

Különleges helyzetű tanuló az a tanuló, akinek:

a) szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy

b) testvére az adott intézmény tanulója, vagy

c) munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy

d) az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

A tanuló átvétele

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a szülő személyi igazolványát;
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintmérő vizsgát kell tennie idegen nyelvből és azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult, különbözeti vizsgát. A különbözeti vizsga időpontjáról a szülőt a tanuló átvétele során tájékoztatni kell. A különbözeti vizsga szervezése a tanuló jogviszony keletkezésétől számított három hónap eltelte után lehetséges.

Amennyiben a tanuló a különbözeti vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból 2 hónapon belül megismételheti.

Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, vagy a tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

- Ha a körzeten kívül tanuló az 1. évfolyamra jelentkezik, vagy ha a 2 – 8. évfolyamon tanév végi osztályzatának átlaga 3.5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minőségű, az igazgató döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettes és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét. Ugyancsak ezt kell tenni akkor, ha a beiskolázási körzeten kívül lakó tanuló előzőleg már iskolánk tanulója volt, de tanulmányi eredménye, magatartása vagy szorgalma a fentebb leírtak szerint alakul. Ilyen esetben az iskola igazgatója e vélemények figyelembevételével dönt arról, hogy az érintett tanuló folytathatja-e tanulmányait iskolánkban, vagy jelentkeznie kell a lakóhelye szerint illetékes iskolában. A döntésről a szülőt értesíteni kell.

A tanuló felvételének, átvételének tényét a beírási naplóba, a törzskönyvbe, az osztálynaplóba jelezzük.

A tanuló jogviszonyt létesítő tanuló adatait az intézmény vezetője a jogviszony létesítést követő 5 napon belül megküldi a KIR-nek.

Az iskola igazgatója értesíti a tanuló lakóhelye, tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha olyan tanköteles tanulót vett fel vagy át, akinek lakóhelye, tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény székhelyén van.

Felvételi kérelem elutasítása

- az iskola beiskolázási körzetében lakó tanuló kérelmét elutasítani nem lehet,
- körzeten kívüli tanuló kérelmét csak helyhiány esetén lehet elutasítani.

Tanulói jogviszony megszűnik;

- ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján
- az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításának napján.

A tanulói jogviszony megszűnését dokumentáljuk: beírási napló, törzskönyv, osztálynapló.
Az intézmény vezetője a tanulói jogviszony megszűnését 5 napon belül közli a KIR-rel.

1. Az alapfokú művészetoktatási intézménybe jelentkező képességeit az iskola - adott művészeti ágak megfelelő végzettségű és szakképzettségű - pedagógusaiból álló bizottság méri fel. A bizottság a jelentkezők képességeinek felmérése után javaslatot készít az igazgatónak a kérelem elbírálásához, továbbá arra, hogy melyik évfolyamra és tanszakra vegyék fel a jelentkezőt. Ha a tanuló az alapfokú művészetoktatási intézmény magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt, az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervek

Általános iskolás kortól kezdve lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tanulók az elsősegélynyújtás alapismereteivel megismerkedhessenek.

Az oktatási intézmény maga is lehet baleset forrása, hiszen a mozgásos órák, foglalkozások (testnevelés, sportkör stb.), a szünetekben történő önfeledt játék, a legprecízebb tanári felügyelet mellett is tartogathatnak, eredményezhetnek kisebb-nagyobb baleseteket. A tanulóknak meg kell tanulniuk, el kell sajátítaniuk azokat az ismereteket, amelyekkel gyors segítséget nyújthatnak társaiknak (a baleset során keletkezett helyzet felismerése, stb.) addig míg a szakszerű segítség meg nem érkezik.

Ma Magyarországon több olyan baleset is történik, amely során kisebb lett volna a baj, ha a közelben van olyan személy, aki mer vagy tud gyors segítséget nyújtani a bajba jutottaknak, addig, míg a mentő megérkezik. Elsősegélynyújtó ismeretek elsajátítása elsősorban a jogosítvány megszerzéséhez köthető, ahol a megszerzett ismereteket rövid ideig, kevés gyakorlással szerzik meg.

Az általános iskolában kezdődő ismeretsajátítás segítséget nyújthat abban, hogy a későbbiekben tanulóink stabil ismeretekkel bármilyen baleseti szituációban hatékonyan tudjanak segítségre lenni a balesetet szenvedett társának.

Ehhez a tanulóknak a következő ismeretek megszerzésére van szüksége.

Cím	Téma	Forma
Az elsősegélynyújtás alapjai	Az elsősegélynyújtás fogalma	biológia óra technika óra

	Az elsősegélynyújtás jogi háttere Helyszínbiztosítás	
Végtagsérülések	Csont- és izomrendszer felépítése Végtagsérülések Rögzítési módok	testnevelés óra
Kötözések és rögzítések gyakorlat	Fedőkötés Nyomókötés Sapka-, parittyakötés Rögzítés háromszögletű kendővel Gerinchordágy, Kramer-sín, Stif-neck gallér használata	előadás
Légútbiztosítás	A légző szervrendszer felépítése Légút biztosítási lehetőségek Légúti idegentest eltávolítása	biológia óra
Mérgezések	Ételmérgezések Gázmérgezések Gyógyszer-, alkohol- és egyéb vegyszerek okozta mérgezések	kémia óra
Égési sérülések	A kültakaró felépítése Égési sérülések típusai Égési sérülések ellátása Általános tűzvédelmi ismeretek Füstmérgezés	biológia óra
Hő ártalmak	Hideg okozta sérülések Hőkimerülés Hőguta	biológia óra
Áramütések	Áramütés Villámlás	fizika óra

Tömegbalesetek	Mentésszervezés tömegbalesetek esetén Sérülések rangsorolása	előadás
Vízi mentés	Önmentés Társmentés Mentés Rádiózási ismeretek	előadás
Hazai mentőszervezetek	Hazánk mentéstörténete Hazai mentőszervezetek Az OMSZ szervezeti felépítése	előadás

Megvalósítása:

A témakörökhöz szakemberek segítségét veszi igénybe az iskola.

Az ismeretek elsajátítása már alsóban, a tanulók életkorához igazodva elkezdődnek, felsőben tanórai keretben vagy egyéb foglalkozások során történhet.

Az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozása a 110/2012.(VI.4.) Kormányrendelet Nemzeti Alaptanterv alapján

A NAT – a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 5. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően – rögzíti „az iskolai nevelés-oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot, meghatározza az elsajátítandó műveltség tartalmát, valamint kötelező rendelkezéseket állapít meg az oktatásszervezés körében, így különösen a tanulók heti és napi terhelésének korlátozására”. Az iskolák szakmai önállóságának teret engedve lefekteti a köznevelés szemléleti, elvi és tartalmi alapjait, azaz meghatározza az alapműveltség kötelezően közvetítendő tartalmait minden magyarországi iskola számára.

Az új NAT műveltségi területenként határozza meg az iskolai nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát. A fejlesztési feladatok és a közműveltségi tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak.

A Nemzeti Alaptanterv alapján megfogalmazott feladatok:

- a nemzeti műveltség,
- a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- az egyetemes kultúra közvetítése,
- az erkölcsi érzék és a szellemi, érzelmi fogékonyság elmélyítése,

- a tanuláshoz, a munkához szükséges képességek, készségek, ismertetek, attitűdök együttes fejlesztése,
- az egyéni és a csoportos teljesítmény ösztönzése,
- a közjóra való törekvés megalapozása,
- a nemzeti közösségi összetartozás és hazafiság megerősítése
- értékálló és a kor igényeinek megfelelő tudás elsajátítása

A Nemzeti Alaptanterv alapján megfogalmazott célok:

- a haza felelős polgárává válják,
- a tanulóknak kifejlődjön a hazafiság érzelmvilága,
- reális önismeret,
- szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert,
- megtalálja helyét a családban,
- megtalálja helyét a munka világában,
- tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására válják képessé,
- legyen képes felelősségteljes döntések meghozatalára,
- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra, cselekvésre,
- ismerje és értse a természeti és társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat,
- a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzése

A hatékony intézményes nevelés-oktatásnak nélkülözhetetlen eleme a szülőkkel történő együttműködés. Az intézmény a szülők számára nyújtott pedagógiai segítséggel, a szülők véleményének, javaslatainak befogadásával, hasznosításával teremti meg a sikeres együttműködést.

Fejlesztési területek-nevelési célok:

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás, cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. Összhangban kell lennie a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel.

A nevelési célok megvalósulása a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;

- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

Az erkölcsi nevelés

- A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése,
- A cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése,
- Igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése,
- Az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése,
- Az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra való felkészítés,
- A tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira a helyes megoldáskeresés,
- A kötelesség tudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítő készség, a tisztelet, a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás megtanulása,
- A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől, képzelőtehetség, intellektuális érdeklődésük felkeltése.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait, az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeit, nehézségeit és ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákat.
- Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.
- Ismeretek, egyéni és közösségi tevékenységek elsajátítása, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.
- Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése,
- Ismerjék meg Európa történelmét, sokszínű kultúráját,

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

- A cselekvő állampolgári magatartásra, a törvénytiszteletre, az együttélés szabályainak betartására,
- Az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletére, az erőszakmentesség, a méltányosságra nevelésre,
- A tanulók megismerjék meg a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, a honvédelmi nevelést biztosítása.
- A közügyekben a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztésére,
- A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítása, a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások megismerésére.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

- Az önismeret fejlesztése, mint a társas kapcsolati kultúra alapja – a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszhető képesség.
- A tanuló kedvező szellemi fejlődésének, készségeinek, tudásának és kompetenciáinak kifejlesztése.
- A tanulók képessé váljanak az érzelmeiknek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, a kölcsönös elfogadásra.
- A tanuló énképének kialakítása, hogy a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani.
- A megalapozott önismeret kialakításával a tanulóknak fejlődjön ki a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához szükséges képesség.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretet kapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére.

A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata:

- a harmonikus családi minták közvetítése,
- a családi közösségek megbecsülésére nevelés,
- felkészítés a családi életre,
- a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésére nevelés,
- a szexuális kultúra kérdései.

A testi és lelki egészségre nevelés

- Az egészséges életmódra, a testi-lelki egészségre nevelés,
- A helyes táplálkozásra, a mozgás megszerettetésére, a stressz kezelés módszereinek alkalmazására nevelés,
- A lelki egyensúly megóvására, társas viselkedések szabályozására, a konfliktusok kezelésére nevelés,
- A családdal együttműködve a tanulók felkészítése az önállóságra, a betegség megelőzésére, a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében,
- A káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésére nevelés, motiválással, példamutatással.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

- A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknak, saját élményű tanuláson keresztül.
- A segítő magatartás képességeinek fejlesztése, az együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és –megvalósítás.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

- A tanulók az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják.
- A tanulók számára a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá.
- A környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására nevelés.
- A tanulók megismerjék a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő,
- Kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

- A tanulók életkorához igazodva átfogó képet kell nyújtani a munka világáról.
- Tevékenységeken keresztül kell biztosítani arra, hogy a diákok kipróbálhassák képességeiket, elmélyülhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthassák a nekik megfelelő foglalkozást és pályát,
- Képessé váljanak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.
- Fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

- A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa, a fogyasztás területén,
- Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát,
- Lássák a rövid és hosszú távú céljaik, az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát,
- A köznevelési intézmény biztosítsa a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

- A tanulók nevelése az új és a hagyományos médiumok nyelvének nevelésére,
- A médiatudatosságra nevelés, a kritikai beállítódás kialakítása, a médiumoktól befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelt megismerésére, tudatos alakítására,
- A tanulók megismertetése a média működésével és hatásmechanizmusával,
- A média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal,
- A valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával,
- A különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása:

Minden pedagógus teendője:

- Felkeltse az érdeklődést a tanulóban az iránt, amit tanít,
- Útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.
- Annak megtanítása, hogy hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere;
- Hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások;
- Hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok;
- Melyek az egyénre szabott tanulási módszerek;
- Miként működhetnek együtt a tanulók csoportban;
- Hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.
- Olyan tudás kialakítása, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.
- A tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek:

Az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége a teljesítmény növelésére sarkalló, az életésélyek tanulással történő növelését szolgáló egységes, közös alapra kell, hogy épüljön. **Cél a személyiségfejlesztő tanítás.**

Olyan pedagógiai munkát feltételez az iskolától, a pedagógusoktól, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és a nevelés színtere nem csak az iskola, hanem az élet számos egyéb fóruma is

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásának szempontjai:

- olyan szervezési megoldások alkalmazása, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulás megszervezése úgy, hogy a tanulók cselekvő módon vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
- a nevelési-oktatási folyamat során legyen lehetőség a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárására, a tévedéseik kiigazítására, tudásuk átrendezésére;
- az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáinak és formáinak alkalmazása különböző szervezeti formában (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésében-oktatásában),
- a tanulókhöz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák alkalmazása,
- sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazása a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;

- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken tehetséges tanulók fejlesztési igényeihez, támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;
- különböző tanulásszervezési megoldásokkal ki kell alakítani az együttműködést, a tanulási esélyek egyenlőséget szolgáló szervezeti formákat, az iskolák közötti együttműködésben és az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

Az eredményes tanulás segítésének elvei:

Minden tanköteles korú tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a neki megfelelő nevelésben-oktatásban részesüljön.

Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartóval, az iskola működtetőjével, a családdal, a gondviselővel, szakmai és civilszervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása az 1–4. évfolyamon;
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása az iskolázás további szakaszaiban;
- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel;
- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén;
- a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, szociokulturális háttérének megismerése,
- a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, e tevékenység támogatása az iskolán kívül is;
- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása, akár játékok segítségével (pl. sakk, logikai játékok);
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása;
- a sajátos nevelési igényű, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése, a képesség-profilhoz viszonyított haladás elismerése, a tanulásban meghatározó képességeik feltárása és fejlesztése.

Képesség-kibontakoztató felkészítés:

A képességeket kibontakoztató felkészítés a személyiséget fejlesztő pedagógiai munkával és a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyeinek növeléséhez.

A képesség-kibontakoztató felkészítés megszervezhető integrált keretek között is, ha a közösség- és a személyiségfejlesztés halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése keretében valósul meg, kiegészülve a társadalmi kirekesztés minden formáját elutasító, és a bármely oknál fogva hátrányos helyzetben lévők társadalmi beilleszkedését elfogadó és segítő magatartásformák és készségek kialakításával, az ezek alapjául szolgáló képességek kibontakoztatásával.

Kulcskompetenciák, a kompetencia alapú oktatás pedagógiai feltételrendszerének kialakítása

A kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában a tanulók gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, a változások irányát és tartalmát cselekvően lesznek képesek befolyásolni.

A különböző kompetenciaterületekben megjelenő ismeretek, készségek, és ezek háttérében a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők.

Számos olyan fejlesztési területet említhető, amely valamennyi műveltségterületen a kialakítandó kompetencia részét képezi: ilyen például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, az együttműködés, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése, a kapcsolati kultúra, a társas tolerancia.

Kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás szóban és írásban), valamint a helyes, öntudatos és alkotó nyelvhasználatot az oktatásban és képzésben, a társadalmi és kulturális tevékenységek során, a családi és a társas életben, a munkában és a szabadidős tevékenységekben, a társas valóság formálásában.

Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez felöleli a szóbeli és írásbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különböző nyelvi stílusok sajátosságainak, valamint a különféle helyzetekben a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét.

- Az anyanyelvi kommunikáció elsajátításával a tanuló képes a nyelvhasználat útján ismereteket szerezni és ismereteit gazdagítani, illetve új ismereteket, tudást létrehozni.
- Képes megkülönböztetni és felhasználni különböző típusú szövegeket, továbbá információkat keresni, gyűjteni, feldolgozni és közvetíteni.

- Képes és tud segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelően, etikusan és meggyezően kifejezni.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban.

- A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio- és interkulturális készségeket feltételez.
- Az élethosszig tartó tanuláshoz a nyelvhasználónak el kell sajátítania az önálló tanulás stratégiáit és az ehhez szükséges eszközök használatát.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia kialakításához elengedhetetlen a matematikai gondolkodás, az elvonatkoztatás és a logikus következtetés. A matematikai ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek, struktúrák, az alapműveletek és az alapvető matematikai fogalmak, jelölések és összefüggések készség szinten alkalmazható tudását.

- A matematikai kompetencia során a tanulók felismerik az alapvető matematikai elveket, törvényszerűségeket a hétköznapi helyzetekben, elősegítve a problémák megoldását a mindennapokban, otthon és a munkahelyen.
- Lehetővé teszi a törvényszerűségek felismerését a természetben, és alkalmassá tesz az érvek láncolatának követésére, a matematika nyelvén megfogalmazott törvények megértésére.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az ismereteknek és készségeknek azt a rendszerét jelöli, hogy az ismeretek és módszerek felhasználásával leírjuk és magyarázzuk a természet jelenségeit és folyamatait, a várható kimenetelét is.

Segít abban, hogy megismerjük, illetve megértsük a természetes és mesterséges környezetünket, irányítsuk cselekedeteinket.

- A természettudományok esetében elengedhetetlen, hogy a tanulók megismerjék a természet működési alapelveit, az alapvető tudományos fogalmakat, módszereket és technológiai folyamatokat, az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait.
- A természettudományos és technikai kompetencia birtokában mozgósítani lehet a természettudományos és műszaki műveltséget, új technológiákat, eszközöket, berendezéseket ismerhetnek meg a tanulók.
- Kialakul a kritikus gondolkodás az áltudományokkal, az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes elképzelésekkel, a technikát, a termelést az emberi szempontok és a környezeti fenntarthatóság fölé helyező megnyilvánulásokkal szemben.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) és a technológiák által hozzáférhetővé tett,

közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén.

Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul:

- az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje;
- digitális tartalomalkotás és - megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az Interneten keresztül.
- a digitális kompetencia magába foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás és - kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) – a szabadidő, az információ-megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás, a művészetek és a kutatás terén.

A tanulóknak értenie kell:

- miként segíti az IKT a kreativitást és az innovációt,
- ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, ezek kiszűrésére használatos alapvető technikákat,
- az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket, az etikai elveket, a szerzői jogból és a szoftver-tulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi kereteket,
- a szükséges készségek magukba foglalják - az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését,
- a digitális kompetencia fejlődését segítheti az aktív részvétel a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékalapú, személyek és kultúrák közötti párbeszédre nyitott szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel, valamint a közösségi beilleszkedés feltételei.

Az állampolgári kompetencia lehetővé teszi, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudást felhasználva aktívan vegyünk részt a közügyekben.

Az állampolgári kompetencia:

- demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul,
- a kompetencia magába foglalja az aktuális események, a nemzeti, az európai és a világtörténelem főbb eseményeinek és tendenciáinak, a társadalmi és politikai mozgalmak valós céljainak, értékeinek és törekvéseinek az ismeretét (az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, az európai sokféleség és a kulturális azonosság tudatosítása).
- a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés, a megoldásuk során tanúsított szolidaritás.

- a közösségi tevékenységek és a különböző – helyi, nemzeti és európai – szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzése, a részvételt a döntéshozatalban (elsősorban szavazás útján).

A pozitív attitűdök:

- az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartása, a településhez, az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz, az Európához való tartozás tudata,
- a felelősségérzetnek és a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeknek, a demokratikus elvek elfogadásának és tiszteletben tartásának kinyilvánítása.
- A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen a saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel és alkalmazza is őket.
- a kiegyensúlyozott kapcsolatok, a normatudat és az általánosan elfogadott magatartási szabályok elsajátítása.
- az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető fogalmak ismerete.

E kompetencia alapja:

- az a sokféle képességre épülő készség, hogy az ember különféle területeken tud hatékonyan kommunikálni,
- figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük.
- Az attitűdök vonatkozásában:
- legfontosabb az együttműködés, a magabiztosság és az integritás, a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés.
- a személyes előítéletek leküzdése és a törekvés a kompromisszumra,
- a stressz és a frusztráció megfelelő kezelése, a változások iránti fogékonyság.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására.

Ez tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, készségeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van.

A szükséges ismeretek:

- az ember személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerése, értelmezése, a gazdaság működésének átfogóbb megértése, a pénz világát érintő magabiztos tájékozódás.
- a vállalkozások működésének pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete,
- Szükséges készségek, képességek:

- a tervezés, a szervezés, az irányítás, a vezetés, a feladatok megosztása, az elemzés, a kommunikáció, a jó ítélőképesség, a tapasztalatok értékelése, a kockázatfelmérés és -vállalás, a munkavégzés egyénileg és csapatban, az etikus magatartás.

Pozitív attitűdök:

- függetlenség, az alkotó- és újítóképesség, a célok elérésére irányuló motiváció és eltökéltség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerést, illetve az elképzelések, képzetek, élmények és érzések kreatív kifejezésének elismerését, befogadását mind a hagyományos művészetek nyelvén, a média segítségével, az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, a bábjátékban, a vizuális művészetekben, a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgóképek segítségével.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi:

- a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában.
- a kulturális és nyelvi sokféleség megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése is.

Képességek és készségek:

- a művészi önkifejezés, a művészi érzék, a műalkotások és előadások értelmezése és elemzése, a saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása, az általános életminőség javítása.

Pozitív attitűdök:

- a művészet szeretete, a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság.
- a nyitottság, az érdeklődés, kulturális életben való részvétel révén gazdagodjon az állampolgárok önismerete, emberi kapcsolatrendszere és eligazodó készsége a világban.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve a hatékony gazdálkodást az idővel és az információval, saját szükségleteinek és lehetőségeinek, a tanulás folyamatának a megismerése. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíteti a tanulót:

- előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását, készségeit tudja alkalmazni a tanulási és képzési folyamataiban, otthon, a munkában,
- eleme a motiváció.

- A hatékony és önálló tanulás feltétele:
- a tanuló ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait,
- képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat.
- Az ismeretek elsajátításához szükséges alapvető ismeretek:
- írás, olvasás, számolás, valamint az IKT- eszközök használata, a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése, képesség a közös munkára és arra, hogy tudását másokkal megossza, saját munkáját tárgyilagosan értékelje,

Pozitív attitűd:

- a tanulás iránti belső motiváltság.

Fejlesztési irányok
Egységes, befogadó (komprehenzív) iskolarendszer
Helyi tanterv - kötött és szabadon választható tananyagtartalom
Egyéni képességekhez igazított tananyagválasztás
Tanulóközpontú, differenciált módszertan
Képességfejlesztés, kompetencia alapú oktatás
Aktív tanár – aktív tanuló (megváltozott tanárszerep)
Hatékony tanulási módszerek alkalmazása, a tanulók cselekedtetése
Reális teljesítményértékelés
Integráció és integrált oktatás, felzárkóztatás

Várható eredmények:

- a tanulói teljesítmény javulása
- a hátrányok csökkentése, felzárkózás
- a tehetség felismerése,
- az iskolai hiányzások csökkenése
- pedagógusok szerepének megváltozása

Az iskolai kompetencia-fejlesztés koncepciója

- Az alapelvek, célok és feladatok kidolgozása minden kompetencia területre.
- A tananyag kijelölése – lokalizálása, az egyes programelemek elhelyezése a tantárgyi struktúrában (tantárgyakhoz, műveltségi területekhez, osztályfőnöki programokba, modulokhoz, tanórán kívüli tevékenységekbe).
- Időbeli elrendezése (epochák, modulok, projektek).
- Fejlesztési eljárások és módszerek megválasztása (fejlettségi szintnek megfelelően).

A kompetencia fejlesztését támogató rendszer

- külső továbbképzések (tanárok felkészítése)
- belső továbbképzések (önképzés, beechmarking)
- mentorálás (program-karbantartás)
- szaktanácsadás igénybe vétele

A tanuló hatékony megismerését szolgáló technikák alkalmazása

- pedagógiai diagnosztika,
- tehetségazonosítás,
- tanulási stratégiák és módszerek alkalmazása,
- tanulási problémák felismerése (nehézségek, zavarok, akadályozottság),
- részképesség-zavarok kiszűrése,
- a személyiség komplex megismerése

Az alkalmazott mérés-értékelés

- az értékelés elveinek kidolgozása
- diagnosztikus (bemeneti) mérések
- formatív (visszajelző, szabályozó) mérések
- a tanulói fejlődés nyomon követése
- szummatív (lezáró – minősítő) mérés-értékelés

Módszertani elemek

- tanulásszervezési javaslatok,
- tanórai differenciálás heterogén csoportban,
- kooperatív tanulás,
- tevékenységközpontú pedagógiai gyakorlat,
- a drámapedagógia eszközei,
- egyéni és csoportos projektmunka,
- prezentációs technikák elsajátítása és alkalmazása
- tanulói értékelési technikák (önértékelési eljárások) gazdagítása,

A tanulni tanulás kognitív és affektív kompetenciájának fejlesztése

- a tanulásmódszertan beépítése az iskola tevékenységrendszerébe,
- a tanulók tanulási stratégiáinak és módszereinek megismerése,
- a tanuláshoz való viszony (attitűd) feltérképezése, a változások követése,
- a motivációs bázis megismerése és formálása,
- a tanuláshoz szükséges alapkészségek felmérése és fejlesztési eljárásainak alkalmazása (életkor-specifikusan),

- a tanuláshoz szükséges komplex személyiségelemek megismerése (kíváncsiság, érdeklődés, akarat, kitartás, önfegyelem, becsvágy, teljesítményszorongás, küzdőképesség, sikerorientáció – kudarckerülés)

Az iskola pedagógiai programja a NAT – ban leírt és képviselt értékekre, a fejlesztési területekre valamint a kulcskompetenciák fejlesztésére és a tanulói szükségletekre épül. Pedagógiai feladataink a NAT – ban rögzített egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint a tanulási esélyegyenlőséget javító, egyénre szabott differenciált pedagógiai bánásmód alkalmazása. Azt a célt szolgálja, hogy tanulóink: a különböző szintű adottságaikkal, az eltérő mértékű fejlődésükkel, az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel, szervezett ismeretközvetítéssel, spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A nevelési program és a helyi tanterv szoros egységet alkot. A nevelési programban meghatározott nevelési alapelveket, a kitűzött célokat és feladatokat elsősorban a tanítás – tanulás folyamatában a helyi tanterv megvalósításával és a tanórán kívüli tevékenységgel éri el az iskola.

A tanulói aktivitásra épített pedagógiai gyakorlat során arra törekszünk, hogy minél hatékonyabb legyen az ismeretek több szintű elsajátítása (ismeret, megértés, alkalmazás, komplex műveleti szintű alkalmazás), ezáltal a tanulói képességeket magas szintre fejlesztjük, s a tágan értelmezett tudáson (képesség) túl a megtanultakhoz való viszonyt (attitűd) is formáljuk. Másképp fogalmazva: a tanulók értelmi – érzelmi – akarat tulajdonságait, az önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti cselekvési motívumaikat és képességeiket fejlesztjük. Segítjük a tanulókat a saját önfejlesztő stratégiájuk felépítésében és megvalósításában (életpálya-építés).

Képzésünk tartalma az emberre, társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett tananyag-kiválasztással, elrendezéssel. A kompetencia tehát az ismeretek alkalmazóképes elsajátításából, a tanultakhoz való viszony (attitűd) formálásából és a lehetséges mértékig kimunkált képességekből építkezik.

A tananyag cselekvő feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók: műveltségét, világszemléletük, világképük formálódását, társas kapcsolataik alakulását, eligazodásukat saját testükön, lelki világukban, tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben. Végső célunk, hogy bátorító – megengedő tanári attitűddel megalapozzuk a jó kompetenciaérzésüket, pozitív énképüket és aktív cselekvési szándékukat. Mindez hozzájárul a boldogságélmény megéléséhez, amely a kiegyensúlyozott személyiségfejlődésük szempontjából elengedhetetlen.

A kompetencia alapú oktatáshoz kapcsolódó tanulásszervezési eljárások

Tevékenységek központú pedagógiák alkalmazása, gyakorlatorientált feladatok megoldása.

Az adott témának megfelelő tanulásszervezési eljárások alkalmazása

- projekt
- témahét,
- drámapedagógia,
- differenciált óravezetés

Az adott témának megfelelő tanulási-tanítási módszerek alkalmazása

- egyéni, frontális, pár, csoport, kooperatív tanulási módszerek
- Belső és külső mérések eredményeinek figyelembe vétele.
- Az országos kompetenciamérések évenkénti elemzése, értékelése, felhasználása a tanulási program módosításában.

Tevékenységek központú pedagógiák

A gyermek saját cselekvésein és tevékenységein keresztül és a másokkal való együttműködésben jut új ismeretek birtokába, sajátítja el a különböző készségeket és képességeket, melyek egyaránt szolgálják saját személyiségének szabad fejlődését és szocializálódását a társadalomba.

- A tevékenységek központú pedagógiák alappillére a tanulás, a tevékenység önállóságának kialakítása, a csoportban megvalósuló interakciók lehetőségének megteremtése.
- A pedagógus közvetett hatást gyakorol a gyermekre, megteremti a tevékenység feltételeit, motiválja a gyerekeket, a tevékenység közben támogató, tanácsadó szerepet tölt be.
- A tanulási folyamat során alkalmazott módszerek és szervezeti keretek széleskörű alkalmazása valósul meg, amely lehetővé teszi egy-egy képesség fejlesztésének sokoldalú megközelítését.
- A tanulási tér kitágul, jelentős szerepet kapnak a társadalmi kapcsolatok, erőteljesen érvényesül a komplexitás, a tantárgyközi szemlélet, a tapasztalatgyűjtés lehetősége környezetére, társaira, önmagára nézve.
- Egyaránt kínálunk tanítványainknak heurisztikus (felfedező) tanulási helyzeteket és rendszerező ismeretszerzési élményeket, hozzájuttatva őket a tudás öröméhez.
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési technikák elsajátítása. A tanulók a megszerzett tudásukat, valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák. Az iskolában folyó nevelő-oktató munkamérési, ellenőrzési, értékelési rendszerében meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és a szummatív méréseket. Hasznosítjuk az országos mérés során elért eredmények tapasztalatait.

Megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait, mintákat nyújtunk a feladat- és problémamegoldáshoz. Kialakítjuk az önálló tanulás és az önművelés képességét. Mindennapi teendőknek tartjuk a diákönkormányzat folyamatos, érdemi működtetését. Az interkulturális oktatás megszervezése szolgálja a kisebbségi kultúrák megismertetését.

Állandó és folyamatos elvárásként fogalmazzuk meg a differenciált tanulásszervezési eljárások tanórai és tanórán kívüli mindennapi alkalmazását.

Differenciált tanórai képességfejlesztés

- A tanuló életkorától, szociális státusától, egyéni képességeitől függően több szempont szerint differenciáltan tudjuk csak meghatározni azt a tanulási stratégiát, amely mind a tanulásszervezés céljainak, mind az egyes tanulók érdekeinek megfelel, így aktív és produktív tanuláshoz vezet.
- A differenciált rétegmunka biztosítja a tanulók egyéni képességeihez igazodó fejlesztést, az egyéni tanulási utak kimunkálását.

- A differenciálás alapja nem merev, homogén csoportokba történő sorolás, hanem rugalmas, átjárható rendszer kialakítása.
- A differenciálás lehetőség a gyermek számára a képességeihez igazodó nehézségű feladat kiválasztására, amely sikerélményt biztosít számára.
- A differenciálás formái: a tanulócsoporthoz képesség és érdeklődés szerinti felbontása (párhuzamos óravezetés), szervezeti differenciálás (csoportbontás), szervezeti és tartalmi differenciálás (képességszerinti csoport eltérő tananyagtartalom feldolgozása)
- A differenciálás akkor hatékony, ha differenciált értékelési –és követelményrendszer társul hozzá.

Differenciált osztálymunka:

A.

- A tanítás tartalma szerinti differenciálás (pl.: alapkészségek fejlesztése, kiegészítő anyagok nyújtása, stb.)

B.

- Azonos témában a logikai műveletek nehézségi foka szerinti differenciálás.

- Differenciált feladatok az egyes tanulók számára a képességek szerinti gyakoroltatáshoz.
- Individuális foglalkoztatás (pl.: nyomtatott szöveg egyéni feldolgozása, feladatlapok megoldása, programozott oktatás, stb.)
- Csoportmunka, adott témák, problémák közös megoldása.
- Problémafelvető, gyakorlati alkalmazást igénylő feladatok megoldása, a gondolkodási műveletek és logikai alapformák komplex, integratív alkalmazásával.
- Kooperatív tanulási-tanítási technikák gyakoroltatása. (pl. projektek, élethelyzetek megoldása, stb.)

Az értékközvetítés módszere; projekt

A projekt olyan tanulásszervezés, amelynek középpontjában valamilyen gyakorlati életből adódó problémafelvetés áll. A probléma megoldása a gyermekek tapasztalatára, érdeklődésére, tevékenységére épül, amelyben a hangsúly az ismeretszerzés folyamatára kerül.

A projektmódszer lényege az a nagyfokú szabadság, amelyet a tanuló számára biztosít a célok kiválasztásától a tervezésen, a feladat végrehajtásán, át a produktumig, az értékelésig.

A projektpedagógia célja valamilyen produktum, végeredmény, amely a valóság igényeire épülő szükséglet alapján kerül kiválasztásra, így biztosítja a világ integrált megismerését oly módon, hogy a tanulás mellékterméke a tevékenységnek. A projekt a tanulást, az ismeretek, készségek, jártasságok elsajátítását indirekt módon biztosítja, kihívásra épít, ezzel belső motivációt teremt, komplex módon teremt meg a probléma mind több összefüggésének megismerését.

A projekt szerkezeti felépítése

- témaválasztás, célok meghatározása
- tervezés, téma feladatokra bontása
- szervezés, megvalósítás,
- nyilvánosságra hozatal, záró értékelés

A projektmódszer eredményei

- cselekvésre, tapasztalatokra épül
- együttműködésre, egymástól tanulásra támaszkodik
- alapvető a kölcsönös kommunikáció
- komplex és alkotó jellegű
- megerősíti a motivációt és a felelősségvállalást
- differenciál, lehetőséget biztosít a felzárkóztatásra, tehetséggondozásra
- önállóságra készítet, rugalmas téri és időkeretekre épül

Kooperatív csoportmunka

- A kooperatív csoport erős, pozitív összetartozás-tudattal rendelkezik, a csoporttagok ismerik, elfogadják, támogatják egymást, összetétele heterogén.
- A heterogén csoportkülönböző teljesítményű tanulókból alakul, amely kedvező feltételeket teremt a tanulók egymástól tanulására
- A véletlenszerű csoportszervezés során a diákok különböző helyzetekben fejleszthetik és tanulhatják meg hasznosítani kooperatív készségeiket.
- A tudatos, tartós feladatmegoldáshoz kapcsolódó csoportszervezés előnye az erős közösségtudat, a közös tanulási tapasztalat pozitív hatása.
- A kooperatív csoportmunka tárgyi feltétele az egyenlő esélyekkel történő elérhetőség, a rugalmas téri és idő környezet megteremtése.
- A csoportok működtetésének személyi feltétele a pozitív közösségtudat, kölcsönös bizalom, szeretet, megbecsülés.
- A csoportmunka alapelvei: a párhuzamos, egyidejű interakciók, az egyidejű felelősség elve, az egyenrangú részvétel elve, az építő egymásrautaltság.
- A kooperatív munka alkalmazkodik a gyerekek szükségleteihez, a tanulás cselekvés és aktív részvétel révén jön létre, segíti az ismeretszerző és társas készségek fejlődését

Témahét

A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája az ún. témahét, amikor az adott tárgykört a diákok három-öt tanítási napon, esetleg hosszabb időkeretben iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenység típusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. Az évfolyam szintű tanulásszervezés a hagyományostól eltérő csoportalkotási módokat is lehetővé tesz, s így az egyéni fejlesztés szempontjából hatékonyan épülnek egymásra az alapkövetelményekhez kapcsolódó kötelező foglalkozások és az egyes részterületekhez kötődő, kutatást és alkotó tevékenységet biztosító választható programok. Az intézmény pedagógiai programjába rendszerszerűen beépített témahetek egy-egy kulcstéma integrált, a keresztintantervi szempontokat érvényesítő feldolgozására alkalmasak.

„A kompetencia alapú oktatási programok általános pedagógiai alapelvei:

A pedagógusszerep segítő, támogató jellege

- A pedagógus feladata nem csupán a tananyag közvetítése, hanem a tanulási folyamat irányítása és segítése.

A képesség- és személyiségfejlesztés harmóniája

- A kognitív tanulási képességek és a személyiség egészének fejlődését meghatározó szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése egészséges arányának megteremtése.

Differenciálás, esélyegyenlőség

- Differenciált tanulásszervezési módszerek alkalmazása, mely lehetővé teszi a tanulók személyes szükségleteinek, tudásának, képességeinek és motivációinak megfelelő fejlesztést, biztosítva ezzel a hatékony tanulás szempontjából nélkülözhetetlen helyes énkép alakulását.

Gyakorlat-központúság

- A mindennapi életben hasznosítható, a társadalmi környezet változásainak és igényeinek megfelelő ismeretek közvetítése, tudás átadása és a megszerzett tudás felhasználása. A döntésképes, döntéséért felelősséget vállaló személyiség készségeinek fejlesztése.

Egyensúlyteremtés

- Megfelelő arányt kell találni a készség- képességfejlesztésre és az ismeretszerzésre fordított idő között figyelembe véve, hogy bizonyos ismeretbevétel híján a készség- képességfejlesztés sem optimalizálható. Egyensúlyt kell teremteni az egyéni tanulás, a felfedeztetés, illetve a páros, kooperatív és frontális oktatás között.

Tevékenység-központúság

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítói gyakorlat megvalósításának támogatása, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt; konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére, problémamegoldásra, összefüggések felfedezésére, következtetések levonására, döntésekre, egyéni vélemények kialakítására, az ismeretek alkalmazására, a társakkal való együttműködés és munkamegosztás, a feladatért vállalt felelősség megtapasztalására.

Motiváló tanulási környezet

- A tanulás hatékonysága szempontjából fontos a megfelelő tanulási környezet kialakítása, mely egyfelől örömforrást jelenthet, másfelől érdeklődést kelt, aktív, konstruktív együttműködésre készíteti a tanulókat.

A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme

- A mérések nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják. A tanítási-tanulási folyamat hatékonysága az egyes tanulók fejlődésén mérhető.

Feladatok

- A különbségek felmérése
- A szegregálódás csökkentése
- A személyiség egészének fejlesztése

- Az olvasás, szövegértés, szövegalkotás szintjének emelése
- A gondolkodási képességek fejlesztése
- A motiváció erősítése

Ezzel:

- reális esélyt teremt a tanulók kulturális, képességbeli és tanulási szükségletekben megmutatkozó különbözőségeinek kezeléséhez,
  - minőségi elmozdulást hozhat a lényegesen hatékonyabb alapozás tekintetében,
  - alkalmazásával megelőzhető a lemorzsolódás, feleslegessé válik a szegregáció. „
- **változó tanár szerep:** idő, lehetőség biztosítása a kritikai gondolkodásra, a találgatás lehetősége a tanulók számára, eltérő vélemények elfogadása, vita, a tanulók aktív részvételének elősegítése, támogató, biztonságos környezet, bizalom a tanulók képességeiben
  - változó tanulói szerep: önbizalom fejlesztése, aktív részvétel, eltérő vélemények tisztelete, véleményalkotás, döntés, technikák:
- fűrtábra-gondolattérkép, történetalkotás kulcsszavakkal,
  - memóriajáték, látószögnövelő gyakorlat, hangsúly gyakorlat, megszakításos, jóslásos szövegfeldolgozás, ötsoros, karaktertérkép, drámajáték a tulajdonságoknak megfelelő megjelenítéssel, történet folytatása, kockázás,
  - önértékelés (Nem vettem fel a tempót - Sokat mondtam),
  - egyéni élmény visszajelzése mimikáival (Hogy érezted magad?)
  - Szituációs játékok, viták, dramatizálás, a drámapedagógiai módszerek alkalmazása.
  - A tanulásmódszertan egy-egy epochájának a beépítése az 1-8.évfolyamok tanórai munkájába.

Tanulás tanítása, logikus gondolkodás fejlesztése

- figyelem
- érzékelés, észlelés
- emlékezet
- képzelet
- gondolkodási műveletek
- információszerzés, tájékozódás
- lényegkiemelés, szelektálás
- rendszerezés, felhasználás
- új kontextusban alkalmazás
- komplex gondolkodás a tantárgyi ismeretek között
- önálló véleményalkotás

- tanulási technikák
- jegyzetelés, vázlat

Az integrációs oktatást segítő program IPR módszertani elemeinek a folyamatos működtetése. Az IPR eszközrendszeréből alkalmazott intézményi eszközök a következők:

- **Kompetenciafejlesztő programelemek:**

Önálló tanulást segítő fejlesztés

Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése.

- **Az integrációt segítő módszertani eljárások:**

Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés.

Drámapedagógia.

- **A tanári együttműködés formái műhelymunkával.**

Értékelő esetmegbeszélések

Hospitálásra épülő együttműködés.

- **A kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei:**

Egyéni fejlődési napló.

Szöveges értékelés.

- **Multikulturális tartalmak:**

Multikulturális tartalmak megjelenítése.

- **A továbbhaladás feltételeinek a biztosítása:**

Pályaorientáció.

Továbbtanulásra felkészítő program.

- Szociális készségfejlesztő technikák gyakoroltatása (pl.: minta és modellnyújtás, szerepjáték, konfliktuskezelő készségek fejlesztése, karitatív tevékenység, stb.)
- Szituációelemzés, alternatív megoldási stratégiák kidolgozása.
- Az ön- és emberismeret fejlesztését szolgáló technikák megismertetése (pl. emberismereti, önismereti tréningek)

Az iskola által felvállalt tevékenységi területek sajátos munkaformáinak és eszközeinek az alkalmazása.

- **Kulturális és művészeti programok**

Pl, művészeti jellegű bemutatók, művészeti alapiskola csoportjai, hagyományápolás, történelmi évfordulók megünneplése, képzőművészeti kiállítások, stb.

- **Értékteremtés, gazdálkodás**

Pl. iskolai önkiszolgálás, értékteremtő munkák, tanterem védnöksége, ruhagyűjtés, papírgyűjtés, tanulói ügyeleti rend, részvétel ünnepi műsorokon.

- **Szociális szolgáltatás.**

Pl.: iskolai prevenció bűnmegelőzési programok, deviancia kezelése, stb.

- ***Környezetkultúra.***

Pl.: környezetszépítő akciók, hulladékgyűjtés, évszaktúrák, stb.

- **Egészséges életmód és testkultúra.**

Pl.: mentálhigiéniai felkészítés, sport- és játékdélutánok, sportvetélkedők, fizikai állóképesség fejlesztése, stb.

- ***Az önálló szellemi tevékenység kibontakoztatására irányuló eszközök és módszerek alkalmazása,***

Pl.: öntevékeny kutatás ösztönzése, értékteremtő önálló alkotások készítésére bátorítás, önképzőköri szereplés, dolgozatíró pályázatok hirdetése, stb.

Tárgyi eszközök használata a tanórai és tanórán kívüli munka során.

- A hagyományos tantárgyi szemléltető eszközök rendszeres használata, (pl.: térképek, makettek, modellek, hang- és képanyagok, írásvetítő stb.)
- Interaktív eszközök használata.
- Számítógép és internet-használat.
- Digitális technikák alkalmazása.
- A nyelvoktatás modern technikáinak az alkalmazása.
- Számítástechnikai programcsomagok használata az egyes tantárgyak tanítása során.(pl.: SDT kínálta lehetőségek, az egyes kompetencia területekre készített programok, stb.)
- Egyéni fejlesztő programok alkalmazása a felzárkóztató, fejlesztő és tehetséggondozó foglalkoztatások során.
- Az önálló tanulás támogatásához színvonalas könyvtári szolgáltatás nyújtása.
- Tanulói portfólió készítése, a tanuló éves munkáinak és eredményeinek az összegyűjtése.
- Gyakorlólapok, feladatlapok, differenciált munkalapok készítése a tanulók egyéni munkájának segítéséhez.
- A tehetséggondozás érdekében tehetséggondozó szakkörök működtetése, a tehetséges gyerekek részvételének a biztosítása a tanulmányi versenyeken.
- A tanulók önnevelésének az iskolai megalapozása. Ezek elemei: a tanulói felelős magatartás kialakítása, egyéni programokkal képességek szerinti differenciálás, a tanulói teljesítmények optimalása, a kiteljesedő személyiség folyamatos motiválása.

Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek a következő területekről:

- Az önálló tanulást segítő felkészítés

- a tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok
- a tanulók önálló – életkornak megfelelő – kreatív tevékenységére épülő foglalkozások
- tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek

- Eszközjellelű kompetenciák fejlesztése

- tantárgyi képességfejlesztő programok
- kommunikációs képességeket fejlesztő programok
- komplex művészeti programok
- szociális kompetenciák fejlesztése
- közösségfejlesztő, közösségépítő programok
- mentálhigiénés programok
- előítéletek kezelését szolgáló programok

Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

- patrónusi, mentori vagy tutori rendszer működtetése
- együttműködés civil (pl. tanodai) programmal
- művészeti körök

Az integrációt elősegítő módszertani elemek

- egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés
- kooperatív tanulásszervezés
- projekt módszer
- drámapedagógia

Műhelymunka – a tanári együttműködés formái

- értékelő eszmegbeszélések
- problémamegoldó fórumok
- hospitálásra épülő együttműködés

A háromhavonta kötelező kompetenciaalapú értékelési rendszer eszközei

- a szöveges értékelés – árnyalt értékelés
- egyéni fejlődési napló

Multikulturális tartalmak

- multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban
- multikulturális tartalmak projektekben feldolgozva

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

- pályaorientáció
- továbbtanulásra felkészítő program

„B” RÉSZ

HELYI TANTERV

A Nat-ban megfogalmazottak alapján a kerettantervek határozzák meg a tanulás-tanítás folyamatában elsajátítandó fejlesztési követelményeket, az elvárt tudás mélységét.

Az új NAT szerinti szakaszok:

- alsó tagozat,
- felső tagozat,
- középiskolai nevelés-oktatás szakasza,
- szakiskolában folyó nevelés-oktatás szakasza,
- Köznevelési hídprogramban (I.,II) folyó nevelés-oktatás szakasza.

Az alsó tagozat :

- első –második évfolyamon lehetővé kell tenni, ösztönzi az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését,
- harmadik–negyedik évfolyamon erőteljesebbé – a negyedik évfolyam végére már meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

A felső tagozat:

- a nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez kötődik,
- szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása,
- a hetedik–nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

A Nat-ban megfogalmazott elvek, célok, fejlesztési feladatok és műveltségi tartalmak a képzési szakasz sajátosságai szerint több változatban elkészített kerettantervekben jelennek meg.

Az intézmények az oktatásért felelős miniszter által kiadott, illetve jóváhagyott kerettantervekből választhatnak, amelyek a tartalmi szabályozás következő szintjét jelentik.

Az egyes iskolatípusokban és oktatási szakaszokban a kerettantervek rögzítik a nevelés és oktatás céljait, a tantárgyi rendszert, az egyes tantárgyak témaköreit, tartalmát, a tantárgyak egy vagy két évfolyamonkénti követelményeit, a tantárgyközi tudás- és készségterületek fejlesztésének feladatait, és közlik a követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló, illetve ajánlott időkeretet.

Az intézmény szakmai önállóságát a kerettantervekben kötelező tartalommal nem szabályozott időkeret szabad felhasználása, a módszertani szabadság, az engedélyezett kerettantervek közötti választás, illetve az egyedi tantervek engedélyeztetési lehetősége biztosítja.

A kerettantervek határozzák meg a tanulás-tanítás folyamatában elsajátítandó fejlesztési követelményeket, továbbá az elvárt tudás mélységét, szervezettségét, és alapul szolgálnak a kimeneti követelmények meghatározásához.

Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható foglalkozások és azok óraszámai

Az általános iskola 1-8. évfolyamán a NAT - nak megfelelően valamennyi műveltségterület lefedésre került.

A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása a „Kerettanterv a sajátos nevelési igényű tanulók számára” kerettanterv alapján történik.

Sajátosságai:

- a) iskolaszakaszokra készült, biztosítva a dokumentum alapján pedagógiai programot készítő intézmények számára a nagyobb mozgásteret;
- b) tantárgyi struktúrája igazodik az enyhe értelmi fogyatékból adódó nevelhetőség, oktathatóság, képezhetőség sajátosságaihoz:
  1. integrált természetismereti tantárgyakat tartalmaz;
  2. az élő idegen nyelv tanítása 7. évfolyamon kezdődik, helyi döntés alapján ezt megelőzően is megkezdhető;
  3. az informatika tantárgyban hosszú előkészítő időszakot biztosít;
  4. a kompetenciák fejlesztésében megkülönböztetett figyelmet fordít a személyes, a szociális, a kommunikációs, és az életvezetési kompetenciákra;
- c) szerkezetében egymással szorosan kapcsolódó egységekből épül fel;
- d) az intézményi folyamattervezéshez a fejlesztési feladatok megvalósítását segítő konkrét prioritásokat ad;
- e) fejlesztési feladatainak szerkezete lehetővé teszi a tanulók egyéni haladási ütemének figyelembe vételét.

A 2020. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben bevezetésre kerülő Nemzeti alaptantervben (NAT 2020) foglaltak alapján a heti SNI óraszámok:

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	7+1
Matematika	4+1	4+1	3+1	4+1
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak.

A szabadon tervezhető órakeret elosztása:

1. évfolyam: +1óra magyar nyelv és irodalom, +1 óra matematika
2. évfolyam: +1óra magyar nyelv és irodalom, +1 óra matematika
3. évfolyam: +1óra magyar nyelv és irodalom, +1 óra matematika
4. évfolyam: +1óra magyar nyelv és irodalom, +1 óra matematika

Alsó tagozat –magyar nyelv és irodalom

1. évfolyam: 5 óra magyar irodalom +3 óra magyar nyelv
2. évfolyam: 5 óra magyar irodalom +3 óra magyar nyelv
3. évfolyam: 4 óra magyar irodalom +3 óra magyar nyelv
4. évfolyam: 5 óra magyar irodalom +3 óra magyar nyelv

Kötelező tantárgyak és óraszámok 5-8.

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	2 tanéves óraszám	7. évfolyam	8. évfolyam	2 tanéves óraszám
	Heti óraszám			Heti óraszám		
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	288+72	4+1	4+1	288+72
Idegen nyelv	-	-	-	2	2	144
Matematika	4+1	4+1	288+72	4+1	4	288+36
Etika	1	1	72	1	1	72
Történelem	2	2	144	2	1+1	108+36
Hon- és népismeret	1	-	36	-	-	-
Természettudomány	2	3	180	5	5	360
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1	36
Ének-zene	2	2	144	1	1	72
Vizuális kultúra	2	2	144	1	1	72
Digitális kultúra	1	1	72	1	1	72
Technika és tervezés	1	1	72	1	1	72
Testnevelés	5	5	360	5	5	360
Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1	1	72	1	1	72
Heti órakeret	28	28		30	30	

A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak.

A szabadon tervezhető órakeret elosztása:

5. évfolyam: +1óra magyar nyelv és irodalom, +1 óra matematika

6. évfolyam: +1óra magyar nyelv és irodalom, +1 óra matematika

7. évfolyam: +1óra magyar nyelv és irodalom, +1 óra matematika

8. évfolyam: +1óra magyar nyelv és irodalom, +1 óra történelem

Felső tagozat –magyar nyelv és irodalom bontása

5. évfolyam: 3 óra magyar irodalom +2 óra magyar nyelv

6. évfolyam: 3 óra magyar irodalom +2 óra magyar nyelv

7. évfolyam: 3 óra magyar irodalom +2 óra magyar nyelv

8. évfolyam: 3 óra magyar irodalom +2 óra magyar nyelv

Óratervét a pedagógiai program mellékletét képező alapfokú művészeti oktatás tanterve tartalmazza.

NAT 2020.

5/2020 (I.31.) Korm. rendelete a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló
110/2012 (VI.4.) Korm. rendelet módosításáról

Iskolánk tantárgyi rendszere és heti óraszámja 2020/2021-től felmenő rendszerben

<i>Tantárgyi rendszer és heti óraszám – 1–8. évfolyam</i>								
Tantárgyak	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+2	5+2	4	4+0,5	3+1	3+1
Matematika	4+1	4+1	4	4	4	4	3+0.5	3+0.5
Történelem					2	2+0.5	2+0.5	2
Hon- és népismeret						1		
Állampolgári ismeretek								1
Etika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Kémia							1	2
Fizika							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1+0.5
Első élő idegen nyelv (angol vagy német)				2	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház					1			
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)					1	1	1	1
órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

1. **évfolyam:** 2 óra szabadon tervezhetőből 1 óra magyar irodalom, 1 óra matematika
2. **évfolyam:** 2 óra szabadon tervezhetőből 1 óra magyar irodalom, 1 óra matematika
3. **évfolyam:** 2 óra szabadon tervezhetőből 1 óra magyar irodalom, 1 óra magyar nyelv
4. **évfolyam:** 2 óra szabadon tervezhetőből 1 óra magyar irodalom, 1 óra magyar nyelv
5. **évfolyam:** 1 óra szabadon tervezhetőből kötelezően 1 óra dráma és színház
6. **évfolyam:** 2 óra szabadon tervezhetőből kötelezően 1 óra hon- és népismeret + 0.5 óra magyar irodalom + 0.5 óra történelem
7. **évfolyam:** 2 óra szabadon tervezhetőből 1 óra magyar nyelv + 0.5 óra matematika + 0.5 óra történelem
8. **évfolyam:** 2 óra szabadon tervezhetőből 1 óra magyar nyelv + 0.5 óra matematika + 0.5 óra földrajz

A magyar nyelv és irodalom évfolyamonkénti bontása a kerettantervben javasolt óraszámok alapján: (ezek már tartalmazzák a szabadon felhasználható órákat is)

1. évfolyam: 8 óra= 5 óra magyar irodalom + 3 óra magyar nyelv
2. évfolyam: 8 óra= 5 óra magyar irodalom + 3 óra magyar nyelv
3. évfolyam: 7 óra= 3.5 óra magyar irodalom + 3.5 óra magyar nyelv (ez tartalmazza a fogalmazást is)
4. évfolyam: 7 óra= 4 óra magyar irodalom + 3 óra magyar nyelv (ez tartalmazza a fogalmazást is)
5. évfolyam: 4 óra= 2 óra magyar irodalom + 2 óra magyar nyelv
6. évfolyam: 4,5 óra= 2,5 óra magyar irodalom + 2 óra magyar nyelv
7. évfolyam: 4 óra= 2 óra magyar irodalom + 2 óra magyar nyelv
8. évfolyam: 4 óra= 2 óra magyar irodalom + 2 óra magyar nyelv

Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettsége

Iskolában az oktató munka során csak olyan nyomtatott taneszközöket használnak a tananyag feldolgozásához, melyet hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak. Tankönyvként az a nyomtatott formában megjelent vagy elektronikus adathordozón rögzített könyv hozható forgalomba, amelyet a miniszteri rendeletben meghatározott eljárás keretében

- tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítottak, vagy
- nyilvános pályázati eljárás keretében meghatározott évfolyam, műveltségi terület, tantárgy vagy annak tanításához alkalmazható pedagógus-kézikönyv vonatkozásában a miniszter kiválasztott, vagy
- a miniszter kezdeményezésére kísérleti tankönyvként fejlesztettek ki és a tankönyvjegyzékre vették.

A tankönyvjegyzék bármely évfolyam bármely tantárgya vonatkozásában a Nat szerint jóváhagyott kerettantervi tantárgyanként legfeljebb kettő tankönyvet tartalmazhat.

A korábbi szabályozás alapján tankönyvvé nyilvánított és a tankönyvjegyzékre felvett tankönyvek a régi kerettanterv szerinti tantárgyak kifutásáig, de legfeljebb az engedélyükben meghatározott időtartamig tankönyvként forgalmazhatók, tankönyvként választhatók.

Az iskola részére tankönyvtámogatás céljára jutó teljes összegnek legalább huszonöt százalékát tankönyv, illetve az iskolában alkalmazott ajánlott és kötelező olvasmányok, elektronikus adathordozón rögzített tananyag, kis példányszámú tankönyv vásárlására kell fordítani. A megvásárolt könyv, tankönyv, elektronikus adathordozón rögzített tananyag az iskola tulajdonába, az iskolai könyvtár, könyvtárszoba állományába kerül.

A tankönyvrendelés elkészítéséhez az iskola igazgatója beszerzi az iskolaszék, iskolaszék hiányában az iskolai szülői szervezet (közösség) és az iskolai diákönkormányzat véleményét.

Taneszközök

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei, munkaközösség hiányában a szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján. Évfolyamonként, tantárgyanként kerül meghatározásra. A szülőket tájékoztatni kell azokról a tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati felszerelésekről is, amelyekre a következő tanévben a tanulmányi munkához szükség lesz.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének,
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak,
- a taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
- A taneszközök ára feleljen meg annak az összegnek, amelyet a magasabb jogszabályban foglaltak alapján az iskolai szülői szervezet évente meghatároz.

A Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A Nat a gyerekek, a serdülők és a fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő tanítást. Olyan pedagógiai munkát feltételez, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és a nevelés színtere nem csak az iskola, hanem az élet számos egyéb fóruma is.

A fejlesztési területek, nevelési célok megvalósulásának, a kulcskompetenciák kialakításának egyik feltétele az említett célok szolgálatába állított pedagógiai folyamat. A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához különösen a következő szempontokat ajánlatos figyelembe venni:

- olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás *belső motivációinak*, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy kell megszervezni, hogy a tanulók *cselekvő módon* vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
- a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók *előzetes ismereteinek*, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;

- az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésében-oktatásában) alkalmazni kell az *együttműködő* (kooperatív) tanulás technikáit és formáit;
- válják a tanítás egyik elvévé és teendőjévé a tanulókhöz alkalmazkodó *differenciálás* a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- a *tanulók* egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazni kell a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat;
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a *különleges bánásmódot igénylő*, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken *tehetséges tanulók* fejlesztési igényeire, általában is támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;
- különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a *tanulási esélyek egyenlőségét* szolgáló szervezeti formákat kell kialakítani mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Minden tanköteles korú tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a neki megfelelő nevelésben-oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartóval, az iskola működtetőjével, a családdal, a gondviselővel, szakmai és civilszervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása az 1–4. évfolyamon;
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása az iskolázás további szakaszaiban;
- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel;
- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén;
- a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, szociokulturális háttérének megismerése, a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása;

- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is;
- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása, akár játékok segítségével (pl. sakk, logikai játékok);
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása;
- a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése, a képességprofilhoz viszonyított haladás elismerése, a tanulásban meghatározó képességeik feltárása és fejlesztése.

A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Nem kötelező (szabadon választható) órák:

Csoportbontás
 Tömegsport
 felvételi előkészítő
 média szakkör
 dráma szakkör
 természetjáró szakkör
 sportkör
 alkotóköri
 labdarúgó szakkör
 Érezd a ritmust!
 anyanyelvi kompetencia
 matematika kompetencia

A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának számonkérése biztosítja a pedagógus, a diák és a szülők számára azt, hogy

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását,
- a felmerülő problémákat időben észrevegyék,
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek,
- a lemaradó tanulók segítséget kaphassanak.

A beszámoltatás, a számonkérésének értékelésének fajtái:

Diagnosztikus értékelés:

- Alapvető funkciója, hogy a tanárt informálja a tanuló felkészültségéről.
- Alkalmazzuk tanítási év elején vagy egy új témakör felvétele előtt a tanulók előzetes ismereteinek felmérésére.

Formatív értékelés:

- Feladata az, hogy visszajelzést kapjon a tanuló arról, hol tart, mit tud és mit nem tud vagyis segítse a tanuló önértékelését.

Szummatív értékelés:

- Feladata, hogy összegezze, lezárja a tanulási ciklust, tehát a folyamat végén alkalmazzuk.

Elvei:

- Az értékelés, minősítés mindig előremutató legyen, soha ne megbélyegző.
- Lényeges feladatnak kell tekinteni a tanulói önértékelés rendszerének kialakítását.
- A tantárgyi tudás értékelésébe a viselkedési problémák nem számíthatók be.

Feladatai:

- a tanulócsoportok eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez,
- a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára,
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése,
- a tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez,
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

Az iskolai beszámoltatás, a tanulók tudásszint mérésének alapvetően két fő követelménye van:

- Tájékoztat a készségek fejlesztésének, a tananyag elsajátításának a szintjéről, a gyakran előforduló hibákról és hiányosságokról.

- Rendszeres munkára szoktat, motivál, felkészít a továbbtanulásra.
- Az ellenőrzés formái:
- *Szóbeli számonkérés:* pl.: feleltetés, kiselőadás, beszélgetés, stb.
- *Írásbeli számonkérés* (témazáró, tematikai egységet lezáró írásbeli számonkérés, írásbeli, 1-2 lecke anyagát számonkérő írásbeli felelet).
- *Gyakorlati számonkérés:* pl.: sportteljesítmény értékelése, munkadarabok készítése, gyűjtőmunka, stb.
- *Önálló kiselőadás:* Egy adott téma önálló feldolgozása és előadása.
- *Órai, óraközi munka:* Az órai munkába való bekapcsolódás, órai munkavégzés minősége.
- *Versenyeken való eredményes részvétel*

Mindezekből kiválasztva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzést, értékelést, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

1. A magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, környezetismeret tantárgyakból az első-negyedik évfolyamon a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek.
2. A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom idegen nyelv (a 2-8. évfolyamon), matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz ellenőrzésénél:
  - a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik,
  - az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
3. A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – csak egyszer kerülhet sor írásbeli számonkérésre, de minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban:
  - az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
  - a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.
(A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)

A tanuló tanulmányi teljesítményének ellenőrzési és értékelési rendszere

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a következők szerint történik:

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az első évfolyamon és a második év első felében minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
- ***A második évfolyam második félévében és a magasabb évfolyamokon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.***
- Az első évfolyamon, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
  - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
  - JÓL TELJESÍTETT
  - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
  - FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Az első évfolyam félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók munkáját az egyes tantárgyakhoz készült értékelő lapok segítségével értékeljük.

- a második évfolyamon év végén, valamint a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

A második évfolyam év végén és a magasabb évfolyamokon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztheinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

TELJESÍTMÉNY	ÉRDEMJEJY
0 – 30%	Elégtelen (1)
31– 54%	Elégséges (2)
55 – 79%	Közepes (3)
80 – 89%	Jó (4)
90 – 100%	Jeles (5)

Sajátos nevelési igényű, a nyelvi fejlődés zavarával küzdő tanulónál a szakértő véleményben foglaltak alapján kell eljárni a szülővel egyeztetve. Az írásbeli és szóbeli ellenőrzés arányának megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló sérülését, társaitól való elmaradását.

- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti a tájékoztató füzetten keresztül. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök két havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.
- Az integrációs oktatásban résztvevő tanulók tanulmányi munkájának értékelése negyedévente, szöveges értékeléssel történik.
- Az iskola az osztályzatról a tanulót és a tanuló szülőjét félévkor értesítőben, év végén bizonyítvány útján értesíti.

Mentesítés az értékelés alól

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti:

- az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő
- egyes tantárgy tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló. A szülő kérésére az iskola magasabb évfolyama is megismételhető legfeljebb egy alkalommal.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

Az évfolyam megismétlése – kivétel a hatodik osztályt el nem végző, tizenhatodik életévét betöltő tanuló – nem tagadható meg abban az iskolában, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló kérésére az iskola igazgatója köteles segítséget nyújtani ahhoz, hogy a tanuló a megkezdett tanulmányait másik iskolában vagy a Köznevelési Hídprogram keretében folytathassa.

Ha a tanuló részére engedélyezték, hogy a sikeresen befejezett évfolyamot megismételje, kérelmére a magasabb iskolai évfolyamra lépésről a megismételt iskolai évfolyamon elért év közbeni érdemjegyek, félévi és tanítási év végi osztályzatok alapján kell dönten.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát, egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a szülő felé az értesítési kötelezettségének.

Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Osztályozó vizsga letétele után folytathatja tanulmányait a magántanuló és az a tanuló, akinek engedélyezték, az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Egyéni munkarendes tanuló:

Amennyiben a tanulót felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól félévkor és év végén tudásáról osztályozó vizsgán kell, hogy számot adjon.

A tanuló, ha a szülő kérelme alapján egyéni munkarendes, az osztályozó vizsgára történő felkészülésről a szülőnek kell gondoskodnia. Az igazgató előzetes engedélyével részt vehet a tanórai és egyéb foglalkozásokon.

Ha a tanuló a szakértői bizottság véleménye vagy szakorvosi vélemény alapján egyéni munkarendes, az osztályozó vizsgára történő felkészítésről az iskolának kell gondoskodnia.

Ha az év végi osztályozó vizsgán a tanuló számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik javító vizsgát tehet. ***Javító vizsga letételére augusztus 15. és augusztus 31-e közötti időszakban kerülhet sor.***

A tanuló bizonyítványának kiadását az iskola semmilyen indokkal nem tagadhatja meg.

ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

1. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:
  - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
  - tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
  - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
  - a táplálkozással, egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek átadása az 5. osztályos tanulók számára tanévenként 2-3 alkalommal
  - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásairól, a függőség kialakulásának veszélyeiről ismeretek átadása az 5 – 6 – 7 – 8. osztályokban tanévenként 1 alkalommal
  - a 6. osztályokban a tanulók ismereteinek bővítése a serdülőköri változásokról
  - a családi és kortárskapcsolatok,
  - a környezet védelme,
  - az aktív életmód, a sport,
  - az iskolaorvosi vizsgálatok keretében és tisztasági vizsgálatok keretében a személyi higiénés ismeretek bővítése,
  - a szexuális fejlődés területén.
2. Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.
3. Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
  - a) a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:
    - testnevelés órák;
    - játékos, egészségfejlesztő testmozgás az első-negyedik évfolyamon;
    - az iskolai sportkör foglalkozásai;
    - úszásoktatás;
  - b) a helyi tantervben szereplő környezet, természetismeret, technika- életvitel, biológia és a testnevelés tantárgyak tananyagai
  - c) az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
  - d) évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
  - e) az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
    - minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra szervezése;
    - minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az ötödik-nyolcadik évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;
  - f) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
    - félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;

- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)

Konkrét tevékenységi formák:

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni, ***ezek közé tartoznak az alábbiak:***

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészség megőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony az egészséges környezet jelentősége

Témái:

- az egészséges táplálkozás témái
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás
- a szexuális felvilágosítás – nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció
- a betegség és a gyógyulás segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás)
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás

Az intézmény szervezettségében:

- gondoskodunk az osztálytermek megfelelő, rendszeres szellőztetéséről
- megfelelően tájékoztatjuk a tanulókat, tanulást is befolyásoló egészségi állapotukról, a részképeség zavarokról
- külön figyelmet fordítunk az ülésrend kialakítására, a megfelelő világításra illetve az osztálytermek egészséget szolgáló berendezéseire
- gondoskodunk a tanulók mozgásigényeinek kielégítéséről

Tanórán kívüli foglalkozások keretében:

- napközis foglalkozások (játékos gyakorlatok, szabadidős foglalkozások)
- sportprogramok vetélkedők, versenyek
- egészségnap
- kirándulások, túrák, sportprogramok

Tájékoztató fórumok:

- szülői értekezlet, külső előadó (orvos, védőnő, rendőrség szakemberei)

- szakmai tanácskozások, tréningek

Módszerek:

- meghívott előadók
- az iskolai környezet szebbé tétele
- pedagógusok egészségfejlesztési szemléletének formálása

Az iskola vezetés és az iskolaorvosi szolgálat viszonyát eddig is segítőkész, közvetlen viszony jellemezte, s ez remélhetőleg a későbbiekben is megmarad.

Munkánkat igyekszünk a kor változásainak megfelelően a helyi igények figyelembevételével tovább végezni.

GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Intézményünkben tudatosan kezeljük a

- hátrányos megkülönböztetés
- zaklatás
- megalázás
- a megfélemlítés jogellenes elkülönítését.

Iskolánk munkájának szervezésében, irányításában, működtetésében, a feladatok végrehajtásában, döntések, intézkedések meghozatalánál a gyermek mindenkifelett álló érdekeit vesszük figyelembe.

A gyermek mindenkifelett álló érdeke:

- a szolgáltatásokat megfelelően biztosítsák részére olya módon, hogy annak igénybe vétele ne jelentsen számára aránytalan terhet,
- a törvényben meghatározottak szerint minden segítséget megkapjon képessége, tehetsége kibontakoztatásához, személyisége fejlesztésében, ismeretei korszerűsítéséhez,
- ügyeiben méltányosan, humánusan, valamennyi tényező figyelembe vételével a több tanuló érdekeinek mérlegelésével, a rendelkezésre álló lehetőségek közül számára legkedvezőbbet választva döntsenek.

A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:

- Nyilvántartani a hátrányos helyzetű, a beilleszkedési, magatartási tanulási nehézségekkel küzdő tanulókat.
- Tájékoztatni a szülőket, tanulókat, hogy hogyan tudják problémáikat orvosolni, milyen gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel problémáikkal.

- Egészségvédő, mentálhigiénés és szenvedélybetegség megelőző programokat kell szervezni.
  - Anyagi problémáik esetén támogatást és különböző természetbeni juttatásokat kell részükre biztosítani.
  - Figyelemmel kell kísérni pályaválasztásukat, továbbtanulásukat.
  - Szükség esetén védő-óvó intézkedéseket kell tenni a tanulók érdekében.
  - A pedagógusok a megszerzett információt bizalmasan kötelesek megőrizni, a törvényi előírásoknak megfelelően felhasználni.
- c.) Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére. A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:
- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
  - meg kell keresni a problémák okait,
  - segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
  - jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat felé.
- d.) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:
- nevelési tanácsadóval,
  - gyermekjóléti szolgálattal,
  - családsegítő szolgálattal,
  - polgármesteri hivattal,
  - iskolaorvossal,
  - továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.
- e.) Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:
- egész napos oktatás az 1-2 évfolyamon
  - a felzárkóztató foglalkozások,
  - a tehetséggondozó foglalkozások,
  - az indulási hátrányok csökkentése,
  - a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
  - a pályaválasztás segítése,
  - a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
  - egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
  - a családi életre történő nevelés,
  - a napközis és a tanulószobai foglalkozások,
  - az iskolai étkezési lehetőségek,
  - az egészségügyi szűrővizsgálatok,
  - a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
  - a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
  - a szülőkkel való együttműködés,
  - tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSA

A tanulmányi téren történő felzárkóztatás mellett fontos szerep juthat az akarat edzésének, a magatartás kialakításának, az érzelmi élet gazdagításának, valamint a "sikerélmény" biztosításának. Mindez leginkább a következő pedagógiai eljárásokkal érhető el:

- a kis létszámú első osztály;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközi otthon;
- a tanulószoba;
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

ESÉLYEGYENLŐSÉG MEGTEREMTÉSÉT KIVÁLTÓ OKOK ÉS FELADATOK

A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartókkal, a családdal, a gondviselőkkel, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés;
- kulskompetenciák megalapozása, megszilárdítása az 1–6. évfolyamon;
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés;
- a kulskompetenciák bővítése az iskolázás további szakaszain;
- A tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása.
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

Az esélyegyenlőség megteremtéséhez az alábbi tanítási módszereket és szervezeti formákat alkalmazzuk:

- az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulóknak felzárkóztató korrepetálásokat szervezünk
- a felső tagozatban a lemaradók segítésére évfolyamonként felzárkóztató órát biztosítunk

- az idegen nyelv tanítását a kerettantervnek megfelelően a 4. évfolyamon kezdjük. Az 4-8. évfolyamokon csoportbontásban, heti 3 órában tanulhatják a nyelvet. Az 5-8. évfolyamon az idegen nyelv, magyar, matematika, történelem, informatika tantárgyak tanítása csoportbontásban történik, amennyiben lehetőségünk van rá. 7-8. évfolyamon csoportbontásban tanítjuk még a prioritást kapott tantárgyakat: anyanyelv és irodalom, matematika
- Pedagógusaink az egyes tanítási órákon előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így elsősorban a gyakorlásnál, az ismétlésnél a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.
- A 8. évfolyamon az eredményes felvételi és a továbbtanulás segítésére felkészítő, előkészítő foglalkozásokat szervezünk.
- Fontos feladat hárul iskolánkra a szociális hátrányok, a beilleszkedési, a magatartási, tanulási nehézségek enyhítésében. Napjainkban egyre több család kerül nehéz helyzetbe. A megélhetési nehézségek, a család hétköznapi gondjai miatt egyre több gyerek válik hátrányos helyzetűvé. Iskolánk eddig is sokat tett a hátrányok kompenzálása érdekében.

A hátrányok típusai:

- **Családi hátrányok**

- Olyan tanulók tartoznak ide, akik mögött nem stabil, gondoskodó a család.
- Nevelőszülő gondoskodik a gyerekről.
- Felbomlott család, elváltak vagy meghalt az egyik szülő.
- Előfordul, hogy a hátrány abból származik, hogy a szülők tartósan betegek, leszázalékoltak, pszichésen kiegyensúlyozatlanok, deviáns életvezetést folytatnak.

Mit teszünk a hátrányok kompenzálása érdekében az iskolában?

- részvétel, kulturális rendezvényeken, szabadidős programokon (farsang, Petőfi-hét, mikulás és karácsonyi rendezvények, filharmónia bérlet)
- részvétel szakkörökön,
- sportversenyeken való ingyenes részvétel,
- reggeli ügyelet 7,30 órától,
- szüneti programok szervezése (nyári tábor)
- felvilágosító, mentálhigiénés tájékoztatók tartása.
- **Biztosítjuk az intézmény szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést:**

- **A tanulószobai, napközis foglalkozás és az informatikai hozzáférések segítségével az iskolában megfelelő pedagógiai környezetet kínálunk a családi háttér kompenzálására a tanulás, a házi feladat elkészítéséhez.**
- **Tanulóink számára a szabadidő eltöltésének olyan értelmes és hasznos formáit biztosítjuk, amelyekhez családi háttérük, hátrányos helyzetük miatt egyébként nem juthatnának hozzá.**

- **Anyagi hátrányok**

- Azok a családok sorolhatók ide, amelyek nem képesek az átlagosnak megfelelő anyagi körülményeket biztosítani, mert nem képesek rendszeres munkára (betegek, deviánsak). Munkanélküliek, vagy magas az eltartottak aránya és alacsony a munkaképes eltartók aránya.

Iskolánk feladata ennek a hátránynak a kompenzálására:

- kedvezményes étkeztetés,
- napközis elhelyezés,

- alapítványi támogatások (gyermeknap támogatás)
- gyűjtési akciók (ruha, könyv).

- **Kisebbségi, etnikai hátrányok**

Az etnikai hátrányok kompenzálásának iskolai feladatai:

- a másság elfogadtatása az iskola minden tanulóival dolgozóival,
- együttműködési formák a szülőkkel,
- felzárkóztató programok,
- együttműködés a kisebbségi önkormányzattal,
- kapcsolat a gyermekjóléti szolgálattal.

- **Tanulási hátrányok**

- Az a tanuló tartozik ide, aki nem rendelkezik megfelelő képességgel a tananyag elsajátításához, nincs kellőképpen motiválva a tanulásra.

A tanulási hátrányok kompenzálása iskolánkban:

- differenciált foglalkoztatás tanórán,
- egész napos oktatás - beiskolázás szakaszában
- részproblémákkal küszködő gyerekek integrált oktatása,
- megfelelő olvasástanítási módszer kiválasztása,
- szakszolgálat igénybe vétele
- óvoda, iskola kapcsolata,
- **A tanulási/tanítási folyamatok szervezése és irányítása a hatékonyság, eredményesség és méltányosság szempontjainak együttes figyelembevételével zajlik.**
  - **Differenciált tanulásszervezést vezetünk be alsó és felső tagozatban egyaránt az eredményesség folyamatos mérésével, a differenciált folyamatok folyamatos igazításával.**
  - **A differenciált tanulásszervezés elterjesztését, az eredményes pedagógiai gyakorlat kialakítását tudatosan tervezzük.**
  - **Az elért eredményeket folyamatosan visszajelezzük, reflexiót készítünk.**
- **A tanulók alapos megismerésére épülő differenciált, egyéni fejlesztési tervek, programok készítése, differenciált, árnyalt értékelés, az önszabályozás, önértékelés kialakításának tudatos megszervezése.**
  - **Differenciálás heterogén csoportban” területen önálló munkacsoportokat működtetünk.**
  - **A munkacsoport minden pedagógus gyakorlatában alkalmazható korszerű diagnosztikus és fejlesztési eszközöket, megközelítéseket, tudásokat közvetít az egész nevelőtestület számára.**

Az egyes hátrányfajták nem függetlenek egymástól. A hátrányos helyzet folyamatnak is felfogható. Ehhez a tevékenységhez a pedagógus hozzáértése mellett szeretet, megértés, a tanítvány iránti bizalom és pedagógus-lelkiismeret kell.

A hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítésének rendje

Az esélyegyenlőtlenségből adódó nehézségek enyhítése.

Célja:

- A hátrányos helyzetű tanulók integrált keretek között megvalósuló – a szociális helyzetből és a képességek fejlettségéből eredő hátrányok egyensúlyozását célzó – iskolai nevelésének oktatásának megszervezése.
- Az iskolai életbe az együttnevelés szempontját emeli be.
- A tanuló differenciált foglalkoztatása a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit.
- A nevelés az oktatás igazodik a gyermekhez, ahhoz a közeghez, amelynek a gyermek részese.

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszere a következőket tartalmazza:

- a) az alkalmazás feltételei
- b) a tanítást – tanulást segítő és értékelő eszközrendszer
- c) elvárható eredmények
- d) kétéves bevezetési ütemterv

a) Az integrációs pedagógiai rendszer alkalmazásához elengedhetetlen néhány olyan szervezési, intézményi feltétel, amely biztosítja azokat a kereteket, amelyekben belül az integráció működni fog. Az iskola élete több ponton is átalakul, ha integrációs nevelésbe kezd. Újra kell gondolni tevékenységét, helyzetét, így az alábbi elemek végrehajtása kötelező.

Integrációs stratégia kialakítása

- Helyzetelemzés az integrációs szempontjai, elvárható eredményei alapján
- Célrendszer megfogalmazása (az elvárható eredmények intézményi megfogalmazása – helyi sajátosságok figyelembevétele)
- Kétéves bevezetési terv elkészítése – a mellékelt bevezetési ütemterv alapján)
- Az iskolába való bekerülés előkészítése
- Az óvodából az iskolába való átmenet segítése
- Heterogén osztályok kialakítása a jogszabályoknak megfelelően (11/1994. (VI.8.) MKM 39/D. §, 39/E § (1) bekezdés)

Együtműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése

- Szülői házzal
- Gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal
- Szakmai és szakszolgálatokkal
- Középfokú oktatási intézményekkel
- Kisebbségi önkormányzattal
- Civil szervezetekkel

A tanítást – tanulást segítő eszközrendszer elemei:

A tanítást – tanulást segítő eszközrendszer elemei az integrációs fejlesztést megvalósító pedagógiai rendszert azokkal a szempontokkal egészítik ki, amelyek az együttnevelés pedagógiai esélyeit jelentősen növelik. Az integráció – a heterogén összetételű tanulócsoportok kialakítása – leginkább a differenciálásra alkalmas szervezési módok, kooperatív technikák alkalmazását jelentik. Így az egyes rendszer elemeket is ez a szempont befolyásolja alapvetően. A programelemek közül legalább egyet kötelezően kell választani. Intézményünk a kiválasztott programelemek alkalmazását adaptálás és önálló fejlesztés útján valósítja meg. Tekintettel, hogy az iskolánk már alkalmaz egy programelemet, azt fogjuk megvizsgálni, hogy érvényesülnek-e az integrációs felkészítésre vonatkozó osztály-, illetve csoportkritériumok, valamint, hogy milyen módon méri az adott elem hatékonyságát, eredményességét.

• Várható eredmények

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszerének bevezetését követő néhány évben a következő eredményekről kell számot adni, amelyek a kétéves kiépítés során az ellenőrzés szempontjait is jelentik:

- A hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási – nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak.
- Az intézmény tartósan képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, és együttnevelésére.
- Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe.
- Az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel.
- Az intézményben létezik tanári együttműködése épülő értékelési rendszer.

Ezek eredményeként:

- Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma,
- Csökken az intézményben a tankötelezettségi kor határa előtt az iskolai rendszerből kikerülők száma,
- Nő az érettségire felkészítő intézményekben továbbtanuló hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Az adott intézményben az országos kompetenciamérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javulnak.

Szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- képesség szerinti csoportok oktatása;
- a napközi otthon;
- a tanulószoba;
- a diákétkeztetés;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolata;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;

- a tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek;
- az étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segélyek;

szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLAT

A szakszolgálat körzeti jelleggel működik, Kemece központtal.

A komplex pedagógiai szakszolgálat az igénybe vevőknek biztosítja.

- a gondozásra szoruló gyermekek részére logopédiai vizsgálatot és szükség esetén terápiát szolgáltat, amelynek eredményeként a súlyosan beszédhibás gyermekek beszédzavarait megszüntetni
- a magatartási, vagy tanulási zavarokkal küzdő gyermekek részére nevelési tanácsadást végez, amely magába foglalja a vizsgálatot és szükség esetén a terápiát is. Ezen túl elvégzi a szükséges iskolaérettségi vizsgálatokat azoknál a gyermekeknél, aki esetében az óvoda nem tud biztonságban dönteni
- gyógytestnevelési szolgáltatást végez az alábbiak szerint:
  - egyéni terápiás programot állít össze a gyógytestnevelésre kijelölt gyerekeknek
  - betanítja a program végrehajtására a gyermeket és a kijelölt pedagógust
  - rendszeresen figyelemmel kíséri a terápia eredményét és elvégzi a szükséges korrekciót
  - szakmai bemutatót és tapasztalatcserét szervez a gyógytestneveléssel foglalkozó iskolai pedagógusok részére
  - konduktív terápiát biztosít a mozgáskoordinációs zavarokkal küzdő gyermekek részére.

AZ ISKOLAI HAGYOMÁNYOK RENDSZERE

A valahová tartozás tudatát, a közösségi eszmék és értékek megbecsülését a hagyományok közvetítik. A hagyomány közösségteremtő és megelőző erő, amely állandóságot és folytonosságot teremt az iskola mindennapi életében. Hagyományteremtő és hagyományápoló munkánk során tudatosan támaszkodunk a nevelőtestület és a tanulóközösség véleményére, javaslataira, az iskolahasználók elképzeléseire. Célunk az eddigi hagyományrendszerünk működtetése, egyéni arculat formálása.

Intézményünk tanulói és nevelői az iskolai rendezvényeken viselik az iskola sálját vagy nyakkendőjét, jelvényét. A beiratkozó tanulók szüleinek az iskola sálját vagy nyakkendőjét meg kell vásárolniuk.

Szervezeti hagyományok

- **A tanulóközösségek szervezetei:**

DÖK mottója: " Mindenhez van jogom, ha játszom
Fönről gyerekeknek, letről embernek látszom."
/ Ratkó József/

Diákönkormányzatának szervezeti modellje:

ISKOLAGYŰLÉS
I
DIÁKTANÁCS
(gyermekvezető felnőtt segítő, osztálytitkárok, iskolai szakbizottságok vezetői)
I

ISKOLAI CÉLCSOPORTOK
(napközi, iskolarádió, ügyelet, társadalmi munka gyermekvezető és felnőtt segítői)

OSZTÁLYOK ÉS FUNKCIONÁLIS SZERVEZETEK
(osztálytitkár, osztályfőnök)

A diákönkormányzat 4. osztálytól kezdve működteti diákképviselési rendszerét. Az 1-3. osztályokat megilleti az érdekképviselési, érdekvédelem, érdekegyeztetés, közéletiség, vitakultúra fejlesztése, gyermekügyeleti rend és az "iskolamédia" működtetése. A DÖK élén a gyermekvezető és a felnőtt segítő áll. Irányító szerve a Diáktanács, mely az osztályok, tanulócsoporthoz diákképviselőiből áll. Tájékoztató fóruma az iskolagyűlés.

A DÖK fő feladata: az érdekképviselés, érdekvédelem, érdekegyeztetés, közéletiség, vitakultúra fejlesztése, gyermekügyeleti rend és az "iskolamédia" működtetése.

A DÖK élén a gyermekvezető és a felnőtt segítő áll.

Irányító szerve a Diáktanács, mely az osztályok, tanulócsoporthoz diákképviselőiből áll. Tájékoztató fóruma az iskolagyűlés.

- **TÖMEGSPORT**

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. A testnevelési órákkal együtt biztosítják a tanulók testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban (atlétika, futball, kézilabda) az iskolai és az iskolán kívüli versenyekre.

Iskolatörténeti hagyományok

- **Suli hírek:** a havonta megjelenő Kéki Körképben
- **Honlap:** kekisuli.hu

- **AZ ISKOLAI RENDEZVÉNYEK HAGYOMÁNYRENDSZERE**

A rendezvények iskolánk egész életét átfogják és a személyiségformálás, közösségformálás fontos eszközei. Nyilvánosság előtt zajlanak, ezért az iskoláról alkotott jó vélemény, az iskola jó hírvének letéteményesei.

Iskolai szintű hagyomány - (névadóhoz fűződő)

Rendezvény: Petőfi-hét: minden tanév márciusában külön szervezett programokkal

- **HAGYOMÁNYOS KULTURÁLIS ÉS ÜNNEPI RENDEZVÉNYEINK:**

Ünnepélyes tanévnyitó, iskolai Mikulás, karácsony, farsangi ünnepek pedagógusnap, nőnap, gyermeknap, ballagás, tanévzáró - bizonyítványosztás; tornabemutató

- **NEMZETI ÉS VALLÁSI ÜNNEPEK:**

Október 23., március 15., Pünkösöd hétfő, Május 1, augusztus 20.

Megemlékezések:

Aradi vértanúk napja, a Föld napja, a magyar kultúra napja, költészet napja; a nemzeti összetartozás napja (jún.4.)

- **EGYÉB HAGYOMÁNYOS ISKOLAI RENDEZVÉNYEK:**

Iskolai szintű tanulmányi versenyek, RISZ helyi versenyei, városkörzeti, megyei tanulmányi és sportversenyek, osztály és évfolyam klubdelutánok, vetélkedők, kirándulások, túrák, nyári táborok, tanulmányi kirándulások, jótékonysági bál, bankett (8.évf.), filharmóniai hangversenyek, mozi- és színházlátogatások, tátika.

A külső és belső környezetkialakítás hagyományai

Osztálytermeink képe: Igazodva a tanulók életkori sajátosságaihoz egészségügyi esztétikai szempontból is éppen megfelelő berendezési tárgyakkal illeszkedik az iskola egészéhez. (padok, székek, asztalok, sötétítők, világítás. **Az alsósoknak és a felsősöknek állandó tanterme van.**

A dekorációk anyagukban és tartalmukban a tantárgyakhoz, évszakokhoz, ünnepekhez fűződnek, a bennünket körülvevő világ értékeit tükrözik.

Osztálytermeink háromnegyede esztétikus, az ízlésnevelés feltétlen eszköze. Köszönhető ez az ott dolgozó pedagógusok kétkézi munkájának.

Folyosók, aula: Az iskola folyosója, az aula esztétikus, kellemes a rendje, látványos. Itt jellemző a gyerekek munkáinak kiállítása, biztosított a folyamatos cseréje

Iskolaudvar: nagysága, esztétikuma, jelenleg megfelelő. Kihasznátságát növelni szükséges. A belső udvar esztétikus, kerti pad díszíti, az alsósoknak a kinti udvaron néhány fából készült foglalkoztató játék, sporteszköz hiányzik.

Az iskola és szűkebb és tágabb környezetének hagyományrendszere

Az iskola irányítási feladataink ellátásában közreműködnek és sokoldalúan támogatják a szülők, pedagógusok, a tanulók és ezek szervezetei. Az iskolahasználók együttműködése nélkül iskolánk nem tudja vállalt feladatait teljesíteni.

Kapcsolataink:

- Helyi Önkormányzat
- Kettős funkciójú Könyvtár
- Közösségi Ház
- Helyi óvoda
- A RISZ iskolával kialakított kapcsolatok körzeti szakmai munkaközösségek,
- Pályaválasztási Tanácsadó
- Móricz Zsigmond Színház, Filharmónia
- Rendőrség segítése
- Egészségügyi intézmények

A kapcsolattartás formái:

- Vezetői szintű koordináció
- Könyvtárlátogatás, könyvtári foglalkozás
- Rendezvények színtere
- Szakmai tapasztalatsere látogatások
- Tanulmányi, sport és kulturális versenyek, bemutató órák
- Módszertani előadások
- Előadások
- Segítségnyújtás, osztályfőnöki tevékenység
- Fogorvosi, iskolaorvosi, védőnői ellátás

Hagyományos kapcsolataink a szülői közösségekkel

Meggyőződésünk, hogy a személyes kapcsolattartásnak, rendkívül fontos szerepe van. Ezért igyekszünk az iskolai közéletben aktív, közreműködő és segítő részvételüket igénybe venni.

SZMK választmány: Egy tágabb körű szülői választmány képviseli a teljes szülői közösséget. Osztályonként 2-3 választott szülő alkotja az iskolai szülői munkaközösséget. Ez a közösség a törvény adta jogosítványokkal közösen kidolgozott és elfogadott program alapján működik. Ebben a körben a kölcsönös és folyamatos párbeszéd lehetősége biztosított. Aktívan közreműködnek nagy iskolai és évfolyamszintű rendezvényeink szervezésében, lebonyolításában: pl. Jótékonysági bál, farsangok, Petőfi hét, bankett stb.

Kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel, családokkal való partneri kapcsolat kialakítására, fejlesztésére a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében:

- Feladatellátási helyünk rendszeresen, évente legalább egy alkalommal szervez a családokkal, szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítását, erősítését célzó közösségi napot vagy családi napokat, melyek megtervezéséért és megvalósításáért az ILMT alapú partnerkapcsolati fejlesztés koordinátora felel.

Osztály szülői közösség: Az egy osztályba, csoportba járó tanulók szülei alkotják az osztály szülői közösséget. Az osztályfőnök és az SZMK elnöke és helyettese folyamatos kapcsolattartása biztosítja, hogy folyamatosan tájékozódjanak az osztály életéről. A szülői értekezleteken közösen alakítják ki elképzeléseiket az osztály életéről, elmondják javaslataikat (szokásrend, osztályhagyományok, programok stb.), megteszik felajánlásukat (programok szervezéséhez, anyagi támogatás, társadalmi munka stb.) Ily módon aktív részesei az osztályprogramoknak (farsang, kirándulás, ünnepségek, családi napok), mely sok-sok közös élményt jelent a gyerekeknek, pedagógusoknak, szülőknek egyaránt).

Mindennapos testnevelés, testmozgás

Az iskolai testnevelés és sport, ismeretrendszerével, értékeivel, funkciójával sajátosan összetett műveltségi terület. Megkülönböztetett részét képezi a tanulók testi, motoros, lelki, értelmi, érzelmi és szociális fejlődését szolgáló teljes körű iskolai egészségfejlesztésnek, az intézményi komplex mozgásprogramnak, valamint a személyiségfejlesztésnek és a tehetséggondozásnak.

A rendszeres fizikai aktivitás jelentős szerepet játszik az egészséget és az életminőséget döntően befolyásoló, számos, nem fertőző népbetegség (túlsúly, kövérség, szív- és érrendszeri, daganatos, mozgásszervi, lelki betegségek, táplálkozási zavarok, testképzavarok, szenvedélybetegségek) elsődleges megelőzésében. A tanulók képessé válnak saját szintjüknek, képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelő fejlesztő hatású mozgásprogramot kidolgozni, illetve azt végrehajtani. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebben elviselik a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket.

A műveltségi terület egyik stratégiai célja a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre szocializálása. A testnevelés és sport műveltségi terület másik célja a személyiségfejlesztés. A problémamegoldó és kritikus gondolkodás valamint a kreativitás fejlesztéséhez is hozzájárulnak. Az önismerettel, az önkontrollal, a szabálykövető magatartással együtt a feladatorientált kapcsolatteremtés és együttműködés szintje is fejlődik. A testnevelés és sport a küzdeni tudásra, a kudarc és a monotónia tűrésére is nevel. Nélkülözhetetlen a mozgástanulás szerepe a saját testkép megismerésében és a testtudat kialakításában.

A testnevelés és sporttevékenységek révén a tanulók gyakorlatias és a mindennapokban is hasznosítható tudást szereznek a rendszeres fizikai aktivitás előnyeiről és hatásairól, ezáltal fejlődik egészségi és edzettségi állapotuk, személyiségük, megbecsülik a teljesítményekhez szükséges erőfeszítéseket. További cél a tehetséggondozás, a sportban tehetségesek felkarolása - a tanuló erős és gyenge oldalát egyaránt támogatva, segítve.

A magyar és egyetemes sport hagyományai és értékei, illetve élsportolóink példaértékű teljesítményének megismerése segíti a nemzeti azonosságtudat fejlesztését, az emberi teljesítmény elismerését.

A differenciálás és a motiváció a tanulóközpontú fejlesztés kiemelt alapelvei. Az esélyegyenlőséget biztosító elv figyelembe veszi a gyermekek testi, lelki és szociális állapotának természetzerű különbözőségeit, eltérő fejlődési lehetőségeit. A testnevelés és sport a tanulási nehézségek kezelésében – a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett gyermekek fejlesztésében – és a társadalmi integrációban betöltött szerepe, mint alapelv, szintén hangsúlyos.

Kiemelt célok:

A mozgáskészség fejlesztése, a fitness és edzettségi szint fejlesztése szoros kapcsolatban áll a rendszeres fizikai aktivitással. Ezek a természetes mozgások, helyes testtartás kialakítása és fenntartása, motoros képességek fejlesztése, a terhelés összetevői és jelentősége, testtömegindex, táplálkozás és egészségmegőrző szokásrendszer.

A kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése a sportági készségek kialakítását eredményezik (technika, taktika).

A testnevelési és sportági tevékenységhez kötődő ismeretek fejlesztése (bemelegítés, terhelés és fejlesztési összetevők, gyakorlás, mérés és értékelés; játékokkal és sportágakkal kapcsolatos szabályismeretek, sporttörténeti ismeretek).

Részvétel a szabadidős, diák- és versenysportban, sportágválasztás, a kiválasztás és utánpótlás-nevelés elősegítés, amelye az élethosszig tartó rendszeres fizikai aktivitást eredményeznek.

Személyiségfejlesztés, szociális és érzelmi képességek fejlesztése, erősítése (siker és kudarc, győzelem és vereség feldolgozása, szociális kapcsolatrendszer fejlesztése, alkalmazkodás, konfliktuskezelés, a csapathoz tartozás érzelmei, az együvé tartozás erősítése; testtudat), a lelki egészség erősítése és fejlesztése.

Az egészségtudatos szokások fejlesztése (mozgásszükséglet-kielégítés szokásai, egészségkárosító motoros tevékenység tudatos elkerülése, egészséges életvitel szükségleteivel kapcsolatos értékek és szokások, sporttevékenységgel kapcsolatos egészségügyi szokások).

Fejlesztési feladatok, szerkezete:

Motoros képességfejlesztés: edzettség, fittség

Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás

Játék

Versenyzés

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

Motoros képességfejlesztés: edzettség, fittség

- Általános és speciális képességfejlesztő, az edzettséget fejlesztő és a fittségi szintet növelő vagy megtartó testgyakorlatok.
- A motoros képességek fejlesztésének és szerepének tudatosítása.

Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás

- Sportág specifikus és általános technikai, taktikai elemek egyénileg, párban és csoportban.
- A kognitív, az affektív és a szociális képességek fejlesztése motoros tanulással.

Játék

- Egyénileg, párban és csoportban végrehajtott játékos mozgásformák.
- Sportági előkészítő mozgásos játékok.
- Alkotó és kooperatív játékos feladatok.
- A kognitív, affektív és szociális képességek fejlesztése játékkal.

Versenyzés

- Egyénileg, párban és csoportban végrehajtott sportág specifikus versenyek.
- A versenyzés szerepe a kognitív, affektív és szociális képességekben.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

- Prevenációs és szabadidős sporttevékenységek.
- Életmódot, életstílust és életminőséget befolyásoló egyéni, társas és csoportos tevékenységek.

A MINDENNAPOS TESTEDZÉS FORMÁI

A Kntv. 27.§ (11) bekezdése és a 20/2012.EMMI rendelet 193.§(3) bekezdése értelmében 2012. szeptember 1-től az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,

b) iskolai sportkörben való sportolással,

c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel,

d) egyesületben legalább heti két óra sporttevékenységet folytató tanuló kérelme alapján – amennyiben délután szervezett testnevelés órával ütközik – a félévre érvényes, az egyesület által kiállított igazolással váltható ki.

2015/2016-os tanévtől

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8. évf.
testnevelés órák száma	5	5	5	5	5	5	5	5
megvalósítás	Heti 5 tantervi testnevelés óra							

A napközi otthonban:

- játékos, egészségfejlesztő mozgás

A tanórán kívüli sportfoglalkozásokat az iskolai tömegsport órák keretében szervezzük. Ezeken minden tanuló jogosult részt venni.

Az iskolai tömegsport foglalkozásokat az iskola igazgatója által megbízott testnevelés szakos tanár irányítja.

A tanórán kívül szervezett tömegsport foglalkozásokon való részvételhez az iskola biztosítja, hogy:

- az őszi és a tavaszi időszakban a sportudvar, udvar, tornaterem,
- a téli időszakban a tornaterem tanár felügyelete mellett

Az iskolai tömegsport foglalkozások pontos idejét tanévenként a munkatervben kell meghatározni.

Az iskolai sportfoglalkozások óraszámát a tantárgyfelosztásban kell meghatározni.

Sportköri foglalkozások:

- foci
- sakk
- atlétika
- asztalitenisz

Ezek közül választhatnak a tanulók.

A könnyített testnevelés és a gyógytestnevelés szervezése

A tanuló az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órára kell beosztani.

A könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órát, lehetőség szerint, a többi tanulóval együtt, azonos csoportban kell szervezni.

Az orvosi szűrővizsgálatot május 15-éig kell elvégezni, kivétel, ha a vizsgálat oka később következik be.

Az orvos által vizsgált tanulókról az iskolának nyilvántartást kell vezetnie, amelyben fel kell tüntetni a felvételi állapotot és az ellenőrző vizsgálatok eredményét.

A könnyített testnevelés-órát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény alapján a testnevelés óra vagy az iskola által megszervezett külön foglalkozás keretében úgy kell biztosítani, hogy a minden-napos testnevelés ezekben az esetekben is megvalósuljon.

A gyógytestnevelés-órákat a pedagógiai szakszolgálat feladatainak ellátására kijelölt nevelési- oktatási intézményben kell megszervezni legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt tanóra keretében.

Ha a tanuló a szakorvosi javaslat alapján a testnevelés órán is részt vehet, akkor számára is biztosítani kell a mindennapos testnevelésen való részvételt. Ebben az esetben a gyógytestnevelés- és a testnevelés órákon való részvételnek együttesen kell elérnie a heti öt órát, ezek arányára a szakorvos tesz javaslatot.

Fel kell menteni a tanulót a testnevelés órán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés-órán való részvételét sem.

ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

1. *Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:*

- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
  - a környezet fogalmával,
  - a földi rendszer egységével,
  - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
  - a környezetvédelem lehetőségeivel,
  - lakóhelyünk természeti értékeivel,
  - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival
  - kapcsolatosan.

2. A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

3. *Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:*

- A környezetismereti, természetismereti, földrajz, technika tantárgyak, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- A környezeti nevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások: minden félévben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére; minden évben a „Föld napja” alkalmából történő megemlékezés a környezetvédelemmel kapcsolatos játékos vetélkedővel, akadályversennyel; minden tanévben egy alkalommal „környezetvédelmi őrjárat” szervezése a településen; a szárazelemgyűjtés megszervezése az iskolában; a negyedik és a hetedik évfolyamon látogatás a nyíregyházi Állatparkba, a Nyíregyházi Főiskola botanikus kertjébe, a besztereci Jóléti Szolgálat által fenntartott védett parkba.

Tanórán kívüli programok:

- versenyek a környezet – és természetvédelem fontos témáiból
- az iskolában rendszeresen, különböző gyűjtési akciókat szervezünk
- iskolanap
- iskolai büfé: kívánatos, hogy bővüljön az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen gyümölcs kínálat (SZMK, pedagógus, a büfé működtetője)

Jövőkép:

- a tanulók előtt meg kell világítanunk a helyi és globális szintek kapcsolatait, összefüggéseit
- ki kell alakítani a környezettudatos magatartás és életvitelt, a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást
- az egészséges életmód igényét
- az ökológiai szemléletet és gondolkodásmódot

KÖZLEKEDÉSI NEVELÉS

Felgyorsult életünk és a közlekedési kultúra romlásának köszönhetően egyre gyakrabban hallhatunk közlekedési balesetekről. A közlekedési szabályok ismerete és az egyén viselkedési kultúrája az alapja a biztonságos közlekedésnek. A helyes és biztonságos közlekedés szabályainak elsajátítása az életbiztonságunkat növeli. Kicsi gyermekkortól a családok alakíthatják ki leginkább az erre való igényt, de az iskolának is komoly a felelőssége ebben.

Az iskolában a közlekedési nevelés két alapvető színtere:

Elméleti oktatás

- Alsó tagozaton a környezet és a technika órák tananyagában jelenik meg.
- Felső tagozaton a technika tanterv tananyagának része a közlekedési szabályok megerősítése.

Gyakorlati alkalmazás

- Iskolán kívüli programok, kirándulások, alkalmával tudatosítjuk és alkalmazzuk a helyes közlekedés szabályait.

TÁRSADALMI BŰNMEGELŐZÉS, ÁLDOZATTÁ VÁLÁS ELKERÜLÉSE

A téma az osztályfőnöki órákon kerülhet feldolgozásra. (alsó tagozat – olvasás)

Cél, hogy tanulóink megismerjék és megtanulják elkerülni azokat a helyzeteket, amelyben károsultakká, áldozatokká válhatnak. (aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, felkészülés a felnőtt lét szerepeire)

Legfontosabb nevelési feladataink, amelyet mindennapi nevelő munkánk során végeznünk kell:

- Erkölcsi nevelés erősítése
- Alapvető törvényi ismeretek nyújtása
- Alapvető állampolgári jogok ismertetése

Ez a téma nem kötődik konkrét tantárgyhoz, a mindennapi eseményekhez alkalmazkodva, a társadalmi és iskolai történéseket felhasználni kell diákjaink szemléletét alakítanunk.

ERŐSZAKMENTES KONFLIKTUSKEZELŐ TECHNIKÁK ELSAJÁTÍTÁSA

A konfliktus életünk része. A konfliktusok során kialakuló viták szükséges részei mindennapjainknak. Diákjainkban a mindennapi együttlét során ki kell alakítanunk a konfliktusok kezelésének erőszakmentes technikáit.

Legfontosabb feladatunk, hogy gyermekeinket is megtanítsuk a vitás helyzetek kezelésére.

Konfliktuskezelési technikák gyakorlati alkalmazásának színterei:

- A tanórai technikák (páros munka, csoportos és együttműködő, kooperatív tanítási technikák) alkalmazásával kell a gyermekeket hozzászoktatni a társas viszony, az abból adódó konfliktusok helyes megoldására.
- Dráma órák, ahol szituációs játékok keretében gyakoroltatható a konfliktuskezelés.
- Osztályfőnöki órákon, az osztályban kialakuló konfliktusok megbeszélése, vitakultúra elsajátítása.
- Szünetekben, szabadidőben kialakuló konfliktusok esetén az ügyeletes pedagógus feladata a problémamegoldás segítése.
- Magatartási, beilleszkedési gondokkal küzdő gyermekeinknél kiemelten foglalkoznak ezzel a témával fejlesztő pedagógusaink.

AZ EGYES TANSZAKOK ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Zeneművészeti ág

- A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.
- A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).
- A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.
- A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.
- A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek a megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- Az értékes zene megszerettetése. A növendékek zenei ízlésének megformálása.
- A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.
- Tehetséggondozás.
- A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.
- A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.

Képzőművészeti tárgy:

Készítse fel a tanulót:

- a látvány megfigyelésére, az értelmezésre, az analízisre
- a vizuális információk, közlemények megértésére

- a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra
- a tapasztalat, a képzelet, emlékezet utáni ábrázolásra
- a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismertetésre
- a kifejezési eljárások használata
- élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére
- a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására
- a vizuális önkifejezésre, alkotásra
- a kifejezési technikák, a tárgykultúra anyagainak ismertetése
- eszközhasználatra, anyagalakításra
- A baleset- és munkavédelmi előírások betartására
- tárgykészítésre, környezetformálásra
- a kézműves tevékenységek gyakorlására
- a tartalom és a forma összefüggéseinek felfedezésére
- a mindennapok, a természet szépségeinek, a művészetek, a műalkotás befogadására
- a műelemzési eljárások alkalmazására

Tegye lehetővé:

A néphagyomány, a népi kultúra élményszerű megismerését.

Alakítsa ki a tanulóknak:

- az esztétika iránti igényt, az esztétikai élményképességet
- az alkotó magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat

Fejlessze a teremtő képzeletet és az improvizációs készséget.

Táncművészet-néptánc szak

Alapfokú táncművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei:

Fejlessze:

- a gyerekek és fiatalok mozgáskultúráját
- testi-lelki állóképességét
- kapcsolatteremtő képességét

Neveljen:

- egészséges jó tartású, jó mozgású tanulókat
- a táncművészetet értő közönséget
- táncot szerető fiatalokat

Készítsen fel:

- A szakirányú továbbtanulásra.
- A néptánc tanszak általános fejlesztési követelményei:
- A néptánc tanszak célja, hogy a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődést elmélyítse a tanulóknak. A táncokon keresztül ismerjék meg hagyományainkat, a magyar nép táncait, a táncok lépésanyagát, jellegzetességeit, stílusát.

A néptánc oktatás fejlessze a tanulókat:

- Mozgáskultúráját, fizikai állóképességét,
- Ritmusérzékét, hallását, zenéhez való alkalmazkodását,

- Tér-, forma-, és stílusérzékét,
- Mozgásmemóriáját, koncentráló képességét,
- Improvizációs készségét,
- Ízlését, kritikai érzékét,
- A tánc komplexitásából adódóan a táncművészetek (zene,képzőművészet,színház) iránti érzékenységét,
- Vizuális memóriáját, a képzelőerejét.

Az alapfokú táncművészeti oktatásnak nem célja a hivatásos és versenytáncos képzés, de célja a tehetséges tanulók pályára irányítása, valamint az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra ösztönzése.

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének formái

A tanulmányi munka ellenőrzése:

- ***Év eleji és félévi felmérés: aktuális tudásszint felmérése, a továbbhaladáshoz szükséges tudásszint ellenőrzése. Ha nem előzi meg ismétlés, akkor csak a tájékozódást szolgálja. Ilyenkor nem osztályozunk.***
- ***Témazáró dolgozat:*** az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményét átfogó dolgozatot írnak. Terjedelme: 45 perc, esetenként 2x45 perc. Összefoglalás előzi meg. *A naplóba piros színnel írjuk a jegyet.*
- ***Tanév végi dolgozat:*** a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek. Több órás ismétlésnek kell megelőznie, előre be kell jelenteni. Az időpontot, a témaköröket a tanulókkal tudatni kell. *A naplóba piros színnel írjuk a jegyet.*
- ***Rövid írásbeli számonkérés:*** egy adott témában való tájékozottságot, az órára való felkészülést ellenőrzi. 15-20 perces, bármikor megírható, súlya a szóbeli felelettel egyenértékű. *A naplóba kék színnel írjuk a jegyet.*
- ***Szóbeli felelet:*** a tanulók szóbeli kifejezőkészségének fejlesztésével párhuzamosan tesznek tanúbizonyságot a követelmények elsajátításáról. *A naplóba kék színnel írjuk a jegyet.*

2020/2021-től felmenő rendszerben bevezetett új NAT tantárgyait a tantárgyi rendszer és heti óraszámait táblázat tartalmazza.

A tanulók tudásszintjének értékelése

- Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.
- Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is. A szóbeli feleltetés értékelésében részt vehetnek a tanulók.
- A témakörök végén témazáró dolgozatokat íratunk, amely lehet központi vagy a szaktanár által összeállított feladatlap.

Egy nap csak két témazárót írhatnak a tanulók.

- Az írásbeli dolgozatokat a pedagógusnak egy héten belül ki kell javítani, és az érdemjegyeket a diákokkal ismertetnie kell.
  - A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz ellenőrzésénél;
  - A nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrzik;
  - Az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
  - A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében minden tanuló legalább egyszer felel szóban:
  - ***Az ének-zene, a vizuális kultúra, az informatika, a technika, életvitel és gyakorlat tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,***
  - A többi tantárgy esetében egy-egy témakörön belül. (A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)
  - A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak – az előző értékelés óta.
  - Az integrációs oktatásban résztvevő tanulók tanulmányi munkájának értékelése negyedévente, szöveges értékeléssel történik

A szöveges értékelés az oktatási minisztérium által kidolgozott szöveges értékelés alapján történik.

A szöveges minősítést csak az első évfolyam félévekor és év végén valamint a második évfolyam félévekor alkalmazunk.

A tanulók szöveges minősítése a következő:

- KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
- JÓL TELJESÍTETT
- MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
- FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Az értékelő lapot a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány mellett kell kiadni.

- 2013/2014-es tanévtől a második –nyolcadik évfolyamon a pedagógus a tanulók teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben minden tantárgyból rendszeresen érdemjegyekkel értékeli, félévkor és a tanév végén osztályzattal minősíti. ***A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek, és a tanulóév közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.***
- Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
- A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.
- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi, és az esetleges elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

- A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény

Érdemjegy

0 – 30 %

elégtelen (1)

31 – 54 %

elégséges (2)

55 – 79 %

közepes (3)

80 – 89 %

jó (4)

90 – 100 %

jeles (5)

5	jeles	a tanuló a törzsanyagon túli ismereteket is elsajátította, és segítség nélkül tudja alkalmazni
4	jó	a tanuló a törzsanyagot elsajátította, és segítség nélkül tudja alkalmazni.
3	közepes	a tanuló a törzsanyagot elsajátította, és segítséggel tudja alkalmazni.
2	elégséges	a tanuló a törzsanyag lényegét elsajátította, és jelentős segítséggel tudja alkalmazni
1	elégtelen	a tanuló a törzsanyagot sem sajátította el, vagy segítséggel is nehezen tudja alkalmazni

A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményei és témakörei

Zeneművészeti ág:

Furulya

A tanuló

- legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően megszólaltatni,
- rendelkezék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrációképeséssel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya klasszikusan értelmezett hangterjedelmében f^1 -(f^3 -ig) g^3 -ig - in F,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait, többek között a t, r, d hangindításokat és ezek különböző kombinációit,
- ismerje az f^1 -(f^3) g^3 hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit,
- rendelkezék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- ismerje a furulya történetét, rokon hangszereit,
- ismerje a furulya szerepét különböző zenei korszakokban.

Képzőművészeti tárgy:

Festészet:

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a rajz-festés-mintázás alapelemeit,
- a vizuális gondolkodás formáit és nyelvezetét,
- a tervezéstől az alkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a plasztikai, rajzi, festészeti technikák alkalmazásának módjait,
- a sík és tér törvényszerűségeit a képzőművészet világában.

A tanuló legyen képes

- a látványt értelmezni,
- a kompozíciós ismereteket alkalmazni,

- síkban és térben alkotásokat létrehozni,
- a művészettörténet nagy korszakait ismertetni.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a vizuális nyelv kifejezőeszközeit,
- azok jel- és jelentésrendszerét,
- a sík- és térábrázolás szabályrendszerét,
- az ábrázoló geometria alapelemeit,
- a rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolás leggyakrabban használt eljárásait,
- a médiaművészet (film, videó, animáció) kifejezőeszközeit és azok jelrendszerének alapjait,
- a képi konvenciók, a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- az anatómia alapvető törvényszerűségeit, azok ábrázolási konvencióit,
- a művészettörténet nagy korszakait.
- A tanuló legyen képes
- a tanár által vagy önállóan kijelölt témák (korrektúra segítségével történő) feldolgozására,
- a művészeti alkotómunka különböző elemeinek egyidejű alkalmazására,
- sík- és térbeli művek létrehozására,
- konkrét és elvont képi és plasztikai gondolatok megjelenítésére,
- a látvány, illetve a képi megjelenítések elemző értelmezésére, sokrétű feldolgozására (tanári segítséggel),
- a nagy művészettörténeti korok eredményeit saját alkotó munkája során felhasználni.

Táncművészet-néptánc szak

A tanuló ismerje

- a tanult játékokat (min. 20) és népdalokat (min. 40),
- a tanult táncrendeket, s legalább kettőt magabiztosan improvizáljon, pl.:
- dél-dunántúli ugrós, kanásztánc (fiúk), karikázó (lányok),
- rábaközi dús, illetve körverbunk (fiúk),
- szatmári verbunk (fiúk), hajlikázó (lányok), lassú és friss csárdás,
- széki négyes, csárdás, sűrű és ritka tempó (fiúk),
- lőrincrévi páros táncok,
- sárközi ugrós és csárdás, karikázó (lányok), verbunk (fiúk),
- dél-alföldi páros ugrós és csárdás.

Legyen képes

- a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni,
- 2/4-es ritmusképletet visszatapsolni, dobogni,
- felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.

Folklórismeret

A tanuló ismerje

- a folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait,
- az egyes jeles napok időpontját,
- a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét,
- a hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait,
- a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat,

- a parasztság hiedelemvilágának főbb szereplőit, funkciójukat,
- a korévfolym szintjének megfelelő legfontosabb folklórkiadványokat (könyv, lemez) és intézményeket (múzeumok, gyűjtemények).

Legyen képes

- felidézni az egyes jelenségek konkrét megjelenését, a népszokások idejét és rítusrendjét,
- előadni népdalokat, rítusénekeket és szokásszövegeket.

A tanuló magatartása értékelésének és minősítésének formái

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a (példás (5), jó (4) változó (3) rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyezi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök, az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

4. Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás:

- Jó példát mutat társainak, öregbíti iskolánk hírnevét.
- Kezdeményező, vállalkozó kedv jellemzi.
- Az egyéni és közösségi érdekeket helyesen hangolja össze.
- Kötelesség- és felelősségtudata kifogástalan.
- Tisztelettudó szülei, tanárai, a felnőttek iránt.
- Feladatait időben, gondosan teljesíti.
- Képes helyes időbeosztásra (7-8.o.)
- Beszédkultúrája példás.
- Becsületesség, igazmondás, igazságszeretet, segítőkészség, türelem, az adott szó becsülete jellemzi.
- A házirend szabályait betartja.
- Rendszeret, környezetszépítés, környezet és természetvédelem, igényesség jellemzi.
- Udvarias, illemtudó, viselkedése az általános emberi normáknak megfelel.
- Ha hibázik, felismeri és képes önállóan javítani.
- Képes rá, hogy értékelje önmaga és mások viselkedését. Meg tudja fogalmazni a megsértett, illetve megtartott normákat.
- Munkaeszközeit gondosan használja, megbecsüli.
- A félév során nincs elmarasztalása.

Jó:

- Képes arra, hogy – tanári segítséggel – értékelje saját és társai magatartását az illemszabályok megsértése, illetve magatartása szempontjából.
- Ismeri az iskolai viselkedésre és más tevékenységekre vonatkozó szabályokat.
- Magatartása megfelel ezeknek a tanult szabályoknak.
- Ha viselkedésével mégis vétene a megismert illemszabályok ellen, észreveszi és önállóan javítani tudja.
- Egyes normák esetén még szükséges a tanár figyelmeztetése.
- Feladatot vállal nevelői, vagy társai kérésére.
- Az egyéni-közösségi érdekeket összehangolja.
- A házirend szabályait betartja.
- Eleget tesz iskolai kötelezettségeinek.

Változó:

- Ismeri az iskolai viselkedésre, az étkezésre, a közlekedésre, a jó megjelenésre vonatkozó illemszabályokat.
- Az iskolában és más tevékenységek végzése során rendszerint illemtudó a magatartása. Általában jó a megjelenése. Ha mégis vét az általános normák, szabályok ellen tanári figyelmeztetésre javításra törekszik.
- Ha az iskolában, az étkezés közben és más tevékenységek végzése során illetlenül viselkedik, a tanári figyelmeztetésre javításra törekszik.
- Ha az iskolában, az étkezés közben és más tevékenységek végzése során illetlenül viselkedik, a tanári figyelmeztetése javítani tudja normasértő magatartását. Más normák megsértése esetében úgy tudja javítani, ha a tanár megmondja, miben hibázott.
- Feladatait általában teljesíti.
- Előfordul, hogy a házirend szabályait megsérti.
- A felnőttekkel és társaival szembeni magatartása nem mindig felel meg az elfogadott normáknak.
- A feladatait tanári utasításra végzi el.
- Előfordul, hogy nem mond igazat.
- A félév során osztályfőnöki vagy több szaktanári figyelmeztetésben részesült.

Rossz:

- Önző magatartásával elutasítja a közösség érdekeit.
- Rendszertelenül és hiányosan végzi el a rábízott feladatokat.
- Ismer néhány elemi illemszabályt, de ezeket gyakran figyelmen kívül hagyja.
- A házirend szabályait gyakran megsérti.
- Negatív magatartásával rossz irányba befolyásolja társait.
- A felnőttekkel és társaival szemben udvariatlan, durva.
- Igazolatlan mulasztásai vannak.
- Környezetével szemben igénytelen, sőt még károsítja is azt.
- A saját érdekeinek védelmében a hazugságtól sem riad vissza.
- Megjelenése kifogásolt.
- Igazgatói elmarasztalásban is részesült.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanuló szorgalma értékelésének és minősítésének formái

A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyezi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás:

- Adottságainak, képességeinek megfelelően tanul.
- Önálló ismeretszerzésre alkalmas.
- Írásbeli munkája esztétikus, áttekinthető, igényes.
- A tantárgyi követelményeket teljesíti, és önként vállal feladatokat.
- Tanulmányi eredményét megtartja, javítja.
- Tájékozott, ismereteit folyamatosan bővíti, rendszeresen olvas.
- Kötelességeit maradéktalanul teljesíti.
- Az iskolai tanulmányi versenyeken részt vesz.
- A felnőttek, valamint társai körében, különféle helyzetekben közérthetően, összefüggően képes gondolatait kifejezni.

Jó:

- Adottságainak, képességeinek megfelelően tanul.
- Kis tanári segítséggel önálló munkára képes.
- A rábízott feladatokat elvégzi.
- Tanulmányi eredményét megtartja.
- Tanulmányi versenyeken részt vesz. Szívesen képviseli iskolánkat a területi versenyeken. Ezekre kitartóan készül.
- Munkaeszközeit megbecsüli.
- Írásbeli munkája áttekinthető, rendezett.
- A felnőttek, valamint társai körében – kis segítséggel – közérthetően képes gondolatait kifejezni.

Változó:

- Kötelezettségeinek nem mindig tesz eleget.
- Tanulmányi munkájában képességeinek, adottságainak nem mindig megfelelő módon tesz eleget, rendszertelen.
- Munkája során gyakran útmutatásra, segítségre szorul.
- Érdemjegyei változóak. Tantárgyi tanulmányi munkája kiegyensúlyozatlan.
- Írásbeli munkája gyakran igénytelen, rendezetlen, rendszertelen.
- Önálló munkára csak jelentős segítséggel képes.
- Szóbeli megnyilvánulásai összefüggéstelenek.
- Munkaeszközeinek megbecsülésére törekszik, de időnként figyelmeztetésre szorul.

Hanyag:

- Iskolai munkájában nagy hiányosságok tapasztalhatók, igénytelen.
- Feladatteljesítése hanyag, rendszertelen, otthoni feladatait gyakran nem teljesíti.
- Nem tesz erőfeszítéseket a bukás elkerülése érdekében.
- Önálló ismeretszerzésre nem képes.
- Írásbeli munkája igénytelen, rendezetlen.
- Munkaeszközeit nem becsüli, rongálja.
- Eredménytelenségét közömbösen elfogadja. Érdemtelen. Javításra nehezen készíthető.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyeik illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanulók jutalmazásának elvei és formái

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális, stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái

a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret.

b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén az *osztályfőnök javaslata alapján, tantestületi döntéssel az alábbiak alapján kaphatnak jutalmat:*

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.
- versenyeken, pályázatokon való eredményes részvétel
- az iskola érdekében végzett tevékenység
- kiemelkedő sporttevékenység

- c) Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen, illetve a ballagáson vehetnek át.
- d) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.
- e) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók (1-3. helyezés) igazgatói dicséretben részesülnek.
- g) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.
- h) A felső tagozaton osztályonként a legtöbb ötöst gyűjtő és az előző hónapoz képest a legtöbbet javító gyereket jutalomban részesítjük. (oklevél)
- i) Petőfi emléklakett: „Az iskola kiváló tanulója” címet az a tanuló kaphat, aki 8 éven keresztül kiemelkedő tanulmányi munkájával (átlag: 4,8-5), szorgalmával, magatartásával, a közösségért végzett tevékenységével és a tanulmányi versenyeken elért kimagasló teljesítményével kiérdemli azt. Adományozó: az iskola tantestülete. Adományozható: végzős tanulóknak. Díj: Petőfi emléklakett. Az átadás helye és ideje: ballagás.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A tanév végén a RISZ versenyek 1-3, a megyei versenyek 1-6. helyezetteit szüleikkel, felkészítő nevelőkkel együtt vendégül látjuk és jutalmazzuk.

A jutalmak formái:

- könyvjutalom,
- tárgyjutalom,
- oklevél.

A tanulókra vonatkozó fegyelmező intézkedések formái

Ha a tanuló a házirendet megszegi, fegyelmező intézkedésben vagy fegyelmi büntetésben részesíthető. A fegyelemsértés mértékétől függő intézkedések az alábbiak:

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének fegyelmi intézkedésben lehet részesíteni.

5. Az iskolai fegyelmező intézkedések formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- igazgatói figyelmeztetés
- igazgatói intés,

- írásbeli of figyelmeztetés:
  - osztályfőnöki figyelmeztetés – odaítéléséről az osztályfőnök dönt a fegyelmi vétségek (5x magatartási vétség, vagy 5x az ellenőrzőkönyv hiány, 2 szaktanári figyelmeztetés után a 3. helyett) alapján, de adható egyszeri vétségért, figyelembe véve annak nagyságát. Javaslatot tehet rá az osztályban tanító szaktanár is.
- írásbeli intés:
  - Osztályfőnöki intő 1 alkalommal adható egyszeri vétségért, figyelembe véve annak nagyságát és várható hatását, vagy ha a tanuló sorozatos kisebb fegyelemsértésekkel elérte a fokozatot.
  - Igazgatói intő.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás során, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető:

A fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás
- szigorú megrovás
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába,
- eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától
- kizárás az iskolából.

Tanköteles tanulóval szemben az „eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától” és a „kizárás az „iskolából” csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható.

Ekkor a szülő köteles új iskolát keresni a tanulónak. Ha a szülő kezdeményezésére tizenöt napon belül nem sikerül új iskolát keresni, a Kormányhivatal hét napon belül másik iskolát jelöl ki a tanuló számára.

Az „áthelyezés másik iskolába” fegyelmi büntetés akkor alkalmazható, ha az iskola igazgatója a másik iskola igazgatójával megállapodik a tanuló átvételéről.

A „meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, „megvonása” fegyelmi büntetés szociális kedvezményekre és juttatásokra nem vonatkozik.

Fegyelmi eljárás szabályai:

- a kötelezettségszegéstől számított három hónapon belül indítható (kivétel, ha büntető –vagy szabálysértési eljárás indult és az nem végződött felmentéssel),
- fegyelmi büntetés megállapításánál a tanuló életkorát és értelmi fejlettségét, az elkövetett cselekmény súlyát figyelembe kell venni.
- a fegyelmi határozatot a nevelőtestület hozza,
- be kell szerezni az iskolai diákönkormányzat véleményét,
- a fegyelmi eljárás megindításáról a tanulót, ha kiskorú, szülőjét is értesíteni kell, be kell vonni,
- ha a tanuló vitatja a terhére rótt kötelezettségszegést, vagy a tényállás tisztázása miatt indokolt, fegyelmi tárgyalást kell tartani.

Fegyelmi tárgyalás:

A fegyelmi tárgyalás lefolytatására legalább háromtagú fegyelmi bizottságot kell létrehozni a nevelőtestület tagjaiból.

A fegyelmi tárgyalás lefolytatására a 20/ 2012. EMMI rendelet 53-62.§ rendelkezéseit kell alkalmazni.

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, ha a tanulók az osztályban ugyanazt a nyelvet választják. Egyébként lehetőségük van 3. osztályban választani, hogy angol, vagy német nyelvet kívánjanak majd tanulni. (szülői nyilatkozat). Matematikát, történelem és magyar tantárgyakat a 24 fő és azt meghaladó létszámú osztályokban bontjuk. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására. Amennyiben az órakeret engedi, további csoportbontásokat tervezünk természetismeretből, biológiából, földrajzból.

Az otthoni napközis felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és készségfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- az első-harmadik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot,
- a negyedik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.
- A tanulók eredményes felkészülésének érdekében ***egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérést dolgozatot lehet íratni.***

A tanulók fizikai állapotának mérése

Az 5-8. évfolyamos tanulók állapotának felmérésére szolgáló NETFIT rendszer, vagyis a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt.

A rendszer lehetővé teszi a tanulók fejlődése során az alapvető fizikai tulajdonságok mérését.

Egységesen működtethető, egészségközpontú fittségmérési-értékelési rendszer. A NETFIT 4 fittségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét. A mérések eredményei tesztől függően két illetve három zónába kerülhetnek. Egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába.

A NETFIT szoftveres alkalmazása olyan személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés érdekében.

A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

A gyermek, a tanuló mulasztásával kapcsolatos szabályok

Ha a tanuló a tanórai foglalkozás kezdetére nem érkezik meg, a késést igazolnia kell a házirendben foglalt szabályok szerint. A késések idejét össze kell adni. Amennyiben ez az idő eléri a tanórai foglalkozás időtartamát, a késés egy igazolt vagy igazolatlan órának minősül. Az elkéső tanuló nem zárható ki a tanóráról, foglalkozásról.

A beteg tanuló az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja a nevelési-oktatási intézményt.

Ha a pedagógus megítélése szerint a tanuló beteg, gondoskodik a többi tanulótól való elkülönítéséről, és iskola a lehető legrövidebb időn belül értesíti a tanuló szüleit.

Orvosnak kell igazolnia azt, hogy a tanuló ismét egészséges és látogathatja a nevelési-oktatási intézményt, részt vehet a foglalkozásokon. Az igazolásnak tartalmaznia kell a betegség miatt bekövetkezett távollét pontos időtartamát is.

Ha a tanuló a tanítási óráról távol marad, mulasztását igazolnia kell.

A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha:

- a tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülő írásbeli kérelmére – a házirendben meghatározottak szerint engedélyt kapott a távolmaradásra,
- a tanuló beteg volt, és azt a házirendben meghatározottak szerint igazolja,
- a tanuló hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni.

Ha a tanuló távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan.

Az iskola köteles a szülőt értesíteni :

- a tanköteles tanuló első alkalommal történő igazolatlan mulasztásakor, valamit akkor is,
- ha a nem tanköteles kiskorú tanuló igazolatlan mulasztása a tíz órát eléri.

Az értesítésben fel kell hívni a szülő figyelmét az igazolatlan mulasztás következményeire.

Ha az iskola értesítése ellenére a tanuló ismételt igazolatlanul mulaszt, az iskola a **gyermekjóléti szolgálat közreműködését igénybe** véve megkeresi a tanuló szülőjét.

Ha a tanköteles tanuló **igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a tíz órát**, a nevelési-oktatási intézmény vezetője a mulasztásról tájékoztatja a tanuló szülőjét (a családi pótlék jogosultját), valamint a gyermekjóléti szolgálatot, továbbá gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő tanuló esetén a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot.

Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat az iskola bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a tanulót veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével, a tanulói tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos, a tanuló érdekeit szolgáló feladatokat.

Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a **harminc órát és egyéb foglalkozást**, a nevelési-oktatási intézmény vezetője a mulasztásról tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot, mely 2020.márc.1-től a rendőrség (A szabálysértési feljelentéseket a

rendőrségre kell küldeni.), valamint ismételten tájékoztatja a gyermekjóléti szolgálatot, továbbá gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő tanuló esetén a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot.

Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri **az ötven órát**, a **nevelési-oktatási intézmény** haladéktalanul

- kezdeményezi a családtámogatási ügyben eljáró hatóságnál az ellátás (iskoláztatási támogatás) megszüntetését. (Nyíregyházi Járási Hivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály Családtámogatási Osztály, 4400 Nyíregyháza, Széchenyi út 3.)
- értesíti a tanuló tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot (Kemecsei Járási Hivatal 4501 Kemecse, Szent István út 40) a 16. életévét el nem érő gyermek védelembe vételi eljárásának megindítása céljából, valamint az iskola családtámogatási ügyben eljáró hatóságnál megtett intézkedéseiről.

A családi pótlék szüneteltetésének felülvizsgálata a Gyámhatóság feladata.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje.

Az iskola 2023. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját az átdolgozott pedagógia program alapján.

Ezen pedagógiai program érvényességi ideje addig tart, amíg a törvényi változások az átdolgozást szükségessé nem teszik.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, és ha szükséges, módosítja.

A nevelőtestület minden tanév végén írásban értékeli a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

Különös tekintettel kell lenni az esélyegyenlőség, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos célok és feladatok megvalósulására, a kompetenciák fejlesztésének a megvalósulására.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközössége;

- az iskola fenntartója.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az intézmény igazgatója jóváhagyásával válik érvényessé.

A fenntartó egyetértésére akkor van szükség, ha a pedagógiai program érvénybe lépéséhez a fenntartóra többletköltség hárul.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. A pedagógiai program egy példánya az iskola nevelői szobájában van elhelyezve, ahol a szülők azt szabadon megtekinthetik.

A pedagógiai program az iskola honlapján is megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél is megtekinthető:

- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola igazgatójánál;
- az iskola igazgatóhelyettesénél;
- fenntartónál

A pedagógiai program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradékok

A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestülettel készítette el.

Kék, 2023. augusztus 31.

---

igazgató

Jóváhagyás:

A pedagógiai programot 2023. ....jóváhagyta:

---

fenntartó

MELLÉKLETEK

1.sz. melléklet:

LÁZÁR ERVIN PROGRAM

„A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya egyetértett azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége.

A Kormány fenti határozata alapján a Lázár Ervin Program szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

Intézményünk (*köznevelési intézmény megnevezése*) a kormányrendeletben foglaltak figyelembe vételével rész vesz a színházi, tánc- és cirkuszi előadásokon, komolyzenei hangversenyeken, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásán az egyes évfolyamok tekintetében a következők szerint:

1. évfolyam: Babelőadás bemutatása oktatási intézményekben
2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
3. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (kőszínház)
4. évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben
5. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (kőszínház)
6. évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyen (Fővárosi Nagycirkusz)
7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
8. évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten - (kőszínház)

Az általános iskolai tanulmányok ideje alatt egy alkalommal egy őshonos állatokat bemutató farmot is meglátogatnak a tanulók, ennek időpontjáról, módjáról az intézmény dönt a lehetőségek függvényében. Az 1., 2., 4. és 7. évfolyamos diákok részére szervezett programokat helyben, az iskola vagy a területileg illetékes tankerületi központ által biztosított, kijelölt helyszínen kell megvalósítani. Az intézmény a szülőket tájékoztatja a látogatások és utazások részleteiről, a szervezés során a „Kréta” rendszer LEP modulja kerül felhasználásra. Minden 10 tanuló után 1 fő kísérőt lehet számítani.

A programban való részvétel a Kisvárdai Tankerületi Központ szervezésében valósul meg.”

2.sz. melléklet

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:

- Helyi tanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára
- Helyi tanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára
- Helyi tanterv a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához

JAVÍTÓVIZSGA KÖVETELMÉNYE

5. osztály

MATEMATIKA

Számtan, algebra:

- Tudjanak önállóan írni, olvasni természetes számokat a milliós számkörben, ismerjék az alakiérték, helyiérték, tényleges érték fogalmát, s tudják ezeket feladatokban is alkalmazni.

- Készség szintjén tudják az írásbeli összeadás, kivonás, a kétjegyűvel való szorzás, osztás műveletét elvégezni a milliós számkörben.
- Tudják a 10-zel, 100-zal, 1000-rel való szorzást elvégezni, s azt műveletsorban, szöveges feladatban alkalmazni. (Tizedestörtek körében is.)
- Legyenek tisztában a negatív egész számokkal, tudják képezni egész számok ellentettjét
- Tudjanak egészeket összeadni, kivonni, természetes számmal szorozni – segítséggel, egyszerűbb esetekben.
- Ismerjék az abszolútérték fogalmát. Tudják pozitív és negatív egészek abszolútértékét képezni.
- Tudják az egészek nagysági viszonyait meghatározni, tudjanak egészeket nagyság szerint sorrendezni.
- Legyenek tisztában a törtekkel, ismerjék a számláló és a nevező jelentését.
- Tudjanak egyenlő számlálójú és egyenlő nevezőjű törteket összehasonlítani.
- Ismerjék fel az 1-nél nagyobb, 1-nél kisebb, 1-gyel egyenlő törteket.
- Tudjanak törteket, tizedestörteket egyszerűsíteni, bővíteni, illetve könnyen egyenlő nevezőjűvé alakítható (legfeljebb kétjegyű szám van a nevezőben) törteket összeadni, kivonni.
- Tudjanak (legfeljebb kétjegyű nevezőjű) pozitív törteket természetes számmal szorozni.
- Legyenek képesek konkrét mennyiségek törtrészeit meghatározni rajzzal, modellel, következtetéssel.
- Tudják a tizedestörtek pontos írását, olvasását, a helyiértékek pontos használatát legfeljebb ezredek tartalmazó tizedestörtekben.
- Tudjanak tizedestörteket ábrázolni alkalmasan beosztott számegyenesen, arról számokat leolvasni.
- Tudjanak tizedestörteket összeadni, kivonni, természetes számmal szorozni, osztani.
- Tudják a számok kerekített értékeit meghatározni természetes számok és tizedestörtek esetében is.

Ismerjék a kerekítés szabályát.

- Ismerjék a helyes műveleti sorrendet, tudják a zárójeleket helyesen alkalmazni a műveletsorban.
- Legyenek képesek egyszerű szöveges feladatokat értelmezni, a megoldási tervüket felírni, megoldani.

Összefüggések, függvények, sorozatok:

- Helyesen használják a $<$, $>$, $\leq$, $\geq$, $=$ jeleket.
- Ismerjék a Descartes féle derékszögű koordináta-rendszert, tudjanak benne pontokat ábrázolni, tudják pontok koordinátáit leolvasni.
- Tudják táblázatok hiányzó adatait pótolni – adott szabály alapján.
- Tudják egyszerű számtani sorozatok elemeit pótolni a szabály ismeretében.

Geometria, mérés:

- Ismerjék a hosszúság, a tömeg, az idő, az úrtartalom mérését szabvány mértékegységekkel, tudjanak mennyiségeket összehasonlítani.
- Tudjanak adott szakaszt másolni, adott távolságot félegyenesre felmérni.
- Ismerjék a felezőmerőleges fogalmát.
- Tudják a téglalap (négyzet) kerületét és területét kiszámítani konkrét esetekben.

- Tudják a téglatest (kocka) felszínét és térfogatát kiszámítani konkrét esetekben.
- Tudjanak kört rajzolni körzővel.
- Ismerjék fel az egyenesek párhuzamosságát, merőlegességét.
- Tudjanak szögmérővel szöveget mérni.
- Ismerjék fel a szögfajtákat.

Valószínűség, statisztika:

- Ismerjék fel konkrét feladatok kapcsán a biztos, a lehetetlen és a lehetséges eseményeket.

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

A továbbhaladás feltételei:

- ismerje az ember alapvető szükségleteit, tudja a természetes és a technikai környezet fogalmát, jellemzőit, - tudja megfogalmazni, mi lakás funkciója,
  - tudja melyek hagyományos és melyek a modern építőanyagok,
- ismerje a környezet lakásra gyakorolt hatásait,
  - tudja, melyek a ruházati alapanyagok, azokat hogyan csoportosíthatjuk,
- ismerje az ételkészítési eljárásokat,
  - tudja mik a növényápolás alapjai,
- ismerje az információ technikai eszközeit

Vizuális kultúra

A továbbhaladás feltételei:

- a tanuló továbbhaladását a vizuális képességek optimális színvonalától való elmaradás nem akadályozhatja meg,
- a tanuló legyen képes érzelmeit, élményeit, gondolatait vizuális eszközökkel kifejezni,
- ismerje az őskor és az ókor fő stílusjegyeit,
- a látványt legyen képes lerajzolni, tudja a jelenség egyes tulajdonságait kiemelni,
- emlékezet, képzelet alapján is legyen képes egyszerű látványt, kitalált tárgyat lerajzolni,

TERMÉSZETISMERET

- Halmazállapot-változások a mindennapi életben példák felsorolásával.
- A hőtágulás jelentőségére a gyakorlatban egy példa megnevezése.
- A hőterjedés felismerése a gyakorlatban a felsorolt példákból kiválasztva.
- Az időjárást alakító tényezők felsorolása.
- A víz és a szél felszínalakító hatására egy-egy példát megnevezni.
- A gyakoribb térképjelek ismerete, elemi térképhasználát.
- Hazánk jellegzetes tájainak és fontosabb vizeinek felismerése és megnevezése a térképen.
- A minimális topográfiai fogalmak ismerete és felismerése a térképen.
- A megismert növények és állatok felismerése és megnevezése legalább 50%-ban.
- A megismert állatok jelentősége az ember életében, egy példát ismertetve.
- Az ember szerepének ismertetése egy példán keresztül a környezetének alakításában.
- A környezetbarát növénytermesztés és állattenyésztés főbb ismérvei.

- Az állattartás főbb egészségügyi, etikai követelményei.
- Ismerje a belső szervek elhelyezkedését az emberi testben. Tudja megnevezni a szervrendszerekhez tartozó szerveket legalább 50%-ban.
- Ismerje a leggyakoribb betegségeket és megelőzésüket legalább 50%-ban.

TÖRTÉNELEM

Magasabb évfolyamra lépés feltételei:

- **Ismeretszerzés, tanulás:**

A tanuló:

- Tudjon egy-két kérdésre válaszolni az elhangzott történelmi elbeszélésből, tanári magyarázatból;
- Tudjon az életkorának megfelelő történelmi szöveget értelmesen olvasni;
- Egy-egy történelem tankönyvi részegységben tanári irányítással találja meg a legfontosabb gondolatokat, saját szavaival tudja elmondani az olvasott szöveg tartalmát;
- Tanári segítséggel tudja elmondani, mit ábrázol a történelmi kép;
- Tudja használni a különböző léptékű történelmi atlaszokat, segédkönyveket és lexikonokat;
- Tudjon 5-10 mondatos fogalmazást készíteni valamely történelmi-társadalmi témáról;
- Legyen képes türelmesen meghallgatni tanulótársai véleményét, és legyen képes figyelembe venni azt saját véleménye kialakításakor.

- **Kritikai gondolkodás:**

A tanuló:

- Egy-egy történelmi egységben találja meg a legfontosabb gondolatokat tanári segítséggel;
- Legyen képes megkülönböztetni a feltételezést az igaz történettől;
- Tudjon kérdést megfogalmazni a tankönyvi anyag részegységéhez, történelmi eseményhez;
- Legyen képes felismerni és a változásokat nyomon követni egy-egy történelmi jelenség kapcsán;
- Legyen képes megfogalmazni véleményét társadalmi, történelmi eseményekről.

– **Kommunikáció:**

A tanuló:

- Tudja tanári segítséggel elmondani a tankönyvi anyag egy-egy részegységét;
- Tudja egyszerűen ismertetni a leíró szövegek tartalmát;
- Tudja saját véleményét érthetően megfogalmazni;
- Tudjon kérdést feltenni a tankönyvi anyag részegységéről, történelmi eseményről.

- **Tájékozódás a térben és az időben:**

A tanuló:

- Tudja megmutatni a történelmi atlaszban és a fal térképen az ókori Kelet államait, Görögországot, a Római Birodalmat és a Kárpát-medencét;
- Tudja megmutatni a térképen a magyarok vándorlásainak fő állomásait, az Árpád-házi királyainkkal kapcsolatos helyeket;

- Tudja alkalmazni az idő tagolására szolgáló kifejezéseket: perc, óra, nap, hét, hó, év, évtized, évszázad, emberöltő;
- Legyen képes egyszerű kronológiai számítások elvégzésére;
- Tudja a megadott történelmi eseményeket időrendbe állítani;
- Tudja, hogy a tanult események közül melyik történet korábban, melyik később;
- Tudja megkülönböztetni az őskor az ókor és a tanult középkor eseményeit;
- Ismerje a kiemelt események időpontjait.

ANGOL

Hallott szöveg értése

A tanuló:

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

Beszédkésztség

A tanuló:

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz, kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér.

Olvasott szöveg értése

A tanuló:

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.

Íráskésztség

A tanuló:

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz

NÉMET

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

1. ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- 1 ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- 2 ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

Beszédkésztség

A tanuló

- 3 ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
- 4 tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz, kérdéseket tesz fel;
- 5 megértési probléma esetén segítséget kér.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- 6 ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;

- 7 ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál;
8 ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

Íráskészség

A tanuló

- 9 ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír;
10 egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.

TESTNEVELÉS

5. évfolyam:

Rendgyakorlatok

- Ismerjék az alapvető vezényszavakat, szakkifejezéseket.
- Lássák be a szervezettség és a fegyelmezettség előnyeit.

Előkészítés, alapozás és prevenció

- Ismerjék a gimnasztikai alapformákat.
- Tudjanak bemutatni kötetlen formában 5-6 gimnasztikai gyakorlatot.

Atlétikai jellegű feladatmegoldások

- Ismerjék az atlétikában használatos alapvető szakkifejezéseket.
- Legyenek képesek futni 3-4 percig (leány - fiú).
- Értjenek el helyből távolugrásban 110 cm-t,
- kislabdahajításban 14-15 m-t (leány - fiú),
- Magasugrásban 85-90 cm-t (leány - fiú).

Torna jellegű feladatmegoldások

- Ismerjék a tornában használatos alapvető szakkifejezéseket.
- Tegyen egy-két fogásnyi kísérletet mászásban.
- Tegyen kísérletet a talajtorna elemeinek végrehajtására.
- Tegyen kísérletet a svédsekreány meghatározott formában történő átugrására

Testnevelési és sportjátékok

Sajátítsák el a következő alaptechnikai elemeket:

- labdavezetés haladással,
- labdaátvétel - átadás,
- a labda célba juttatása,
- támadó - védőszerepek felismerése.

Szabadidős sport tevékenységek

- Rendszeresen végezzenek sport jellegű mozgásos tevékenységet a szabadban.

Önvédelmi sportok, küzdő játékok

- Értsék a küzdősportok lényegét.
- Ismerjék az önvédelmi módokat.

Úszás

- Tudjanak 25 métert a választott úszásnemben leúszni.

Magyar nyelv 5.

Magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló:

- alkalmazza helyesen a kommunikáció tényezőit,

- figyeljen a másik ember beszédének gondolati, értelmi tartalmára,
- legyen képes együttműködni a partnerekkel, figyelni rájuk,
- legyen képes érthető és hatékony közlésre változatos kommunikációs helyzetekben,
- figyeljen a másik ember beszédének gondolati, értelmi tartalmára.
- legyen képes az alapvető helyesírási szabályok készségszintű alkalmazására,
- írása legyen olvasható, rendezett a tanulási képességeknek megfelelő,
- legyen képes a jártasság szintjén a tanult leíró magyar nyelvtani ismeretek birtokában helyesen másolni, korosztályának megfelelő szöveget tollbamondás után helyesen leírni,
- alkalmazza helyesen a tanult nyelvtani, helyesírási, nyelvhelyességi ismereteket a fogalmazásokban, írásbeli szövegekben.
- ismerje fel és nevezze meg a beszédhangok két fajtáját,
- tudjon különbséget tenni beszédhang és betű között,
- ismerje a beszédhangok két nagy csoportjának jellemzőit,
- ismerje fel és nevezze meg a hangrend törvényét, az összeolvadást, az írásban jelölt teljes hasonulásokat,
- ismerje fel, nevezze meg a szó hangalakjának és jelentésének alábbi viszonyait – gyakorolt példaszavakon - :
  - egyjelentésű,
  - többjelentésű,
  - azonos alakú,
  - rokon értelmű szók
- ismerje fel az egyszerű és az összetett szók tanult elemeit: szótő, a mód- és időjelek,
- tudjon 10 szólást és/vagy közmondást a tanórákon elhangzottakból.

Magyar irodalom 5.

Magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló:

- tudjon különböző szöveget olvasni az életkornak megfelelő tempóban némán és hangosan,
- tudjon ismert tartalmú szöveget értelmező hangos olvasással olvasni,
- tudjon rövidebb szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegeket önállóan olvasni,
- ismerkedjen a szövegértési technikák alapjaival,
- szövegben kifejtett információk visszakeresése,
- a ki nem fejtett tartalmak kikövetkeztetése,
- a fontosabb gondolatok kiemelése és összefoglalása,
- a szó szerinti jelentésen túli lehetséges jelentések létezésének megtapasztalása,
- tudjon rövidebb műveket önállóan elolvasni házi olvasmányként, a cselekményt felidézni, a szereplők cselekedeteit, jellemét megérteni,
- tudjon megfogalmazni néhány mondatos véleményt szóban és írásban az olvasott szövegek szereplőinek cselekedeteiről.
- tudjon rövidebb szöveget alkotni különböző szövegtípusokban, az alábbi műfajokban:
  - rövid leírás
  - kisebb elbeszélés
- tudja személyes és olvasmányélményeit megfogalmazni röviden leírás, elbeszélés műfajában,
- tapasztalja meg a különböző információhordozók működését, használatát,
- érzékelje a tetőpontok, fordulópontok és kitérők szerepét, fontosságát,
- tudja néhány mondatban véleményét megfogalmazni az élmények és olvasmányok hatásáról,

- tudja felismerni a jó és rossz, az igazság és az igazságosság fogalmait – az ítélkezést, mint cselekedetet a különféle szövegekben és műalkotásokban,
- képes Arany János *Családi kör* című művének elemző bemutatására (memoriter is);
- Petőfi Sándor: *Az Alföld* (elemzés és memoriter is).
- a szóképek, alakzatok felismerése
- a népmese és a műmese fogalmának ismerete
- Petőfi Sándor: János vitéz (memoriter I. rész)

6. osztály

MATEMATIKA

Számтан, algebra:

- Legyenek tisztában a racionális számok fogalmával, tudjanak felsorolni különböző alakú (egész, tört, tizedestört) racionális számokat, tudják ezeket kiválasztani adott számhalmazokból.
- Tudják a műveletek eredményeit megbecsülni.
- Tudjanak összeadást, kivonást elvégezni az egészek, a törtek és a tizedestörtek körében.
- Tudjanak tizedestörteket kerekíteni (ezredtől – százezerig).
- Tudjanak törtet egészszel, törttel szorozni, osztani, illetve tizedestörtet egészszel, tizedestörttel szorozni, osztani.

(A pozitív racionális számok esetében.)

- Ismerjék a reciprok fogalmát.
- Tudják konkrét mennyiség konkrét százalékat (századrészét) meghatározni.
- Ismerjék a műveleti tulajdonságokat és a helyes műveleti sorrendet.
- Tudjanak egészeket és tizedestörteket 10-zel, 100-zal, 1000-rel szorozni, osztani.
- Ismerjék és tudják kiszámítani természetes számok konkrét hatványait.
- Ismerjék az osztó és a többszörös fogalmakat.
- Ismerjék és egyszerű feladatokban tudják alkalmazni a 2-vel, 5-tel, 10-zel, 100-zal való oszthatósági szabályokat.
- Tudjanak értelmezni, elemezni, megoldani legfeljebb két művelettel leírható szöveges feladatot.
- Legyenek képesek elsőfokú, egyismeretlenes egyenletet megoldani szabadon választott módon.

Összefüggések, függvények, sorozatok:

- Tudjanak pontokat (egész, tört, tizedestört koordinátákkal is) ábrázolni koordináta-rendszerben, adott pontok koordinátáit leolvasni.
- Ismerjék fel mennyiségek között az egyenes és a fordított arányosságot.
- Adott szabályok alapján tudják egyszerűbb sorozatok elemeit pótolni.

Geometria, mérés:

- Helyesen használják a pont, az egyenes, a sík és a tér alapfogalmakat.
- Ismerjék és helyesen használják a síkidomokkal és a testekkel kapcsolatos fogalmakat. (Csúcs, lap, él, oldal, kör, körív stb.)
- Tudjanak szöget mérni másolni. Ismerjék a szögfajtákat.
- Tudjanak párhuzamos és merőleges egyeneseket rajzolni.
- Tudják szakasz felezőmerőlegesét megszerkeszteni.

- Tudjanak háromszöget, téglalapot, négyzetet szerkeszteni az oldalak ismeretében.
- Tudják sokszögek kerületét, téglalap kerületét, területét, téglatest felszínét, térfogatát meghatározni.
- Ismerjék a tengelyes tükrözés fogalmát.
- Tudjanak pontot, szakaszt, tengelyesen tükrözni.
- Tudják és helyesen használják a tanult mértékegységeket, tudják azok átváltását.

Valószínűségszámítás, statisztika:

- Konkrét feladatok kapcsán ismerjék fel a biztos és a lehetetlen eseményeket.
- Tudják néhány szám számtani átlagát meghatározni.

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

A továbbhaladás feltételei:

- tudja mit jelent: növekvő emberi szükségletek, mi a fogyasztói társadalom fogalma, - ismerje és elemezze a lakás tervrajzait, - a lakás beosztásának fontos szempontjait a berendezése, a helyiségek funkcióit

- tudja a szobai dísznövények ápolásához fontos kritériumokat
- melyek a konyha és ételhygiénia fontos szempontjai, a konyha funkciója, balesetveszély
- Tudja az információátadás történetét, lényegét, mi az információs csatorna,

VIZUÁLIS KULTÚRA

A továbbhaladás feltételei:

- a tanuló továbbhaladását a vizuális képességek optimális színvonalától való elmaradás nem akadályozhatja meg,
- legyen saját, személyes képi kifejezőmódja,
- - hangulatot, érzelmeket legyen képes kifejezni,
- - tudja értelemszerűen alkalmazni a megismert ábrázolási módokat,
- - értse a funkció szerepének fontosságát

TERMÉSZETISMERET

- Folyamatos megfigyelés, vizsgálódás képessége, az anyagok tulajdonságainak összehasonlítására való képesség egyszerű esetekben.
- Alapfogalmak helyes használata a tapasztalatok értékeléséhez, alapmérések gyakorlati alkalmazása, a mértékegységek pontos használata egyszerű esetekben.
- Alapfokú tájékozódás a térben, térképen, földgömbön egyszerű feladatok során.
- Ismerje a testek fizikai tulajdonságait, kölcsönhatásait.

- Elemi tájékozódás a térképen és a földgömbön. A topográfiai követelmények minimumának teljesítése.
- A Föld mozgásai és következményei; a napi és az évi időszámítás elemi ismerete és gyakorlati felhasználása.
- Az éghajlatot kialakító és módosító tényezők ismerete alapfokon.
- Hazánk jellegzetes tájainak és fontosabb vizeinek megnevezése és felismerése a térképen.
- A szűkebb lakókörnyezet természeti és társadalmi jellemzőiből néhány konkrétum.
- Ismerje és tudja megnevezni az erdő, víz-és vízpart, füves területek tanult növényeit és állatait legalább 50%-ban.
- Legyen tisztában az egészséges életmóddal, ismerje az egészséget veszélyeztető tényezőket.
- Legyen tisztában az emberi kapcsolatok fontosságával legyen megfelelő önismerete.
- Tudjon példát mondani az ember környezetkárosító tevékenységére.

TÖRTÉNELEM

- **Ismeretszerzés, tanulás:**

A tanuló:

- Tudjon egy-két kérdésre válaszolni az elhangzott történelmi elbeszélésből, tanári magyarázatból,
  - Tudjon az életkorának megfelelő történelmi szöveget értelmesen olvasni,
  - Egy-egy történelem tankönyvi részegységben önállóan találja meg a legfontosabb gondolatokat, saját szavaival tudja elmondani az olvasott szöveg tartalmát,
  - Önállóan tudja elmondani, mit ábrázol a történelmi kép,
  - Tudja használni a különböző léptékű történelmi atlaszokat,
  - Legyen képes adott témához információkat gyűjteni az iskolai vagy más könyvtárakban,
  - Tudjon megkeresni kislexikonban, fogalomtárban, tankönyvi függelékben egy-egy történelmi fogalmat,
  - Tudjon 10-15 mondatos fogalmazást készíteni valamely történelmi-társadalmi témáról,
  - Tudjon tanári segítséggel vázlatot készíteni egy-egy tankönyvi anyagegységhez,
  - Tudja, kik voltak a korszak kiemelkedő magyar személyiségei,
  - Legyen képes türelmesen meghallgatni tanulótársai véleményét, és legyen képes figyelembe venni azt saját véleménye kialakításakor.

- **Kritikai gondolkodás:**

A tanuló:

- Önállóan találja meg és húzza alá egy-egy tankönyvi anyagegység legfontosabb 3-4 gondolatát,
- Legyen képes megkülönböztetni a feltételezést az igaz történettől,
- Tudjon kérdést megfogalmazni a tankönyvi anyag részegységéhez, történelmi eseményhez,
- Legyen képes megfogalmazni véleményét társadalmi, történelmi eseményekről,
- Legyen képes megfogalmazni véleményét történelmi személyekről,

- Nevelői irányítással tudja megmagyarázni a különböző társadalmi-történelmi események, jelenségek okait, következményeit.

- ***Kommunikáció:***

A tanuló:

- Tudja önállóan elmondani a tankönyvi anyag egy-egy részegységét,
- Tudjon az életkorának megfelelő történelmi szöveget értelmesen olvasni,
- Tudja egyszerűen ismertetni a leíró szövegek tartalmát,
- Tudja saját véleményét érthetően megfogalmazni,
- Tudjon kérdést feltenni a tankönyvi anyag részegységéről, történelmi eseményről.

- ***Tájékozódás a térben és az időben:***

A tanuló:

- Tudja megmutatni a történelmi atlaszban és a falitérképen a kerettantervben felsorolt történelmi helynevek felét,
- Tudja megbecsülni a térkép segítségével a középkori európai államok egymáshoz és a Kárpát-medencéhez viszonyított helyzetét,
- Tudja megmutatni a térképen a három részre szakadt Magyarország részeit, központjait,
- Tudja megmutatni a térképen a legfontosabb magyar végvárat,
- Tudjon eseményt kapcsolni a magyar történelmi helynevek feléhez,
- Ismerje a középkor korszakainak nevét,
- Tudja a magyar történelem korszakainak elnevezését,
- Tudja a megadott történelmi eseményeket időrendbe állítani,
- Tudja, a különböző területeken végbement eseményeket időrendbe állítani,
- Tudja az évszámokat századokba sorolni.

ANGOL

Beszédértési készség:

- A tanuló ismerje fel a számára fontos részleteket néhány mondatos egyszerű közlésben, képes legyen a meg nem értett szavakat, kifejezéseket átugorva a lényeges információt kiszűrni.
- Tudjon reagálni (szóban, írásban, vagy cselekvést végrehajtva) rövid, három - négy mondatos közlésre.
- Legyen képes megoldani a hallás utáni szövegértéshez kapcsolódó feladatok, ismerkedjen meg és sajátítsa el a feladatok megoldásához szükséges stratégiákat (igaz/hamis állítások, táblázatok kitöltése, stb.).

Beszédkésztség:

- A tanuló beszédében minél jobban közelítse meg az angol nyelv hangjainak képzését.
- A cél nem a nyelv anyanyelvi beszélőinek kiejtésének imitálása, hanem helyes hangok képzése és ezáltal érthető közlések átadása.
- Tudjon néhány szóval, rövid mondatokban reagálni hallott vagy látott jelenségekre, információra.
  - Tudjon kérdéseket feltenni a tanult anyaggal, vagy érdeklődési köréhez kapcsolódó ismeretekkel kapcsolatban.

- Ha nehézségei vannak a megértéssel, tudjon angolul segítséget, ismétlést kérni.
- Tudjon képekről röviden beszélni (jellemezni emberek ruházatát, külső megjelenését).

Olvasásértési készség:

- A szöveg alaposabb, önállóbb megértése céljából fejlessze tovább és sajátítsa el a néma olvasás készségét.
- Legyen képes új szövegkörnyezetben is felismerni az ismert nyelvi elemeket, képes legyen egyszerű információt kiszűrni a szövegből.
- Értsen meg egyszerű, rövid szövegeket (pld. képeslap, hirdetés, stb.) és képes legyen reagálni rájuk.

Írásbeli készség:

- A tanuló tudjon egyszerű mondatokat logikai kötőelemekkel egymásba fűzni.
- Tudjon először minta alapján egyszerű szöveget írni.
- Tudjon egyszerű eseménysort önállóan leírni.
- Tudjon képeslapot megírni és megcímezni.

NÉMET

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

Beszéd-készség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- jórészt tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

Íráskészség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;

- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz.

Magyar irodalom 6.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- tudjon véleményt megfogalmazni néhány mondatban szóban és írásban az olvasott szöveg szereplőinek cselekedeteiről, nézeteiről, a szövegekben megjelenő emberi helyzetekről.
- tudja gondolatait, véleményét, érzelmeit, képzeteit kifejezni különböző nézőpontokból rövidebb fogalmazások formájában, kreativitással, különböző műfajokban (szövegek átírása, történet folytatása, olvasott művekhez különböző befejezések készítése).
- tudjon leírást, elbeszélést, jellemzést készíteni
- ismerjen fel néhány fontosabb költői képet és alakzatot, tapasztalja meg azok szerepét, hangulati hatását,
- értse a versszak és a nagyobb szerkezeti egységek viszonyát,
- tudja azonosítani az idő és a tér egyértelműen megjelölt mozzanatait,
- tudja azonosítani a szereplők külső és belső jellemzőit,
- tudja jellemezni Toldi Miklóst, az Egri csillagok egy hőst
- Fel tud sorolni három-négy művet Petőfitől és Aranytól, képes egyszerűbb összehasonlítást megfogalmazni János vitéz és Toldi Miklós alakjáról.
- Képes értelmezni *A walesi bárdok*ban rejlő üzenetet, és meg tudja világítani 5–6 mondatban az *Egri csillagok* történelmi háttérét.
- A ballada és jellemzőinek ismerete (Memoriter: Arany: A walesi bárdok)
- Toldi: elemzi a tér- és időviszonyokat; ismeri a cselekményt; jellemzi a szereplőket és minősíti kapcsolataikat a *Toldi* részletes feldolgozása során
- Memoriterek a Toldiból (Előhang; 1. ének 1-2. vsz; álom-allegória)

Magyar nyelv 6.

Magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló:

- meg tudjon nyilatkozni a beszédhelyzethez, a nyelvi illemhez alkalmazkodó módon,
- a kommunikáció iskolai és gyakorlati helyzeteiben,
- használja helyesen a kommunikáció nyelvi és nem nyelvi eszközeit a kommunikációs gyakorlatokban,
- alkalmazza helyesen a beszédtempót, a hangmagasságot, a hangerőt és a hanglejtést,
- tudja megfogalmazni és megvédeni saját véleményét.
- olvassa önállóan a rövidebb szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegeket értelmező hangos olvasással,
- lássa meg és emelje ki ezekből a leglényegesebb gondolatokat,
- foglalja össze e lényeges gondolatokat,
- tudjon néhány mondatos véleményt fogalmazni az olvasott szövegek szereplőinek cselekedeteiről, az ott található emberi helyzetekről.
- írása legyen jól olvasható,
- írásképe rendezett,
- legyen képes az összefoglalás megértésére,
- ismerje és használja a gyermekeknek szóló ismeretterjesztő műveket, lexikonokat, szótárakat.

- ismerje fel és nevezze meg a tanult szófajok közül az alábbiakat: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, névmás, igenév
- személynevek, állatnevek, címek helyesírásának ismerete és alkalmazása

TESTNEVELÉS

Rendgyakorlatok

- Értsék a rendgyakorlatok végzésének jelentőségét.
- Tudják követni a vezényszavakat.

Előkészítés és prevenció

- Ismerjék a gimnasztika legalapvetőbb szakkifejezéseit és vezényszavait.
- Tudjanak kötetlen formában bemutatni 8-10 gimnasztikai gyakorlatot.

Atlétikai jellegű feladatmegoldások

- Ismerjék az indítás mozgáselemeit.
- Legyenek képesek futni 4-5 percig (leány - fiú).
- Értjenek el helyből távolugrásban 120 cm-t.
- Kislabdahajításban 16-18 m-t (leány - fiú).
- Magasugrásban 90-95 cm-t (leány-fiú).
- Távolugrásban 150 cm-t (leány-fiú).

Torna jellegű feladatmegoldások:

- Ismerjék támasz-, és függéshelyzetekben a tanult gyakorlatelemek helyes technikai végrehajtását.
- Vállalják el a támaszugrást tanári segítségadás mellett.

Testnevelési és sportjátékok

- Jártasságszinten sajátítsák el a következő elemeket:
- labdavezetés,
- labdaátvétel – átadás,
- a labda célba juttatása,
- védőmozgás,
- aktívan vegyenek részt a tanult sportjátékban.

Szabadidős sport tevékenységek

- Rendszeresen végezzenek sport jellegű mozgásos tevékenységet a szabadban.

Önvédelmi sportok, küzdőjátékok

- Szerezzenek alapvető ismereteket a küzdősportokról,
- Sajátítsanak el önvédelmi fogásokat.

Úszás

- Tudjanak 100 métert a választott úszásnemben leúszni.

7. osztály

MATEMATIKA

A továbbhaladás feltételei

Számтан, algebra:

- Tudják a négy alapműveletet elvégezni, kis abszolútértékű egészek, törtek, tizedestörtek körében.
- Tudjanak törtrészt illetve törtészből egészet kiszámítani.
- Tudják 10-nél nagyobb számok normálalakját képezni.
- Ismerjék a műveletek sorrendjét, helyesen használják a zárójelet.
- Tudjanak egyszerű egyenes és fordított arányossági, illetve százalékszámítási feladatokat megoldani.
- Tudják a természetes számok osztóit, többszöröseit, két vagy több természetes szám közös osztóját közös többszörösét meghatározni.
- Ismerjék, és helyesen használják a terminológiát (együttható, változó, hatvány stb.).
- Tudjanak egynemű egyváltozós - a változó az első hatványon szerepel - algebrai kifejezéseket összevonni.
- Tudják egyszerű algebrai kifejezések helyettesítési értékeit meghatározni.
- Tudják felírni azonos tényezőkből álló szorzat hatványalakját, illetve tudják a hatványt szorzatokban felírni.
- Tudjanak egyszerű egyismeretlenes, elsőfokú egyenleteket megoldani.
- Tudjanak egyszerű szöveges feladatot megoldani egyenlettel.

Összefüggések, sorozatok:

- Ismerjék az egyenes arányosság egyenletét ($y = ax$).
- Tudjanak lineáris függvényt ($y = ax + b$, illetve $y = ax$ alakúakat) koordináta-rendszerben ábrázolni értéktáblázattal.
- Tudjanak lineáris függvény grafikonjáról értékeket leolvasni.
- Ismerjék a számtani sorozat fogalmát, tudják a sorozatot folytatni, illetve elemeiből a szabályt felismerni.

Geometria:

- Ismerjék a körrel kapcsolatos fogalmakat, tudják azokat ábrán megmutatni.
- Tudjanak szöveget másolni, mérni, felezni (szerkesztéssel).
- Tudják háromszög területét kiszámítani mért vagy adott adatokból.
- Tudják a háromszög és a konvex négyszög belső szögeinek összegét meghatározni.
- Ismerjék az egyenes hasáb tulajdonságait, ismerjék fel a háromszög- és a négyszögalapú hasáb testhálóját.
- Tudják speciális hasábok (téglatest, kocka) felszínét és térfogatát meghatározni.
- Ismerjék a középpontos tükrözés fogalmát, ismerjék fel a középpontosan szimmetrikus alakzatokat.
- Tudják adott pont, szakasz középpontos tükörképét megszerkeszteni.
- Ismerjék a paralelogramma, a trapéz és a deltoid tulajdonságait.

Valószínűség, statisztika:

- Tudják meghatározni adott esemény előfordulásának gyakoriságát, ebből tudjanak következtetni a relatív gyakoriságra (egyszerű esetekben).
- Tudjanak készíteni egyszerű grafikonokat, tudjanak grafikonról értékeket leolvasni.

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

A továbbhaladás feltételei:

- ismerje, melyek a korszerű konyha eszközei, - tudja a környezetbarát kertművelés jellemzőit, lényegét,

- tudja a fémek anyagok általános jellemzését és csoportosítását,
- tudja a műanyagok jellemzését és alkalmazásukat,
- ismerje a megújuló energiákat és alkalmazásukat, előnyüket, hátrányukat,
- tudja, milyen kapcsolat van a fogyasztás és termelés között, fogalmak: túltermelés, áruhiány, egyensúly
- ismerje a hulladékok csoportosítását, keletkezésük szerint, tudja mit jelent a szelektív hulladékgyűjtés

VIZUÁLIS KULTÚRA

A továbbhaladás feltételei:

- a tanuló továbbhaladását a vizuális képességek optimális színvonalától való elmaradás nem akadályozhatja meg,
- rendelkeznie kell a vizuális alkotó és befogadó képesség alapjaival
- legyen képes fantáziája alapján gondolatokat és érzéseket kifejezni az alkotó, tervező feladatokban
- szín és tónusváltásait képes legyen megindokolni
- legyen képes adott célra egyszerű tárgyat tervezni

BIOLÓGIA

Legyen képes elemezni az ökológiai rendszer élő és élettelen környezeti tényezőit. Tudja meghatározni az életközösség fogalmát és legfontosabb ismérveit.

Ismerjék az életközösségek legjellemzőbb, táplálékláncot alkotó fajainak a nevét, testének felépítését, életmódját.

Tudjanak táplálékláncot összeállítani a megismert élőlényekből.

Ismerjék fel, hogy az egyes élőlények milyen szervezeti adottságuk miatt képesek más-más életközösségben élni. (Környezethez való alkalmazkodási példák.)

A tananyagban nem szereplő élőlények esetében is legyenek képesek az élőlény testfelépítése és életmódja alapján környezetére és a környezet alapján az élőlény testfelépítésére, életmódjára, rendszertani helyére következtetni.

Legyenek képesek példákat mondani az ember környezetet károsító magatartására, tudják annak káros következményeit.

Ismerje az élővilág kutatásában legjelentősebb szerepet játszó néhány tudós nevét.

Legyen gyakorlatuk abban, hogyan kell az élőlényeket hasonló tulajdonságaik alapján rendszerbe sorolni.

Legyenek képesek egy-egy témából önálló ismeretszerzéssel röviden, összefüggő beszámolót tartani.

Ismerjék a globális környezetkárosítás veszélyeit.

Legyenek tisztában az egészséges életmóddal, ismerjék az egészséget veszélyeztető tényezőket.

FÖLDRAJZ

A tanuló:

Legyen képes a tankönyv szövegében a legfontosabb gondolatokat értelmezni.

Tudja a tankönyvi táblázatokat, diagramokat, ábrákat értelmezni.

Ismerje, s néhány mondatban tudja bemutatni földrészenként a kiemelt országokat természeti, társadalmi és gazdasági szempontból.

Legyen képes ismertetni a tankönyvi anyagegységet tömören szóban vagy írásban.

Tudjon anyagot gyűjteni adott témához különböző információhordozók segítségével.

Ismerje a földtörténeti korokat, és hatásait érzékeltesse a Föld állandó változásában.

Ismerje, az egyes tájak, országok, földrészek természeti és társadalmi összefüggéseit.

Tudjon példákat említeni az országok társadalmi-gazdasági fejlődésére, az eltérések időbeli okaira.

Tudjon tanári segítséggel egyszerű földrajzi térképvázlatot készíteni.

A kerettantervben felsorolt topográfiai fogalmak 30%-ához tudjon jellemző ismeretet kapcsolni.

Legyen képes megmutatni földrajzi atlaszában, illetve falitérképen a tantervben felsorolt földrajzi nevek (topográfia) 30%-át.

KÉMIA

A továbbhaladás feltételei:

-legyen képes különböző forrásokból információt gyűjteni a megadott szempontok alapján

-legyen képes táblázatot, grafikonot értelmezni, adatot kikeresni

-tudja megkülönböztetni az egyes halmazállapotokat és jellemezni azokat

-legyen képes megkülönböztetni az anyagok fizikai, kémiai, biológiai tulajdonságait, változásait

-tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben

-ismerje helyes alkalmazásukat, környezet- és egészségkárosító hatásukat

-legyen képes a mindennapi életben előforduló oldatok töménységi adatait értelmezni

-ismerje az atom felépítését, értse a rendszám, a tömegszám, az anyagmennyiség fogalmát

-tudja a periódusos rendszert használni

-ismerje a tanult elemek, vegyületek gyakorlati jelentőségét, tudja rendszerezni azokat megadott szempontok szerint

-ismerje a víz és levegő alapvető tulajdonságait, szennyezési forrásait, megóvásának lehetőségeit

-tudja felsorolni a víztisztítás lehetőségeit, módszereit

-ismerje a savasság, lúgosság fogalmát, a pH hétköznapi jelentőségét.

TÖRTÉNELEM

Magasabb évfolyamra lépés feltételei:

– *Ismeretszerzés, tanulás:*

A tanuló:

- Tudjon ismereteket meríteni saját emberi-társadalmi környezetéből, történetekből, képekből, a tömegkommunikációs eszközökből és más ismerethordozókból
- Tudjon ismereteket meríteni egyszerű statisztikai adatokból, grafikonokból, diagramokból, törvényekből, egyéb forrásokból
- Legyen képes a tankönyvi anyag részegységeiben a legfontosabb gondolatokat megjelölni

- Legyen képes adott témához információkat gyűjteni az iskolai vagy más könyvtárban, médiában, múzeumban
- Tudja használni a különböző léptékű történelmi térképeket, segédkönyveket és lexikonokat
- Tudja alkalmazni a tanult történelmi helyzeteket más-más országok történelmének tanulmányozásakor
- Tudjon a tankönyv szövegéhez kérdéseket megfogalmazni
- Tudja a tankönyvi grafikonokat, diagramokat, táblázatokat néhány mondattal értelmezni
- Ismerje a tanult történelmi korszak kiemelkedő magyar történelmi személyiségeit
- Tudja néhány mondattal bemutatni e személyiségek szerepét, jelentőségét

- ***Kritikai gondolkodás:***

- Nevelői irányítással tudja megmagyarázni a különböző társadalmi-történelmi események okait, következményeit
- Nevelői segítséggel legyen képes véleményét megfogalmazni a történelmi-társadalmi eseményekről
- Legyen képes felismerni és a változásokat nyomon követni egy-egy történelmi jelenség kapcsán
- Tudjon kérdéseket megfogalmazni egy-egy részegységhez
- Tudja megkülönböztetni a feltételezést az igaz történettől
- Legyen képes türelmesen meghallgatni tanulótársa véleményét, és legyen képes figyelembe venni azt saját véleménye kialakításában
- Legyen képes érveket és ellenérveket megfogalmazni a viták során a saját véleménye kialakításakor
- Legyen képes különböző időszakok térképeit összehasonlítani

- ***Kommunikáció:***

A tanuló:

- Legyen képes szóban és írásban a feltett kérdésre 6-8 mondattal válaszolni
- Legyen képes ismeretterjesztő irodalom felhasználásával kiselőadást, beszámolót készíteni
- Tudjon nevelői segítséggel vázlatot készíteni a tankönyvi anyaghoz
- Legyen képes a vázlatkészítéskor szimbolikus jeleket alkalmazni
- Tudjon nevelői segítséggel forrásokat elemezni
- Tudjon önállóan egyszerű forrásokat értelmezni
- Tudjon 15-20 mondatos fogalmazást készíteni valamely történelmi, társadalmi témáról

- ***Térben-időben való tájékozódás:***

A tanuló:

- Tudja alkalmazni az idő tagolására szolgáló kifejezéseket
- Tudja a megadott eseményeket időrendbe állítani

- Legyen képes egyszerű kronológiai számítások elvégzésére
- Tudjon eseményt kapcsolni a kerettantervben felsorolt évszámokhoz
- A tankönyvi kronológiai táblázat segítségével tudja a magyar és az egyetemes történelmi eseményeket összekapcsolni
- Tudja megállapítani, hogy a magyar és az egyetemes történelmi személyiségek közül kik voltak kortársak
- Ismerje a kiemelt események időpontjait
- Tanári segítséggel tudjon egyszerű térképvázlatot készíteni
- Tudjon eseményt kapcsolni a kerettantervben felsorolt helynevek feléhez
- Tudja megmutatni a falitérképen és a Képes történelmi atlaszban a kerettantervben megjelölt helynevek felét

ANGOL

Beszédértési készség:

- A tanuló ismerje fel a számára fontos részleteket néhány mondatos egyszerű közlésben, képes legyen a meg nem értett szavakat, kifejezéseket átugorva a lényeges információt kiszűrni.
- Tudjon reagálni (szóban, írásban, vagy cselekvést végrehajtva) rövid, három - négy mondatos közlésre.
- Legyen képes megoldani a hallás utáni szövegértéshez kapcsolódó feladatok, ismerkedjen meg és sajátítsa el a feladatok megoldásához szükséges stratégiákat (igaz/hamis állítások, táblázatok kitöltése, stb.).

Beszédkésztség:

- A tanuló beszédében minél jobban közelítse meg az angol nyelv hangjainak képzését. A cél nem a nyelv anyanyelvi beszélőinek kiejtésének imitálása, hanem helyes hangok képzése és ezáltal érthető közlések átadása.
- Tudjon néhány szóval, rövid mondatokban reagálni hallott vagy látott jelenségekre, információra.
- Tudjon kérdéseket feltenni a tanult anyaggal, vagy érdeklődési köréhez kapcsolódó ismeretekkel kapcsolatban.
- Ha nehézségei vannak a megértéssel, tudjon angolul segítséget, ismétlést kérni.
- Tudjon képekről röviden beszélni (jellemezni emberek ruházatát, külső megjelenését).

Olvasásértési készség:

- A szöveg alaposabb, önállóbb megértése céljából fejlessze tovább és sajátítsa el a néma olvasás készségét.
- Legyen képes új szövegkörnyezetben is felismerni az ismert nyelvi elemeket, képes legyen egyszerű információt kiszűrni a szövegből.
- Értsen meg egyszerű, rövid szövegeket (pld. képeslap, hirdetés, stb.) és képes legyen reagálni rájuk.

Írásbeli készség:

- A tanuló tudjon egyszerű mondatokat logikai kötőelemekkel egymásba fűzni.
- Tudjon először minta alapján egyszerű szöveget írni.
- Tudjon egyszerű eseménysort önállóan leírni.
- Tudjon képeslapot megírni és megcímezni.

NÉMET

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megért;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz;
- kérdéseket tesz fel;
- eseményt mesél el;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- beszélgetést kezdeményez, befejez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.

Íráskésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid szöveget diktálás után leír;
  - egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget ír.

Magyar nyelv 7.

A tanuló:

- alkalmazza önállóan a szövegelemzés alapvető eljárásait
- írása legyen esztétikus, olvasható a tanulási szintnek megfelelően,
- legyen képes különböző műfajú szövegek alkotására

- ismerje fel, nevezze meg, és mondattanilag elemezze az egyszerű mondat alábbi mondatrészeit:
  - az állítmány,
  - az alany,
  - a tárgy,
  - a helyhatározó,
  - időhatározó
  - a társhatározó,
  - az eszközhatározó,
  - az ok- és célhatározó,
  - minőség- és mennyiségjelző
- nevezze meg a fenti mondatrészek kifejezőeszközeit (szófajait),
- alkalmazza a tanult nyelvhelyességi szabályokat szóban és írásban,
- legyen képes megkülönböztetni egymástól, és helyesen alkalmazni a beszélő szándékának megfelelő mondatfajtaikat.

Magyar irodalom 7.

Magasabb évfolyamra lépés feltételei:

- tudja a memoriterek szöveghű tolmácsolását kifejező szövegmondással megjeleníteni.
Kölcsey: Himnusz, Huszt; Vörösmarty: Szózat; Petőfi; Nemzeti dal; Csokonai Vitéz Mihály (*A Reményhez*), Janus Pannonius (*Pannónia dicsérete*),
- ismerje fel az irodalmi szövegekben megjelenő egyszerűbb képeket, alakzatokat
- olvasható, esztétikus írással írjon a tanulási szintnek megfelelően,
- tudjon szöveget alkotni az alábbi szövegtípusokban és műfajokban: leírás; ismertetés és vélemény,
- ismerje meg az önálló feladatvégzés, információgyűjtés és ismeretszerzés módszereit, gyakorolja az alábbiakat:
  - segédkönyvek, a korosztálynak készült szótárak, lexikonok használata,
  - ismeretlen kifejezések jelentésének önálló megkeresése egynyelvű szótárakban,
- a tanult anyag bővítése különböző információhordozókból,
- ismerje meg, gyűjtsön adatokat a különböző információhordozókról tanári segítséggel, csoportosan és önállóan,
- a gyűjtött ismereteket rendezze a kitűzött célnak megfelelő felhasználásra.
- törekedjen a tetszésnyilvánítás árnyaltabb nyelvi formáinak elsajátítására, az eltérő ízlésítéletek különbségének megértésére és elfogadására,
- tudja azonosítani a helyzet és jellemkomikumot a művészetben, ismerje fel jelentésteremtő szerepüket (pl. irónia, gúny),
- elemez, értelmez különféle műfajú lírai alkotásokat (pl. elégia/Csokonai Vitéz Mihály: *A Reményhez*; epigramma/Janus Pannonius: *Pannónia dicsérete*); (Kölcsey: *Himnusz*; Vörösmarty: *Szózat*; Petőfi: *Nemzeti dal*);
- A tanult korstílus bemutatása
- Egy Jókai-regény szereplőjének jellemzése
- tudja a drámai műnem legfontosabb jellemzőit

Testnevelés

Rendgyakorlatok

- Egységesen és gyorsan hajtsák végre a rendgyakorlatokat.

Előkészítés, prevenció

- Ismerjék a különböző gimnasztikai alapformák jelentőségét, a hatás növelésének néhány módozatát.

- Mutassanak be önállóan összeállított 6-10 bemelegítő gyakorlatot.

Atlétikai jellegű feladatmegoldások

- Futástechnikájuk mutasson eltérést vágta- és tartós futás esetén.

- Fejlődjön ugró- és dobóteljesítményük az előző évfolyamokhoz képest.

Torna jellegű feladatmegoldások

- Tudjanak bemutatni egy-egy elemet talajon és szereken.

Testnevelési és sportjátékok

- Tudjanak együtt játszani a többiekkel.

- Vállaljanak egyszerű szervezési feladatokat (csapatalakítás, játékvezetés stb.).

Természetben űzhető sportok

- Rendszeresen végezzenek sport jellegű mozgástevékenységet a szabadban, és válják igényükké a természetben végzett fizikai munka.

Önvédelmi, küzdősportok, játékok

- Tudják, hogy a küzdősportok nem az agresszió eszközei, sajátítsanak el néhány önvédelmi fogást.

FIZIKA

A tanuló:

- értse és tudja alkalmazni a hely és a mozgások leírásánál a "viszonylagosság" fogalmát,
- legyen képes az egyenletes és változó mozgás kvalitatív jellemzésére, a sebesség és a gyorsulás kiszámítására,
- tudjon különbséget tenni a mozgás és mozgásállapot között, legyen képes a mozgásállapot és a mozgásállapot-változás kvalitatív elemzésére, jellemzésére,
- legyen tájékozott a tömeg és az erő témakörök területén, tudja a tehetetlenséget és az erőhatást mennyiségileg jellemezni (dinamikai megközelítésben is),
- nevezze meg a különféle erőhatásokat és erőket (súrlódás, közegellenállás, rugalmasság, gravitáció, súly) és azok következményeit,
- ismerje fel az energiaváltozásokat, a munkavégzési folyamatokat, egyszerű esetben tudjon munkát, erőt, utat kiszámítani,
- ismerje fel a hőjelenségeket, tudja azokat kvalitatív módon a részecskesokaság felhasználásával értelmezni; tudjon az energiaváltozásokra egyszerű feladatokat megoldani.
- rendelkezzen áttekintéssel az energia, energiaváltozások (munkavégzés, termikus kölcsönhatás), halmazállapot-változások és a vizsgált hőjelenségek energiamegmaradásáról, ezek mennyiségi fogalmait tudja alkalmazni egyszerű esetekben,
-
- sebességének valamint az átlagsebességnek a meghatározási módját mind algebrai, mind grafikus úton.
  - tudjon különbséget tenni a mozgás és a mozgásállapot között,
  - egyszerű esetben ismerje fel a mechanikai kölcsönhatásokat és a bennük megnyilvánuló két hatást, valamint azt a két partnert amely ezeket a hatásokat kifejti,

- tudja dinamikailag értelmezni a tömeg, a lendület és az erő fogalmát, azok mértékegységeit,
- tudjon e témakörben egyszerű feladatokat következtetéssel és a sűrűségnél képlet alkalmazásával is megoldani,
- értse, hogy az erő miért vektormennyiség, tudja az erővektorokat irányított szakaszként megadni és pontszerű testnél a paralelogramma módszerrel összeadni,
- tudjon különbséget tenni a gravitációs erő és a súly között,
- értse, hogy az erő miért vektormennyiség, tudja az erővektorokat irányított szakaszként megadni és pontszerű testnél a paralelogramma módszerrel összeadni,
- tudjon különbséget tenni a gravitációs erő és a súly között,

8. osztály

MATEMATIKA

Számтан, algebra:

- Ismerjék a racionális szám fogalmát. Tudják, hogy két egész szám hányadosaként felírható számokról van szó
- Tudják a racionális számok halmazán a négy alapműveletet elvégezni.
- Ismerjék a műveletek helyes sorrendjét, tudatosan használják a zárójeleket.
- Ismerjék a hatvány fogalmát, tudják a hatványozásra vonatkozó azonosságokat konkrét esetekben alkalmazni.
- Tudják kiszámítani két szám arányát.
- Tudjanak egyenes és fordított arányossági, illetve százalékszámítási feladatokat (szöveget is) következtetéssel megoldani.
- Készség szintjén tudják a tanult mértékegységeket, s tudják azokat átváltani, a tanult ismereteket szöveges feladatokban alkalmazni.
- Tudják egyszerű algebrai kifejezések helyettesítési értékét kiszámítani.
- Tudjanak egyszerű algebrai kifejezéseket összevonni.
- Tudjanak egyismeretlenes lineáris egyenletet megoldani próbálgatással, vagy mérlegelvével.
- Tudjanak egyszerű szöveges feladatot megoldani következtetéssel vagy egyenlettel.

Összefüggések, függvények, sorozatok:

- Tudják a lineáris függvényeket (ezen belül az egyenes arányosságot) koordináta-rendszerben ábrázolni (értéktáblázattal).
- Tudjanak grafikorról értékpárokat leolvasni, grafikont elemezni.
- Tudják néhány elemével adott számtani és mértani sorozat elemeinek felsorolását folytatni.

Geometria:

- Tudják a háromszögeket, a négyszögeket csoportosítani tulajdonságaik szerint.
- Tudják a trapéz, a paralelogramma, a rombusz, a deltoid, a téglalap, a négyzet tulajdonságait felsorolni.
- Tudjanak háromszöget, paralelogrammát, rombuszt, téglalapot, négyzetet szerkeszteni. (Alapszerkesztések)
- Tudják a tanult háromszögek, négyszögek területét, területét meghatározni.
- Tudják a háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok felszínét és térfogatát kiszámítani.
- Ismerjék az egybevágóság fogalmát.
- Tudják a tengelyes és a középpontos tükrözés tulajdonságait felsorolni.
- Ismerjék az eltolás fogalmát. Tudjanak pontot, szakaszt eltolni.
- Legyenek tisztában a vektor fogalmával.

- Ismerjék fel ábrák kicsinyített és nagyított képeit.
- Ismerjék Pitagorasz tételét. Tudják derékszögű háromszögek ismeretlen oldalait kiszámítani a másik kettő ismeretében.

Valószínűség, statisztika:

- Tudjanak valószínűségi kísérleteket végrehajtani.
- Tudják a relatív gyakoriság fogalmát, tudják események relatív gyakoriságát meghatározni.
- Tudják a leggyakoribb és a középső elemet meghatározni adott adathalmazból.
- Tudjanak adathalmazhoz grafikont készíteni, grafikont elemezni.

VIZUÁLIS KULTÚRA

A továbbhaladás feltételei:

- a tanuló továbbhaladását a vizuális képességek optimális színvonalától való elmaradás nem akadályozhatja meg,

- rendelkezzen az ábrázoláshoz szükséges készségekkel
- adott szempontok szerint legyen képes műalkotásokat összehasonlítani
- megfigyeléskor legyen képes megítélni a téri, formai és színviszonylatokat, arányokat, meglátni a lényeges vizuális összefüggéseket, ezeket legyen képes le is rajzolni

BIOLÓGIA

A magasabb évfolyamra lépés feltételei:

Ismerje a legfontosabb belső szervek elhelyezkedését az emberi testben. Tudja megnevezni a szervrendszerekhez tartozó szerveket.

Ismerjék fel az emberi testet felépítő szöveteket.

Tudja alkalmazni a bőrápolásról tanultakat, ismerje a bőr védelmi funkcióit.

Ismerje a csontváz legfontosabb csontjait, a leggyakoribb mozgásszervi sérüléseket és azok megelőzésének módjait. Legyen képes megérteni a csontváz és az izomzat működését.

Tudja ismertetni a táplálék útját, ismerje az emésztés egyes helyeit. Tudja melyek a legfontosabb tápanyagaink, milyen élelmiszerekben fordulnak leginkább elő. A fogápolás legegyszerűbb szabályaival legyen tisztában.

Tudja végigvezetni a levegő útját, legyen képes elmondani a hangadás lényegét.

Legyen képes elemezni a kis-és nagyvérkört, ismerje a vér szerepét az anyagszállításban, tudja, hogyan lehet megelőzni a leggyakoribb szív-és érrendszeri megbetegedéseket.

Ismerje a kiválasztó szervrendszer működését, a leggyakoribb betegségeket és megelőzésüket.

Ismerje a szaporító szervrendszer működését, az ivarsejtek termelődésének helyét, tudja ismertetni a menstruáció folyamatát.

Legyen képes felsorolni a méhen belüli és méhen kívüli fejlődési szakaszokat rövid jellemzéssel.

Ismerje az idegrendszer felépítését, és értse a működésének alapjelenségeit, a hormonális szabályozás lényegét.

Tudja összehasonlítani az idegi és a hormonális szabályozás folyamatát. Tudjon példát mondani rá.

Értse a szimpatikus és paraszimpatikus hatás lényegét.

Ismerje fel a szervezetet károsító anyagok romboló hatását az idegrendszerre, Válgjon meggyőződésévé, hogy ezeknek az anyagoknak a fogyasztása csak káros lehet, ezért kerülni kell.

FÖLDRAJZ

A tanuló

Legyen képes a tankönyv szövegében a legfontosabb gondolatokat értelmezni.

Tudja a tankönyvi táblázatokat, diagramokat, ábrákat értelmezni.

Ismerje, s néhány mondatban tudja bemutatni a tanult európai országokat természeti, társadalmi és gazdasági szempontból.

Néhány mondatban tudja bemutatni Magyarországot természeti, társadalmi és gazdasági szempontból.

Tudjon tanári segítséggel egyszerű földrajzi térképvázlatot készíteni.

A kerettantervben felsorolt topográfiai fogalmak 30%-ához tudjon jellemző ismeretet kapcsolni.

Legyen képes megmutatni földrajzi atlaszában, illetve falitérképen a tantervben felsorolt földrajzi nevek (topográfia) 30%-át.

Legyenek képesek a térkép jelkulcsának alkalmazására.

TÖRTÉNELEM

1. *Ismeretszerzés, tanulás:*

A tanuló:

- Tudjon ismereteket meríteni saját emberi-társadalmi környezetéből, történetekből, képekből, a tömegkommunikációs eszközökből és más ismerethordozókból
- Tudjon ismereteket meríteni egyszerű statisztikai adatokból, grafikonokból, diagramokból, törvényekből, egyéb forrásokból
- Legyen képes a tankönyvi anyag részegységeiben a legfontosabb gondolatokat megjelölni
- Legyen képes egy-egy rövid forrásból merített ismeretből beszámolni
- Legyen képes adott témához információkat gyűjteni az iskolai vagy más könyvtárban, médiában, múzeumban, interneten
- Tudja használni a különböző léptékű történelmi térképeket, segédkönyveket és lexikonokat
- Tudja alkalmazni a tanult történelmi helyzeteket más-más országok történelmének tanulmányozásakor
- Tudjon a tankönyv szövegéhez kérdéseket megfogalmazni
- Tudja a tankönyvi grafikonokat, diagramokat, táblázatokat néhány mondattal értelmezni
- Legyen képes az eltérő adatok, adatsorok összevetésre
- Ismerje a tanult történelmi korszak kiemelkedő magyar történelmi személyiségeit

- Tudja néhány mondattal bemutatni e személyiségek szerepét, jelentőségét

2. **Kritikai gondolkodás:**

A tanuló:

- Önállóan tudja megmagyarázni a különböző társadalmi-történelmi események okait, következményeit
  - Legyen képes véleményét megfogalmazni a történelmi-társadalmi eseményekről
  - Legyen képes felismerni és a változásokat nyomon követni egy-egy történelmi jelenség kapcsán
  - Tudjon kérdéseket megfogalmazni egy-egy részegységhez
  - Tudja megkülönböztetni a feltételezést az igaz történettől
  - Legyen képes türelmesen meghallgatni tanulótársa véleményét, és legyen képes figyelembe venni azt saját véleménye kialakításában
- Legyen képes érveket és ellenérveket megfogalmazni a viták során a saját véleménye kialakításakor
- Legyen képes különböző időszakok térképeit összehasonlítani

3. **Kommunikáció:**

A tanuló:

- Legyen képes szóban és írásban a feltett kérdésre 10-15 mondattal válaszolni
- Legyen képes ismeretterjesztő irodalom felhasználásával kiselőadást, beszámolót készíteni
- Tudjon vázlatot készíteni a tankönyvi anyaghoz
- Legyen képes a vázlatkészítéskor szimbolikus jeleket alkalmazni
- Tudjon nevelői segítséggel forrásokat elemezni
- Tudjon önállóan egyszerű forrásokat értelmezni
- Tudja rendszerezni az egyetemes és magyar történelem eseményeit
- Tudjon 15-20 mondatos fogalmazást készíteni valamely történelmi, társadalmi témáról
- Legyen képes felismerni az adott történelmi események szituációit, tanári irányítással megjeleníteni.

4. **Térben-időben való tájékozódás:**

A tanuló:

- Tudja alkalmazni az idő tagolására szolgáló kifejezéseket
- Tudja a megadott eseményeket időrendbe állítani
- Legyen képes egyszerű kronológiai számítások elvégzésére
- Tudjon eseményt kapcsolni a kerettantervben felsorolt évszámokhoz
- A tankönyvi kronológiai táblázat segítségével tudja a magyar és az egyetemes történelmi eseményeket összekapcsolni
- Tudja megállapítani, hogy a magyar és az egyetemes történelmi személyiségek közül kik voltak kortársak
- Ismerje a kiemelt események időpontjait

- Tudjon eseményt kapcsolni a kerettantervben felsorolt helynevek feléhez
- Tudja megmutatni a falitérképen és a Képes történelmi atlaszban a kerettantervben megjelölt helynevek felét

KÉMIA 8.

- A továbbhaladás feltételei:
- legyen képes különböző forrásokból információt gyűjteni a megadott szempont alapján
- legyen képes táblázatot, grafikont értelmezni, adatot kikeresni
- ismerje az égés feltételeit, a tűzoltás lehetőségeit
- tudjon különbséget tenni megújuló és meg nem újuló energiahordozók között
- tudja, hogy mik a jövő alternatív energiaforrásai
- legyen tisztában a vitamin fogalmával és tudja, hogy milyen szerepet töltenek be az emberi szervezetben
- ismerje, hogy milyen sók okozzák a víz keménységét
- legyen tisztában a vízlágyítás lehetőségeivel
- ismerje az alapvető kémiai kötések
- értse az ionok, molekulák keletkezésének módjait, képletek jelentését
- legyen tisztában az oxidáció, redukció fogalmával
- ismerje a nemfémeket, tudja őket elhelyezni a periódusos rendszerben
- legyen tisztában a nemfémek vegyületeinek hétköznapi jelentőségével és a háztartásban való felhasználásával, előfordulásával, esetleges veszélyeivel
- ismerje az élő szervezetet felépítő molekulákat és tudja a szervezetben betöltött szerepüket
- legyen tisztában a műanyagok előnyeivel és hátrányaival, az újrahasznosítás lehetőségeivel
- tudja a fémeket elhelyezni a periódusos rendszerben
- ismerje a fémek általános jellemzőit
- tudja felsorolni a fémek széleskörű felhasználási területeit és lehetőségeit
- ismerje a korrózió fogalmát, megelőzésének lehetőségeit
- értse az ember szerepét a környezet mai állapotának kialakulásában, tudjon példákat sorolni környezet kímélő eljárásokra a gazdaság és a mindennapok minden területéről
- értse a szemléletváltás szükségességét---) egyéni döntéseivel hogyan befolyásolhatja a környezet állapotát.

ANGOL

Beszédértési készség:

- A tanuló megfelelő ismeretek birtokában (kontextus, színhely, kulcsszavak, szereplők) értse meg a tudásszintjének megfelelő hanganyagot.
- Képes legyen a hallott szövegből a fontos, de meg nem értett kifejezéseket kiszűrni és azok jelentését a már ismert szavak segítségével kitalálni.

Beszédkésztség:

- A tanuló tudjon kezdeményezni és fenntartani rövid beszélgetést ismert mindennapi témáról.
- Tudjon az okok iránt érdeklődni, a 'miért' kérdésre egyszerű választ adni.
- Képes legyen valós vagy képzelt beszédhelyzetet szerepjátszóként előadni.
- Tudjon az általa ismert témakörökhöz kapcsolódó képekről összefüggően, röviden beszélni.
- Tudja az órán tanult témaköröket saját életére, körülményeire vonatkoztatni és magáról beszélni.

Olvasásértési készség:

- A tanuló igyekezzen egyes ismeretlen szövegelemek jelentését a szövegkörnyezetből kitalálni.
- Tudjon rövid ismeretlen szöveget önállóan, esetleg házi olvasmányként feldolgozni.
- Tudjon felolvasni, megközelítőleg helyes intonációval és kiejtéssel, egyszerűbb szövegeket.

Írásbeli készség:

- A tanuló tudja egyszerű mondatait logikai kapcsolatok útján egybefűzni.
- Tudjon embereket, eseményeket és jelenségeket írásban jellemezni.
- Tudjon egyszerű fogalmazást írni mindennapi életével kapcsolatos eseményekről és az őt érdeklő jelenségekről. Ismerje meg a fogalmazás egyszerűbb szerkezetét (bevezetés, fő gondolat, befejezés).

NÉMET

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegből kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket feltesz,
- eseményeket elmesél;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- egyszerű történetet megért;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb.100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.

Íráskészség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget diktálás után leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír.

Magyar nyelv 8.

Magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló:

- tudjon összefoglalást készíteni felelet vagy rövid írásos beszámoló formájában,
- alkalmazza önállóan a szövegelemzés alapvető eljárásait,
- legyen képes különböző vélemények összevetésére, vélemény megfogalmazására.
- írása legyen jól olvasható, esztétikus,
- rendelkezék eszközszintű íráskészséggel,
- alkalmazza tudatosan a nyelvtani, helyesírási, nyelvhelyességi ismeretek és a nyelvi elemek különböző stílusértékéről tapasztaltakat a fogalmazásokban, a kreatív szövegalkotásban.
- legyen képes egyszerűbb szövegek ábráinak, illusztrációinak értelmezésére,
- Az egyszerű és összetett mondatok megkülönböztetése
- Az alárendelő és mellérendelő összetett mondatok felismerése.
- A tagmondatok közötti tartalmi-logikai és/vagy grammatikai viszony felismerése.
- ismerje fel és nevezze meg a szóalkotás alábbi módjait:
  - szóösszetétel,
  - szóképzés,
  - mozaikszó-alkotás,
- az idézés pontos jelölése
- A tömegkommunikáció és a sajtó műfajainak ismerése: hír, tudósítás, interjú

Magyar irodalom 8.

Magasabb évfolyamra lépés feltételei

- tudja önállóan olvasni és megérteni az irodalmi, ismeretterjesztő és publicisztikai szövegeket a szövegelemzés alapvető eljárásainak önálló alkalmazásával (pl. a téma

- megállapítása, a lényeg kiemelése, adatkeresés, ok-okozati kapcsolatok, válasz kérdésekre, vázlatkészítés, összefoglalás),
- figyelje meg a különböző szépirodalmi és nem szépirodalmi műfajok közti különbségeket; a tájékoztató és véleményközlő műfajok közti különbséget (pl. a hír és a kommentár),
  - tudjon kreatív módon az önkifejezés képességével szöveget alkotni az alábbi műfajokban: hír, interjú
  - lássa át és értelmezze az egyszerűbb szövegek vizuális környezetét, az ábrákat és illusztrációkat a szövegösszefüggésben,
  - Képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására, 8–10 műfajt műnemekbe tud sorolni, és a műnemek lényegét meg tudja fogalmazni.
  - Azonosít képeket, alakzatokat,
  - Képes egyszerűbb meghatározást megfogalmazni a következő fogalmakról: novella, impresszionizmus, szinesztézia, szimbólum, tragédia, komédia, dialógus, monológ.
  - Egy tanult regény, dráma szereplőjének jellemzése.
  - Memoriterek: Radnóti: Nem tudhatom; Ady: A fő-földobott kő; József Attila: Tiszta szívvel; Juhász Gyula: Tiszai csönd

TESTNEVELÉS

Rendgyakorlatok

- Tudják követni az utasításokat.

Prevenció, relaxáció

- Tudjanak önállóan 8-10 gyakorlattal bemelegíteni.

- Tudják a légzésüket szabályozni nyugalomban és terhelés közben.

Atlétikai jellegű feladatmegoldások

- Ismerjék az atlétikában használatos alapvető szakkifejezéseket.

- Javuljon a teljesítményük az előző évfolyamhoz képest:

- tartós futásban,
- távolugrásban,
- kislabdahajításban,
- súlylökésben és,
- diszkoszvetésben.

Torna jellegű feladatmegoldások

- Tudjanak bemutatni egy-egy elemet (szükség szerint segítségadás mellett)

Testnevelési és sportjátékok

- Aktívan vegyenek részt a tanult sportjátékokban.

Szabadidős sport tevékenységek

- Rendszeresen folytassanak szabadtéri sporttevékenységeket.

Önvédelem, küzdősportok

- Ismerjenek néhány önvédelmi fogást.

FIZIKA 8.

A tanulók:

- tudjanak különbséget tenni a környezetükben lévő elektromosan vezető és szigetelő anyagok között,
- ismerjék az elektromossággal kapcsolatos veszélyeket és tudatosan alkalmazzák a megfelelő biztonsági szabályokat,
- értsék a különbséget a részecskék rendezetlen és rendezett mozgása között,

- tudják, hogy az elektromos tulajdonságú részecskék rendezett mozgását az elektromos mező hozza létre,
- tudják meghatározni az elektromos áram fogalmát és az áramerősséget, mint az elektromos áram mennyiségi jellemzőjét,
- tudjanak kapcsolási rajzzal megadni és egyszerű eszközökkel létrehozni áramköröket. Kísérlettel mutassák ki, hogy az elektromos eszközök működéséhez zárt áramkör szükséges,
- tudjanak jártassági szinten áramerősséget mérni egyszerű áramkörökben.
- rendelkezzenek megfelelő tudással és jártassággal a feszültségmérés területén,
- ismerjék és tudják alkalmazni az áramerősség és a feszültség mértékegységét,
- tudjanak egyszerű feladatokat megoldani az áramerősség és a feszültség témakörében.
- A részecskeszerkezet alkalmazásával tudja értelmezni az elektromos ellenállást.
- Értsék és jól alkalmazzák az elektromos ellenállás kifejezését mindhárom változatban.
- Ismerjék az elektromos ellenállás fogalmát, mennyiségi jellemzőjét, annak jelét és mértékegységét.
- Tudjanak lerajzolni, létrehozni és elemezni különféle áramköröket. Sorosan és párhuzamosan kapcsolt fogyasztók esetében nevezzék meg a feszültségek, áramerősségek és ellenállások kapcsolatait.
- Tudjanak készség szinten áramerősséget és feszültséget mérni különféle egyszerű áramkörök esetén.
- határozza meg a teljesítmény fogalmát, jelét mértékegységét, kiszámítási módját,
- tudjon elektromos munkát és teljesítményt számolni, értse mit mutat a "villanyóra", mit jellemez a kWh,
- tudja hogyan lehet takarékoskodni az elektromos árammal,

4.sz.melléklet

Tanulmányok alatti vizsga szabályzata

A tanulmányok alatti vizsga szabályai:

- Tanulmányok alatti vizsgát, független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.
- Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az jogszabályban meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.
- Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben lehetőség van rá, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust van, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
- A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel:

- a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért,
- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére,
- teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket,
- szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat,
- a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja.

A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

Az igazgató felel:

- a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

Írásbeli vizsga:

- A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.
- A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.
- Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni.
- A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítani.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését.
- Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.
- Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.

A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát.

A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést.

Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá.

A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

Az iskola igazgatója az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkosított tartalmú feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól.

A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja és a vizsgairatokhoz mellékel.

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola igazgatóját.

Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegeli, és

- a. a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
- b. az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy
- c. amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

Szóbeli vizsga:

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és – amennyiben szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.

Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania.

Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett.

A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti.

A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

Sajátos nevelési igényű tanuló:

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

- Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát.
- A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján:
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.
- ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételleket kell kifejtene.
- A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani.
- A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Iktatószám: TK/149/00726-7/2023

FENNTARTÓI NYILATKOZAT

A **Kéki Petőfi Sándor Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola** Pedagógiai Programjánál a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26.§ (1) bekezdése értelmében és vonatkozásában **Pásztor Gyula Csabáné** igazgató, a **Kisvárdai Tankerületi Központ** részéről, mint az intézmény fenntartója egyetértési jogot gyakorolt.

Aláírással tanúsítom, mint a fenntartó döntésre jogosult szervezeti vezetője a Pedagógiai Program fenti rendelkezéseivel **egyetértek**, azokat **jóváhagyom**.

Kisvárdai Tankerületi Központ,
Kisvárdai Tankerületi Központ

Pásztor Gyula Csabáné
tankerületi igazgató
Kisvárdai Tankerületi Központ